

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

Δεκέμβριος

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ι΄.

ΡΗΓΑ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΗΣ, ΤΗΣ Μ. ΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ
ΝΗΣΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΑΛΧΟΜΠΟΥΓΔΑΝΙΑΣ
ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΙΣΟΤΙΜΙΑ, ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Συμβούλους προκομμένους με πατριωτισμόν
Νά βάλωμεν εις όλα νά δίδουν όρισμόν·
Ο νόμος νά 'ναι πρώτος και μόνος οδηγός
Και τής πατρίδος ένας νά γίνη άρχηγός.

(Ρήγα Θεόριος.)

(Συνέχεια και τέλος.)

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ, ΚΑΙ
ΨΥΧΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ, ΤΑΞΙΣ, ΚΑΙ
ΤΡΟΠΟΙ ΠΩΣ ΝΑ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΙ
ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Περί τής Δημοκρατίας.

Άρθρ. 1. Η Έλληνική δημοκρατία
είναι μία, με όλον όποϋ συμπεριλαμβά-

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ.— ΕΤΟΣ Α΄.]

νει εις τόν κόλπον της διάφορα γένη και
θρησκείας· δέν θεωρεί τās διαφοράς τών
λατρειών με έχθρικήν μάτι· είναι αδιαί-
ρετος μ' όλον όποϋ ποταμοί και πελάγη
διαχωρίζουν ταις έπαρχίαις της, αι ό-
ποίαι όλαι είναι ένα συνεσφιγμένον ά-
διάλυτον σώμα.

Περί Διαίρέσεως του λαού.

Άρθρ. 2. Ο ελληνικός λαός, τουτέ-
στιν ό εις τούτο τὸ βασιλείον κατοικῶν,
χωρὶς εξαίρεσιν θρησκείας και γλώσ-
σης, διαμοιράζεται εις πρώτας συνα-
θροίσεις εις τās τοπαρχίας διὰ νά βάλ-
η εις πράξιν τήν αυτοκρατορικήν έξου-
σίαν του· ήγουν συναθροίζεται εις κάθε
έπαρχίαν διὰ νά δώση τήν γνώμην του
έπάνω εις κανένα πρόβλημα.

Άρθρ. 5. Διαμοιράζεται διὰ τήν εϋ-
κολίαν τής διοικήσεως, και διὰ νά γίνε-
ται ή δικαιοσύνη όμοιοτρόπως, εις έ-
παρχίας, τοπαρχίας, και προεστάτα.
Ήγουν έπαρχία λέγεται ή Θεσσαλία.

τοπαρχία ἢ Μαγνησία (ἡγουν τοῦ Βώλου τὰ χωρία) καὶ προεστάτου, ἢ πολιταρχία τῆς Μακρυνίτζας ἐπάνω εἰς δώδεκα χωρία.

Περὶ τῆς τάξεως τῶν Πολιτῶν.

Ἄρθρ. 4. Κάθε ἄνθρωπος γεννημένος, καὶ κατοικῶν εἰς τὸ αὐτὸ τὸ βασιλεῖον εἰκοσιενὸς χρόνου ἡλικίας, εἶναι πολίτης.

»Κάθε ξένος εἰκοσιενὸς σωστοῦ χρόνου, ὅστις κατοικῶντας εἰς αὐτὸ τὸ βασιλεῖον πρὸ ἐνὸς χρόνου ζῆ μὲ τὸ ἐργόχειρόν του, εἶναι πολίτης.

»Ἐκεῖνος ὁποῦ ἀγοράζει ἓνα ὑποστατικὸν εἶναι πολίτης.

»Ἐκεῖνος ὁποῦ νυμφεύεται μίαν Ἑλληνίδα εἶναι πολίτης.

»Ἐκεῖνος ὁποῦ πέρνει ἓνα ψυχοπαίδι εἶναι πολίτης.

»Ἐκεῖνος ὁποῦ ὀμιλεῖ τὴν ἀπλὴν ἢ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ βοηθεῖ τὴν Ἑλλάδα, ἂς διατρίβῃ καὶ εἰς τοὺς ἀντίποδας, (ἐπειδὴ τὸ ἑλληνικὸν προζύμι ἐξαπλώθη καὶ εἰς τὰ δύο ἡμισφαίρια) εἶναι ἕλλην καὶ πολίτης.

Καὶ τέλος πάντων κάθε ξένος, τὸν ὁποῖον ἡ διοίκησις στοχάζεται πῶς εἶναι ἄξιος κάτοικος τῆς πατρίδος, ἡγουν καθὼς ἓνας καλὸς τεχνίτης, ἓνας προκομμένος διδάσκαλος, ἓνας ἄξιος πατριώτης, εἶναι δεκτὸς εἰς τὴν πατρίδα καὶ ἡμπορεῖ νὰ μετέρχεται ἰσοτίμως τὰ δίκαια ὁποῦ καὶ ὅλοι οἱ συμπολίται.

Ἐνας ξένος φιλόσοφος ἢ τεχνίτης Ἑυρωπαῖος, ὁποῦ ἀφήσῃ τὴν πατρίδα του καὶ ἔλθῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ σκοπὸν νὰ μεταδώσῃ τὴν σοφίαν ἢ τὴν τέχνην του ὅχι μόνον θεωρεῖται ὡς καθ' αὐτὸ πολίτης, ἀλλὰ καὶ μὲ δημόσια ἐξοδα νὰ τῷ ἐγείρεται ἓνας ἀνδριάς μαρμαρένιος μὲ τὰ παράσημα τῆς διδασκαλίας ἢ τέχνης του, καὶ ὁ πλεόν σοφὸς ἑλληνικὸς κάλαμος νὰ γράφῃ τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς του.

Ἄρθρ. 5. Χάνει τὰ δίκαια τοῦ πολίτου ἐκεῖνος, ὁποῦ ἐγεινεῖ ἐντόπιος εἰς ξένον βασιλεῖον, καὶ δὲν βοηθεῖ τὴν πατρίδα του καὶ ἀπ' ἐκεῖ, μὲ ὅποιον τρόπον

ἡμπορεῖ, ἀλλ' ἀδιαφορεῖ εἰς τὰς προσταγὰς τῆς. Ὅμοίως καὶ ἐκεῖνος, ὁποῦ δέχεται ὀφφίκιον, ἢ δούλευσιν, ἢ χαρίσματα ἀπὸ χέρι τυράννου· ὁ τοιοῦτος δὲν λέγεται πλέον πολίτης ἀλλὰ προδότης, ὅθεν καὶ νὰ ἀποδιώκεται μακρὰν καὶ ἐμπιστοσύνη αὐτῷ νὰ μὴ δίδεται. Προσέτι τὰ χάνει καὶ ἓνας ὁποῦ ἔπταισε, καὶ κατὰ τὸν νόμον καταδικάζεται εἰς κρίσιν ἐν ὄσῳ ν' ἀθωωθῇ.

Ἐξ ἐναντίας εἶναι γενναῖος πολίτης, ἀξιεπαῖνος κάτοικος, καὶ φίλτατος θνητὸς ἐπὶ γῆς εἰς τοὺς συμπολίτας του ἐκεῖνος, ὅστις διατρίψας εἰς ξένους τόπους ἔμαθε μίαν τέχνην, ἢ ἐσπούδασε μίαν ἐπιστήμην ἢ τὴν ναυτικὴν, ἢ προπάντων τὴν τακτικὴν πολεμικὴν, καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα, ἐκεῖνου τὸ ὄνομα, καὶ ἡ πόλις ὁποῦ τὸν ἔδωκε τὸ εἶναι, καὶ τὸ γένος, νὰ καταγράφεται εἰς τὸν δημόσιον κώδικα, ὅχι μόνον ὡς πολίτου, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργέτου τῆς πατρίδος, νὰ τῷ δίδεται εὐθὺς καὶ ἀξίωμα κατὰ τὴν προκοπὴν του.

Ἄρθρ. 6. Ἡ χρῆσις τῶν δικαίων τοῦ πολίτου μένει ἀνεέργητος τότε, ὅταν ἦναι ἐγκαλεσμένος εἰς τὴν κρίσιν, καὶ ὅσον καιρὸν ἤθελε βαστάξῃ ἢ κρισολογία, ἐν ὄσῳ νὰ τελειώσῃ πρὸς ὄφελός του.

Ἄρθρ. 7. Ὁ αὐτοκράτωρ¹⁾ λαὸς εἶναι ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τούτου χωρὶς ἐξαίρεσιν θρησκείας καὶ διαλέκτου. Ἑλληνας, Ἀλβανοὶ, Βλάχοι, Ἀρμένιδες, Τοῦρκοι καὶ κάθε ἄλλο εἶδος γενεᾶς.

Ἄρθρ. 8. Αὐτὸς ὁ λαὸς μόνος του ὀνοματίζει τοὺς ἀπεσταλμένους του πρὸς τὸ κοινὸν συμβούλιον τοῦ ἔθνους.

Ἄρθρ. 9. Αὐτὸς δίδει τὴν ἀδειαν τῆς ἐκλογῆς εἰς τοὺς ἀναμεταξύ του διαλεκτὰς, νὰ διαλέξουν τοὺς δημοσίας νομοκράτορας²⁾, τοὺς ἐγκληματικούς κριτὰς, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικούς.

Ἄρθρ. 10. Αὐτὸς ὁ λαὸς βουλευέται, ἂν ἦναι οἱ διωρισμένοι νόμοι καλοὶ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν του· καὶ εἰ μὲν εἶναι

(1) Ὁ κυριάρχης.

(2) Νομοθέτας ἢ νομοεκτελεστὰς μὲλλον.

καλοὶ, τοὺς φυλάττει, εἰδὲ καὶ ἔχει λόγον νὰ ἀντειπῇ, προβάλλει εἰς τὴν διοίκησιν τὸ τὶ τὸν πειράζει.

Περὶ τῶν πρώτων συναθροίσεων.

Ἄρθρ. 11. Αἱ πρώται συναθροίσεις τοῦ λαοῦ, ἤγουν ἐκεῖναι, ὅπου γίνονται διὰ νὰ ἀποφασισθοῦν ποιοὶ ἔχουν νὰ ἐκλεχθῶσιν ὡς ἀπεσταλμένοι, συγκροτοῦνται ἀπὸ κατοίκους, οἵτινες εὐρέθησαν νὰ ἔχουν σπήτια πρὸ ἕξ μηνῶν τοῦλάχιστον εἰς τὴν τοπαρχίαν ἐκείνην ὅπου γίνεται ἡ συνάθροισις.

Ἄρθρ. 12. Αὗται αἱ πρώται συναθροίσεις εἶναι συνθεμέναι ἀπὸ 200 πολιτῶν τοῦλάχιστον, καὶ ἀπὸ 600 τὸ περισσότερο, προσκαλεσμένους νὰ δώσουν τὴν γνώμην τους.

Ἄρθρ. 13. Αὗται αἱ πρώται συναθροίσεις προτοῦ νὰ ἔμβουν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐκλογῆς διορίζουν πρῶτον ἕναν πρόεδρον, ἕναν γραμματικὸν νὰ γράφῃ τὰ λεγόμενα καὶ ἕναν ψηφοφόρον, ἥτοι ἐκεῖνον ὅπου βαστᾷ τὴν στάμνον¹⁾ μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ρίπτονται τὰ χαρτάκια ἐπάνω τῶν ὁποίων εἶναι γραμμένη ἡ γνώμη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κατοίκου, ὅπου τὴν δίδει.

Ἄρθρ. 14. Τὸ ζαμπητλήκι²⁾ διὰ νὰ βασταχθῇ ἡ εὐταξία εἰς τὴν συνάθροισιν αὐτὴν διορίζεται παρὰ τῶν ἰδίων πολιτῶν ἀπ' ἀναμεταξύ των.

Ἄρθρ. 15. Κάνενας εἰς τὴν τοιαύτην συνέλευσιν νὰ μὴ ἔρχεται ἀρματωμένος.

Ἄρθρ. 16. Αἱ ἐκλογαὶ γίνονται ἐγγράφως, ἡ μὲ μεγάλην φωνὴν, καθὼς θέλει καθ' ἕνας τῶν ἐκλεγόντων πολιτῶν.

Ἄρθρ. 17. Μία πρώτη συνάθροισις μιᾶς τοπαρχίας, δὲν ἔμπορεῖ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ προσδιορίσῃ εἰς ἄλλην τοπαρχίαν τὸ νὰ συναθροίζονται κατὰ τὸν τρόπον ὅπου καὶ αὐτὴ, ἀλλ' ἡ κάθε μία εἶναι ἐλευθέρα καθὼς τὸ κρίνῃ καλιώτερον.

Ἄρθρ. 18. Οἱ ψηφοφόροι βεβαιώ-

νουςι τὴν ψήφον τῶν κατοίκων, ὅπου δὲν ἤξεύρουν νὰ γράψουν, καὶ θέλουσιν νὰ ἦναι ἐγγράφως ἡ γνώμη των.

Ἄρθρ. 19. Αἱ γνώμαι ὅπου δίδονται περὶ τῶν νόμων εἶναι τὸ ναί, ἡ τὸ ὄχι ἤγουν οἱ θέλοντες ἐκείνου τὸν νόμον γράφουν τὸ ὄνομά τους, καὶ ἕνα ναί· καὶ οἱ μὴ θέλοντές τον γράφουν τὸ ὄνομά τους καὶ ἕν ὄχι· καὶ οἱ περισσότεροι κυριεύουσι.

Ἄρθρ. 20. Ἡ θέλησις τῆς πρώτης συναθροίσεως κηρύττεται ἔτσι. Οἱ πολιτῶν τῆς τοπαρχίας τάδε... συναχθέντες εἰς πρώτην συνάθροισιν τῆ πρώτῃ Μαΐου 1798 τὸν ἀριθμὸν 600 ψηφίσται, ψηφοῦσιν ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεως τάδε... ἡ κατὰ τῆς ὑποθέσεως τάδε... ὄντες οἱ περισσότεροι τὸν ἀριθμὸν 550 ἐναντίον 250.

Περὶ τῆς Ἐθνικῆς Παραστήσεως.

Ἄρθρ. 21. Παρασταίνει ὅλον τὸ ἔθνος τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὅποιον εἶναι ὡς θεμέλιον τῆς ἐθνικῆς παραστήσεως, καὶ ὄχι μόνου οἱ πλούσιοι ἢ οἱ προεστοὶ (Τουρκ. κοτζιαμπασιδες.)

Ἄρθρ. 22. Σαράντα χιλιάδες ὑποκείμενα, ἔχουν νὰ ἐκλέξουν ἕναν ἀπ' ἀναμεταξύ των διὰ νὰ γένη ἀπεσταλμένος εἰς τὸ νομοδοτικὸν σῶμα.

Ἄρθρ. 23. Κάθε συνένωσις τῶν πρώτων συναθροίσεων, ὅπου ἦτο ἀπὸ 59 ἕως 41 χιλιάδας ἀνθρώπων, ὀνοματίζει ἕναν ἀπεσταλμένον.

Ἄρθρ. 24. Ὁ ὀνοματισμὸς γίνεται μόνου κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ψήφων, ἤγουν ποτὲ οἱ ὀλιγώτεροι δὲν ἔχουν κύρος, ἄς ἦναι ὅσον πλούσιοι καὶ ἂν ἦναι.

Ἄρθρ. 25. Κάθε πρώτη συνάθροισις κάμνει τὴν σύναξιν τῶν ψήφων τῆς, καὶ στέλλει ἕναν ἐπιθεωρητὴν ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ἡ μεγαλητέρα συνάθροισις εἰς τὴν μέσην τῆς τοπαρχίας, διὰ νὰ ἐπικρίνῃ τὴν ἐκλογὴν, ὅπου ἐκεῖ ἔγινε διὰ τὸν ἐκλεχθέντα καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πηγαίνουσι ὅλοι οἱ κάτοικοι.

Ἄρθρ. 26. Ἄν ἡ πρώτη ἐπικρίσις τῆς συναθροίσεως δὲν περιέχῃ ἱκανῶς

(1) Κάλπη ἐκλογικῆ.

(2) Ἡ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις.

τὸν περισσότερον ἀριθμὸν, ἀλλ' εἶναι καὶ ἀπὸ τὰ δύο ἀντιφάσκοντα μέρη ἴσια ἴσια, πρέπει νὰ γίνῃ καὶ δευτέρα συνάθροισις, καὶ τότε ψηφίζουσι περὶ τῶν δύο πολιτῶν, οἵτινες ἤνωσαν εἰς τὸν ἑαυτὸν τῶν τὰς περισσότερας ψήφους τῶν κατοίκων.

Ἄρθρ. 27. Ἄν αἱ ψήφοι ἦναι ἰσάριθμοι, ἤγουν 500 εἶναι διὰ τὸν Πέτρον καὶ 500 διὰ τὸν Παῦλον, ὁ γερουτώτερος προτιμᾶται τόσον διὰ νὰ ὑποψηφισθῇ, ὅσον καὶ διὰ νὰ ἐκλεχθῇ ὅταν ὅμως καὶ οἱ δύο ἦναι τῆς αὐτῆς ἡλικίας, τότε ὁ κλῆρος ξεχωρίζει.

Ἄρθρ. 28. Κάθε προκομμένος κάτοικος μετερχόμενος τὰ δίκαια τοῦ πολίτου, εἶναι ἄξιος νὰ ἐκλεχθῇ εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς δημοκρατίας.

Ἄρθρ. 29. Κάθε ἀπεσταλμένος τοποτηρητῆς, εἶναι κτῆμα ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους· ἤγουν δὲν θεωρεῖται πῶς εἶναι ἀπ' ἐκείνην, ἢ ἐκείνην τὴν τοπαρχίαν ἀλλὰ πῶς εἶναι ὀλονῶν μας.

Ἄρθρ. 30. Ἄν τύχη καὶ ὁ ἐκλεχθεὶς δὲν δέχεται τὴν ἐκλογὴν, ἢ ζητεῖ ν' ἀφεθῇ πλεον ἀπὸ τὴν δούλευσιν, ἢ τὸν εὐγαλεν ἢ διοίκησιν ἀπὸ τὴν ἀξίαν του διὰ καμμίαν αἰτίαν εὐλογοφανῆ, ἢ ἀπέθανεν, αἱ πρῶται συναθροίσεις ὅπου τὸν ὠνομάτισαν ἔχουν ἄλλον ἔτοιμον διάδοχόν του διὰ νὰ βάλλουν εἰς τὸν τόπον του.

Ἄρθρ. 31. Ἐνας ἀπεσταλμένος τοποτηρητῆς, ὅπου ἐξήτησε ν' ἀφεθῇ καὶ τὸν ἐδόθη ἢ ἄδεια ἀπὸ τὴν διοίκησιν, δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀφήσῃ τὴν δουλείαν του ἐν ὅσῳ δὲν ἔλθῃ ἐκεῖνος ὅπου ἔχει νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν τόπον του, καὶ νὰ ἐπιχειρισθῇ τὸ ἔργον τοῦ εὐγαλμένου.

Ἄρθρ. 32. Ὁ λαὸς τούτου τοῦ βασιλείου συμμαζώνεται κάθε χρόνον εἰς τὴν πρώτην τοῦ Μαΐου, διὰ νὰ κάμῃ τὰς ἐκλογὰς τῶν τοποτηρητῶν του.

Ἄρθρ. 33. Ὁ λαὸς κρίνει καὶ ἀποφασίζει δι' αὐτὰς τὰς ἐκλογὰς, ὅσος καὶ ἂν ἦναι ὁ ἀριθμὸς τῶν πολιτῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὸ δίκαιον νὰ δώσουν ψήφον εἰς αὐτάς.

Ἄρθρ. 34. Αἱ πρῶται συναθροίσεις γίνονται καὶ ἔξω τῆς τάξεως, ἤγουν ἄς μὴν

ἦναι καὶ ἡ πρώτη Μαΐου, ἤγουν ὅταν τὸ ἕνα πέμπτον τῶν πολιτῶν ἐκείνων, ὅπου ἔχουν τὸ δίκαιον νὰ δώσουν τὴν γνώμην τους εἰς αὐτάς, ζητᾶ διὰ νὰ γίνουν.

Ἄρθρ. 35. Ἡ συνάθροισις γίνεται (ὅταν τύχη τοιαύτη περίστασις ὡς ἡ 34) διὰ μέσον τῶν προεστῶν τοῦ τόπου ἐκείνου, ὅπου εἶναι ἡ συνήθεια νὰ γίνε-ται πάντοτε.

Ἄρθρ. 36. Αὐταὶ αἱ ἔξω τῆς τάξεως συναθροίσεις (ἤγουν ἐκεῖναι ὅπου γίνονται εἰς ἄλλου καιρὸν, καὶ ὄχι εἰς τὴν πρώτην Μαΐου) τότε ἠμποροῦν νὰ βουλευῶνται, καὶ ν' ἀποφασίζου, ὅταν ἕνας παραπάνω ἀπὸ τοὺς μισοὺς πολίτας ἐκείνους, ὅπου ἔχουν δίκαιον νὰ δώσουν τὴν γνώμην τους, εἶναι παρόντες, τουτέστι ὁ σωζὸς ἀριθμὸς τῶν ψηφιστῶν εἶναι 600, πρέπει νὰ ἦναι 501, ὅταν θε νὰ γίνῃ ἡ ἔξω τῆς τάξεως συνάθροισις.

Περὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ λαοῦ.

Ἄρθρ. 37. Οἱ πολῖται ἐνωμένοι εἰς πρώτας συναθροίσεις, ὀνοματίζου ἕναν ἐκλέκτορα ὅταν ἦναι αὐτοὶ 200 τὸν ἀριθμὸν, εἰδὲ καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς 201 ἕως τοὺς 400 ὀνοματίζου δύο ἐκλέκτορας· καὶ ἂν ἦναι ἀπὸ τοὺς 401 ἕως τοὺς 600 ὀνοματίζου τρεῖς.

Περὶ τῶν ἐκλεκτικῶν Συναθροίσεων.

Ἄρθρ. 38. Βαστῶνται, διαρκουσι καὶ γίνονται κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον αἱ ἐκλεκτικαὶ συναθροίσεις, καθὼς καὶ αἱ πρῶται, ὅπου εἶπαμεν (ἄρθρ. 11, 12, 15) ἤγουν αἱ πρῶται συναθροίσεις γίνονται ἐγγράφως, ἢ μὲ τὴν φωνὴν, ἔτσι καὶ αὐταὶ. Ἐκεῖ εἶναι 60 ψηφισταὶ τοῦλάχιστον διὰ νὰ ἐκλέξου τρεῖς, ἐδῶ πάλιν ὁμοίως.

Περὶ τοῦ Νομοδοτικῆς Σώματος.

Ἄρθρ. 39. Τὸ Νομοδοτικὸν σῶμα, ὅπερ καὶ Βουλὴ ὀνομάζεται, εἶναι συνθεμένον ἀπὸ 750 ὑποκείμενα· οἱ μὲν 500 εἶναι οἱ ἐωτέρου, καὶ ὀνομάζεται ἡ Βο υ λ ῆ τ ῶ ν 500. Αὐτοὶ προβάλλου νόμους, οἱ δὲ 250 εἶναι οἱ γερωντώτεροι, καὶ ὀνομάζεται Βο υ λ ῆ τ ῶ ν Γ ε ρ ὶ ν-

των· αὐτοὶ ἐπικυρώνουν τοὺς προβληθέντας νόμους παρὰ τῶν 500 ἢ τοὺς ἀκυροῦσι, ἂν δὲν τοὺς εὔρου ἐϋλογον· ἐκεῖνοι ὡς νεώτεροι εἶναι ἐφευρετικοὶ καὶ δραστήριοι. Τοῦτοι ὡς γηροντώτεροι κριτικώτεροι καὶ ἐξερευνητικοί· τὸ σῶμα τοῦτο εἶναι ἐν αἰώνιον εἰς τὸ ἔργου του· ἂν καὶ ἀλλάζουσι τὰ ὑποκείμενα, τὸ σῶμα ὅμως μένει ὁλόκληρον, καὶ αἱ προσταγαὶ του δὲν ἀλλάζουσι μὲ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ὑποκειμένων.

Ἄρθρ. 40. Ἀλλάζονται ἢ κυρώνονται τὰ μέλη τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος κάθε χρόνον.

Ἄρθρ. 41. Ἡ ἔνωσις ὄλων τῶν ἀπεσταλμένων τοποτηρητῶν, ὅπου ἐστάλησαν ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις, πρέπει νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸν τόπον ὅπου τοῖς ἐδιωρίσθη, διὰ νὰ κάμουν ἀρχὴν τῆς ἐπιχειρήσεώς των εἰς τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Ἰουλίου μηνός.

Ἄρθρ. 42. Αὐτὸ τὸ Νομοδοτικὸν σῶμα ὀνομάζεται Ἐθνικὴ Συνέλευσις ὡς ἂν ὅπου παρασταίνει ὅλον τὸ ἔθνος· αὐτὸ λοιπὸν ὅταν ἐκδίδῃ προσταγὰς καὶ Νόμους, τότε πιάνονται καὶ εἶναι δίκαιοι, ὅταν ἦναι τοῦλάχιστον ἓνας περισσότερον ἀπὸ τοὺς μισοὺς τοποτηρητὰς, καὶ ὄχι μόνον μερικοί.

Ἄρθρ. 43. Οἱ ἀπεσταλμένοι αὐτοὶ δὲν εἶναι συγχωρημένοι νὰ κυνηγηθοῦν, νὰ ἐγκαλεσθοῦν, καὶ νὰ κριθοῦν ποτὲ διὰ τὰς ιδέας καὶ γνώμας ὅπου ἐφάνησαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος· ἡγοῦν εἶναι πάντῃ ἐλεύθεροι νὰ εἰποῦν ἐκεῖνο ὅπου στοχάζονται διὰ ὠφελιμώτερον εἰς τὴν πατρίδα χωρὶς καμμίαν συστολήν.

Ἄρθρ. 44. Αὐτοὶ ἡμποροῦν νὰ κατακρατηθοῦν ὅταν κάμουν κανένα ἔγκλημα βαρὺ, καθὼς φόνον ἢ ἄλλο τοιοῦτον· ὅμως ἢ ἀπόφασις τοῦ νὰ τοὺς πηγαίνουν εἰς κανέναν τόπον, πρέπει νὰ γένη μὲ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος. Ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα εἶναι ἱερά καὶ παρασταίνουν τὸ γένος ὁλόκληρον· ὅθεν πρέπει τὸ ὁλόκληρον γένος ὅπου παρασταίνεται ἀπὸ τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα νὰ τοὺς καταδικάσῃ.

Περὶ συνεδρίων τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος.

Ἄρθρ. 45. Τὰ συνέδρια τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος εἶναι δημόσια καὶ φανερά.

Ἄρθρ. 46. Ὅλα ὅσα καὶ ἂν εἴπουν εἰς τὸ Σύνεδριον γράφονται καὶ λέγονται πρακτικά, αὐτὰ λοιπὸν τὰ πρακτικά νὰ τυπώνωνται διὰ νὰ τὰ ἡξέυρη ὁ λαὸς διαβάζωντάς τα.

Ἄρθρ. 47. Τὸ Σύνεδριον δὲν ἡμπορεῖ νὰ βουλευθῇ καὶ ν' ἀποφασίσῃ, ἂν δὲν ἦναι τὰ ἦμισυ μέλη παρόντα.

Ἄρθρ. 48. Τὸ Σύνεδριον δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ὀμίλιαν ἀπὸ κανέναν συγκάθεδρόν του εἰς τὴν τάξιν ὅπου ἠθελε ζητήσῃ νὰ συντύχῃ, ὅταν στοχάζεται τίποτε ἀναγκαῖον ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

Ἄρθρ. 49. Τὸ συνέδριον βουλευέται, ὅταν οἱ παρόντες τοποτηρηταὶ ἦναι περισσότεροι ἀπ' ἐκείνους ὅπου λείπουν.

Ἄρθρ. 50. Πενήντα μέλη τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ὅταν εὔρου καμμίαν δυσκολίαν, ἢ δυσχεροῦνται εἰς τίποτες, ἡμποροῦν νὰ ζητήσουν ὅτι νὰ συναχθῇ ὁλόκληρον τὸ γένος κατὰ τοὺς ῥηθέντας τρόπους (11, 12, 13, 38) διὰ ν' ἀποφασίσῃ ἐκεῖνη τὴν ὑπόθεσιν.

Ἄρθρ. 51. Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἔχει τὸ δίκαιον νὰ ἐξετάσῃ τὴν διαγωγὴν καὶ τὰ κινήματα τοῦ καθ' ἑνὸς ἀπεσταλμένου ὅπου συνεδριάζει μαζύ της, ὅπου ἂν ἦναι πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος, καλῶς· εἰ δὲ ὄχι, νὰ τὸν φανερώη καὶ νὰ λαμβάνῃ προσοχὴν ἀπὸ τὸν ὑποπτον.

Ἄρθρ. 52. Οἱ φύλακες ὀτινες φυλάττουσιν εἰς τὸν τόπον ὅπου γίνεταί ἢ συνάθροισις τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος ὑπόκεινται εἰς τὰς προσταγὰς των, ὁμοίως καὶ ἐκεῖνοι ὅπου εἶναι τριγύρω εἰς τὸ κτίριον τῆς συναθροίσεώς του νὰ ἦναι διωρισμένοι ἀπ' αὐτό.

Περὶ τῶν ἔργων τοῦ Νομοδοτικοῦ Σώματος.

Ἄρθρ. 53. Τὸ Νομοδοτικὸν Σῶμα προβάλλει νόμους, καὶ δίδει ψηφίσματα ἢτοι προσταγὰς.

«Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ προσταγαὶ γίνονται εἰς τὴν ἀπλήν τῶν Ἑλλήνων γλώσσαν, ὡς πλέον εὐκατάληπτον, καὶ εὐκόλον νὰ σπουδασθῇ ἀπ' ὅλα τὰ εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦτο ἐμπεριεχόμενα γένη, ὁμοίως καὶ ὅλα τὰ ἔγγραφα τῶν κρίσεων, καὶ ἄλλων δημοσίων πράξεων.

Ἄρθρ. 54. Νόμοι θέλει νὰ εἰπῇ ἐκεῖναι αἱ πράξεις τοῦ νομοδοτικοῦ σώματος ὅπου ἀποβλέπουσι:

α'. Τὴν νομοθεσίαν, ὅπου ἀφορᾷ εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ ἐγκληματικά.

β'. Τὴν γενικὴν διοίκησιν τῶν τακτικῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Δημοκρατίας.

γ'. Τὰ ὑποστατικά ὅπου ἐξουσιάζει ὅλον τὸ ἔθνος λεγόμενα βασιλικά.

δ'. Ὁ τίτλος, τὸ βάρος, ἡ βοῦλλα, καὶ τὸ ὄνομα τῶν ἀσπρῶν καὶ κάθε εἶδους χρήματος.

ε'. Τὰ εἶδη τῶν δοσιμάτων, πόση νὰ ἦναι ἡ σοῦμμά των καὶ πῶς νὰ συμμάζωνονται.

ς'. Ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου ἐναντίον κανενὸς ἐχθρικοῦ ἔθνους.

ζ'. Κάθε νέος διαμερισμὸς εἰς τοπαρχίας, καὶ ἐπαρχίας τοῦ τόπου τῆς δημοκρατίας.

η'. Ἡ ἐπιστάσια τῶν σχολείων καὶ τὶ λογιῆς νὰ ἀνατρέφονται οἱ παῖδες τῶν πολιτῶν.

θ'. Αἱ δημόσιαι τιμαὶ διὰ τὴν ἐνθύμησιν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ τῶν διαφεντευτῶν τῆς πατρίδος.

Ἄρθρ. 55. Ψηφίσματα ἢ προσταγαὶ θέλει νὰ εἰπῇ αἱ πράξεις τοῦ Νομοδοτικοῦ σώματος ὅπου ἀποβλέπουσι:

α'. Τὸν διορισμὸν τῶν στρατευμάτων ὅπου χρειάζονται τόσον διὰ θαλάσσης ὅσον καὶ διὰ ξηρᾶς τὸν κάθε χρόνον.

β'. Τὴν ἄδειαν ἢ τὸ ἐμπόδιον τοῦ νὰ περάσουν ξένα στρατεύματα ἐπάνω εἰς τὸν τόπον τοῦ βασιλείου τούτου.

γ'. Τὸ ἔμβασμα θαλασσιῶν ξένων δυνάμεων εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἑλληνικῆς δημοκρατίας.

δ'. Τὴν φροντίδα περὶ τῆς κοινῆς συγκουρότητος καὶ ἡσυχίας ἤγγων τοὺς τρόπους τοῦ νὰ διαφυλάττεται ἡ ἐνταξία καὶ ἡσυχία μέσα εἰς τὸν ἑλληνικὸν τόπον.

ε'. Τὴν ἐτήσιαν καὶ καθημερινὴν διαμείρασιν τῶν συνδρομῶν, καὶ τῶν δημοσίων ἔργων ἤγγων ὅσας χρειάζονται συνδρομὰς εἰς διάφορα μέρη τῆς δημοκρατίας δι' ὅλον τὸν χρόνον, καὶ προσταγὰς διὰ φτιάσιμον γεφυρίων, δρόμων, λιμένων, καναλιῶν, κτιρίων καὶ τὰ λοιπά.

ς'. Τὰς προσταγὰς διὰ νὰ κοποῦν ἄσπρα κάθε λογῆς.

ζ'. Τὰ ἀκανόνιστα ἔξοδα, ὅπου γίνονται εἰς τὰς δημοσίας ὑποθέσεις, ὁμοίως καὶ τὰ ἀσυνείθιστα ἤγγων καθὼς ἢ ἀντιμισθία ἐνὸς ὅπου ἔκαυσε τὰ καράβια τοῦ ἐχθροῦ, ἢ τὰ ἔξοδα ἐνὸς ὅπου στέλλεται νὰ ἐκτελέσῃ ἕνα κρύφιον σκοπὸν πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος.

η'. Τὰς σκέψεις ἤγγων τὰ φρόνιμα μέτρα ὅπου χρησιμεύουν εἰς ἕνα τόπον, εἰς ἕνα μέρος, εἰς μίαν πολιταρχίαν, εἰς ἕνα εἶδος δημοσίων ἔργων.

θ'. Τὴν φροντίδα τοῦ νὰ διαφεντεύεται ὁ τόπος τῆς δημοκρατίας.

ι'. Τὴν ἐπικύρωσιν τῶν Συνθηκῶν τῆς εἰρήνης.

ια'. Τὴν ὀνομάτισιν, ἢ τὴν ἀλλαγὴν τῶν στρατηγῶν τῆς δημοκρατίας.

ιβ'. Τὸ νὰ κυνηγήσουν καὶ νὰ βιάσουν κάθε πρόσωπον τῆς Βουλῆς νὰ δώσῃ λογαριασμὸν, ὁμοίως καὶ κάθε πολιτικόν, καὶ δημόσιον ἀξιωματικόν.

ιγ'. Τὴν ἐγκάλεσιν ἐκεῖνων ὅπου εἶναι ὑποπτοὶ διὰ καμμίαν συνομοσίαν ἐναντίον τῆς γενικῆς συγκουρότητος τῆς δημοκρατίας.

ιδ'. Κάθε μεταβολὴν εἰς τὸν κατὰ μέρος διαμερισμὸν τῆς ἑλληνικῆς γῆς ἤγγων ἀντινας ἤθελε φανῆ προδότης τῆς πατρίδος, αὐτὴ τὸν ξεγυμνώνει ἀπὸ τὴν γῆν ὅπου ἐξουσίαζε καὶ τὴν δίδει εἰς ἄλλον.

ιε'. Τὰς ἀνταμοιβὰς τοῦ ἔθνους ἤγγων ἕνας πολίτης ἔκαμε μίαν ἀνδραγαθίαν καὶ τὸ ἔθνος πρέπει νὰ τὸν ἀνταμείψῃ, τὸ νομοδοτικὸν σῶμα λαμβάνει αὐτὴν τὴν φροντίδα νὰ διορίσῃ τί λογῆς ἀνταμοιβῆ νὰ τῷ δοθῇ.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ γίνονται οἱ Νόμοι.

Ἄρθρ. 56. Ὅταν ἦναι χρεία νὰ γίνῃ

κἀνένας νόμος εἰς τὴν δημοκρατίαν, πρῶτον γίνεται ἐγγράφως μὲ ἀναφορὰν, ὅπου νὰ ἤμποροῦν νὰ ἐξετάσουν τὸ ὄφελος καὶ τὴν βλάβην, ὅπου ἤμπορεῖ νὰ προέλθῃ ἀπ' αὐτόν.

Ἄρθρ. 57. Ἡ ἐξέτασις του πρέπει νὰ σαφηνίζεται, καὶ ὁ νόμος νὰ ἦναι πρὸς καιρὸν νομοθετημένος ὕστερον ἀπὸ δεκαπέντε ἡμέρας, μετὰ τὴν ἐγγραφὸν ἀναφορὰν.

Ἄρθρ. 58. Ὁ σκοπὸς τούτου τοῦ νόμου, ἦγουν πρὸς τί ὠφελεῖ, ἔχει νὰ τυπώνεται, καὶ νὰ στέλλεται εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς δημοκρατίας μὲ τοιαύτην ἐπιγραφὴν. Προβαλλόμενος νόμος.

Ἄρθρ. 59. Σαράντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ προβαλλομένου νόμου, εἰς εἰς τὰς μισὰς καὶ μίαν ἐπαρχίαν τὸ δέκατον τῶν πρώτων συναθροίσεων (ἦγουν 60 πολῖται) ἐκάστης ἐπαρχίας κανονικῶς συγκροτηθεισῶν, δὲν ἀντεστάθηκεν, ὁ ἐγγραφὸς προβαλλόμενος νόμος εἶναι δεκτὸς καὶ ἐπικυρώνεται γνωριζόμενος εἰς τὸ ἔξῃς ὡς νόμος.

Ἄρθρ. 60. Ἄν δὲν τὸν στέργῃ τὸ δέκατον τῶν πρώτων συναθροίσεων ἐκάστης ἐπαρχίας τότε τὸ νομοδοτικὸν σῶμα συναθροίζει τὰς πρώτας συνελεύσεις (ἄρθρ. 11, 12, 13) καὶ ἐρωτᾶται ὅλος ὁ λαὸς διὰ νὰ δώσῃ τὴν γνώμην του.

Περὶ τοῦ τίτλου τῶν νόμων καὶ τῶν προσταγῶν.

Ἄρθρ. 61. Οἱ νόμοι, αἱ προσταγαί, αἱ ἀποφάσεις τῆς κρίσεως, καὶ ὅλαι αἱ δημόσιαι πράξεις, λαμβάνουν τοιοῦτον τίτλον. Ἐν ὀνόματι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῷ . . . χρόνῳ τῆς ἐλευθερίας, τοῦδε σωτηρίου τῷ . . . 1)

Περὶ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Διοικητηρίου.

Ἄρθρ. 62. Τὸ ἐκτελεστικὸν δικαστήριον συντίθεται ἀπὸ πέντε ἀνδρας.

Ἄρθρ. 63. Ἡ ἐκτελεστικὴ συνάθροι-

(1) Ἀπαράλλακτοι ἐκδόσεις νόμων ὑπὸ ὁμοίαν ἐπωνυμίαν τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας περιεσώθησαν ἐν τοῖς δημοσίοις ἀρχιεῖοις ἢ ἀρχαιοφυλακίαις τῆς Ἐπτανήσου Τερμινάλι τῆς Ρεπούπλικας τῆς φραντσέζικης χρόνος 10 ἐλευθερίας, ἀδελφότης.

σις κάθε ἐπαρχίας (57, 58) ὀνοματίζει ἓνα ὑποψήφιον, τὸ δὲ νομοδοτικὸν σῶμα ἐκλέγει ἀπὸ τὸν γενικὸν κατάλογον τῶν ὀνομάτων τὰ μέλη τοῦ διοικητηρίου.

Ἄρθρ. 64. Ἀλλάζει τὸ ἡμισυ κάθε χρόνον.

Ἄρθρ. 65. Τὸ διοικητήριον ἔχει χρέος νὰ φροντίζει, νὰ διευθύνῃ καὶ νὰ ἐπαγυρπῇ περὶ τῆς γενικῆς διοικήσεως· αὐτὸ δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ ἄλλῶς, παρὰ ἐκτελώντας τοὺς νόμους καὶ τὰς προσταγὰς ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ νομοδοτικοῦ σώματος.

Ἄρθρ. 66. Αὐτὸ ὀνοματίζει τοὺς ἔξω ἀρχηγούς καὶ προεστῶτας τῆς γενικῆς διοικήσεως τῆς δημοκρατίας τοὺς πρέσβεις καὶ κουσόλους εἰς τὰς ξένας αὐλὰς.

Ἄρθρ. 67. Τὸ νομοδοτικὸν σῶμα προσδιορίζει τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ ἔργον τῶν πρακτόρων, ἦγουν τῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐπιτρόπων τοῦ διοικητηρίου τούτου.

Ἄρθρ. 68. Αὐτοὶ οἱ πράκτορες δὲν συνθέτουν ἀναμεταξὺ τῶν κἀνένα βουλευτήριον, εἶναι χωρισμένοι, χωρὶς κἀμμίαν σχέσιν ἐταῦτοι μὲ ἐκείνους, δὲν μετέρχονται κἀμμίαν προσωπικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ διοικητηρίου.

Ἄρθρ. 69. Τὸ διοικητήριον τοῦτο ἐξάγει ἀπὸ τὸν κόλπον του πράκτορας διὰ τὰ ἔξω τῆς δημοκρατίας· ἦγουν ἐκείνους, ὅπου ἔχουν νὰ πραγματεύσων κἀνένα ἐπιχείρημα ὑπὲρ πατρίδος, ἢ νὰ τελειώσων κἀμμίαν κρυφὴν πράξιν.

Ἄρθρ. 70. Αὐτὸ ὀμιλεῖ περὶ εἰρήνης μὲ τὰ πολεμουῦντα ἔθνη.

Ἄρθρ. 71. Οἱ ἄνδρες ὅπου συνθέτουν τὸ διοικητήριον τοῦτο ἂν τύχῃ νὰ παραβῶσι τίποτες, ἐγκαλοῦνται παρὰ τοῦ νομοδοτικοῦ σώματος.

Ἄρθρ. 72. Τὸ διοικητήριον τοῦτο ἔχει ν' ἀποκριθῇ διὰ τὴν ἀνενεργσίαν καὶ ἀπραξίαν τῶν νόμων, τῶν ψηφισμάτων καὶ τῶν καταχρήσεων, ὅπου δὲν ἤθελεν εἰδοποίησιν.

Ἄρθρ. 73. Τὸ διοικητήριον τοῦτο εὐγάνει τοὺς πράκτορας καὶ βάνει ἄλλους, ὅταν ἀνανεοῦται καὶ αὐτό.

Ἄρθρ. 74. Τὸ διοικητήριον τοῦτο ἔχει χρέος νὰ ἐγκαλέσῃ καὶ νὰ δώσῃ εἶδησιν

τοὺς κριτὰς διὰ τὰ σφάλματα τῶν πρακτόρων ἂν ἔκαμαν.

Σχέσεις τοῦ ἐκτελεστικοῦ διοικητηρίου

μέ τὸ νομοδοτικὸν σῶμα.

Ἄρθρ. 75. Τὸ ἐκτελεστικὸν διοικητήριον κáθηται κοντὰ εἰς τὸ νομοδοτικὸν σῶμα, ἔχει τὴν εἴσοδον, καὶ ἓνα μέρος χωριστὸν διὰ τὰ κάμνη τὰ συνέδριά του.

Ἄρθρ. 76. Τὸ ἐκτελεστικὸν διοικητήριον ὅταν ἔχη τὰ δώση κáνενα λογαριασμὸν, ἢ καμμίαν εἰδήσιν εἰς τὸ νομοδοτικὸν σῶμα, εἰσακούεται πάντα χωρὶς ἐξαιρέσιν καιροῦ.

Ἄρθρ. 77. Τὸ νομοδοτικὸν σῶμα προσκαλεῖ τοῦτο τὸ διοικητήριον εἰς τὴν συνένωσίν του, ὅλον, ἢ ἓνα μέρος του ὅταν ἤθελε τὸ κρίνη εὔλογον.

Περὶ τῶν διοικητῶν καὶ πολιταρχικῶν σωματίων.

Ἄρθρ. 78. Εἶναι εἰς κάθε Πλάσαν (Πλάσα λέγεται δέκα δώδεκα ἢ καὶ δεκαπέντε χωρία μαζὺ) τῆς δημοκρατίας μία διοίκησις πολιταρχική¹.)

«Εἰς κάθε τοπαρχίαν μία διοίκησις μεσάζουσα ἤγουν εἰς αὐτὴν ἀναφέρονται αἱ περὶ αὐτὴν πολιταρχικαὶ διοικήσεις.

»Εἰς κάθε ἐπαρχίαν μία διοίκησις κεντρική. Ἦγουν εἰς αὐτὴν ἀναφέρονται αἱ περὶ αὐτὴν πολιταρχικαὶ διοικήσεις.

Ἄρθρ. 79. Οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν πολιταρχικῶν ἐκλέγονται ἀπὸ τὰς συναθροίσεις τῶν Πλασῶν.

Ἄρθρ. 80. Οἱ διοικηταὶ ὀνοματίζονται ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συνελεύσεις τῶν τοπαρχικῶν καὶ ἐπαρχικῶν.

Ἄρθρ. 81. Τὸ ἡμισυ τῶν διοικητῶν καὶ τῶν πολιτάρχων ἀνανεώνεται κάθε χρόνον.

Ἄρθρ. 82. Οἱ δικασταὶ καὶ οἱ Πολιτάρχαι δὲν ἔχουσι κáνενα χαρακτήρα παραστήσεως. Ἦγουν δὲν ἀνακατώνονται εἰς τὰς συναθροίσεις τοῦ λαοῦ ἐν ὅσῳ εἶναι εἰς ἔργον.

»Δὲν ἡμποροῦν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μεταλλάξωσιν (οἱ διοικηταὶ καὶ οἱ πο-

λιτάρχαι) τὰς πράξεις καὶ προσταγὰς τοῦ νομοδοτικοῦ σώματος, μήτε ν' ἀργοπορήσουσιν τὴν ἐκτέλεσίν των.

Ἄρθρ. 83. Τὸ νομοδοτικὸν σῶμα ἀποφασίζει ἐγγράφως τὸ ἔργον τῶν πολιτάρχων, καὶ τῶν διοικητῶν, τοὺς κανόνας τῆς ὑποταγῆς των, καὶ τὰς παιδείας ὅπου ἤθελε λάβουν ἂν πταίσουν.

Ἄρθρ. 84. Τὰ συνέδρια τῶν πολιτάρχων καὶ διοικητῶν εἶναι δημόσια καὶ φανερά.

Περὶ τῆς Πολιτικῆς Δικαιοσύνης.

Ἄρθρ. 85. Ὁ Κώδικας τῶν πολιτικῶν καὶ ἐγκληματικῶν νόμων εἶναι ὁ αὐτὸς εἰς ὅλην τὴν δημοκρατίαν, καὶ δὲν εἶναι μέγας καὶ μικρὸς ἐνώπιον τοῦ νόμου. Ὅλοι ἐξ ἴσου παιδεύονται, ὅταν σφάλουν, καὶ ἀνταμείβονται, ὅταν πράττουν κáνενα ἔνδοξον ὑπὲρ πατρίδος ἔργον.

Ἄρθρ. 86. Κáνενας δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐνοχλήσῃ ἐκείνους τοὺς πολίτας οἵτινες ἔχοντες διαφορὰς κρισολογίας ἀναμεταξύ των, ἔκραξαν αἵρετοὺς κριτὰς, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀπόφασιν ἔτρεξαν.

Ἄρθρ. 87. Ἡ ἀπόφασις ἐκείνων τῶν αἵρετῶν κριτῶν εἶναι τελειωμένη, καὶ ἔχει κύρος· ἐκτὸς ἂν καὶ τὰ δύο κρισολογούμενα μέρη θέλουν νὰ κριθοῦν ἀπὸ ἀνώτερον κριτήριον.

Ἄρθρ. 88. Εἰς κάθε χωρίον νὰ ἦναι διαλεγμένοι ἀπὸ τοὺς χωριανοὺς δύο κριταὶ τῆς εἰρήνης, ἢ συμβιβαστικοὶ, οἵτινες νὰ κρίνουν κατὰ τὸν νόμον τὰς διαφορὰς τῶν ἐγκάτοικων, καὶ νὰ τὰς ἐκθέτουν ἐγγράφως.

Ἄρθρ. 89. Αὐτοὶ οἱ κριταὶ συμβιβάζουν καὶ κρίνουν τὰ κρισολογήματα χωρὶς πληρωμῆν.

Ἄρθρ. 90. Ὁ ἀριθμὸς των καὶ τὰ προσήκοντά των εἶναι προσδιωρισμένα ἀπὸ τὸ νομοδοτικὸν σῶμα, ἤγουν πόσοι νὰ ἦναι καὶ τί τοὺς χρειάζονται διὰ νὰ κρίνουν.

Ἄρθρ. 91. Εἶναι αἵρετοὶ κριταὶ δημόσιοι ἐκλελεγμένοι ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις· ἤγουν αὐταὶ αἱ συνα-

(1) Ἐννοεῖται place militaire.

θροίσεις διορίζουν ποῖος καὶ ποῖος νὰ γίνεται αἵρετος κριτής.

Ἄρθρ. 92. Ὁ ἀριθμὸς τῶν αἵρετῶν τούτων κριτῶν, καὶ ἕως τοῦ νὰ ἐξαπλώνεται ἡ δύναμις των, εἶναι προσδιωρισμένη ἀπὸ τὸ νομοδοτικὸν σῶμα.

Ἄρθρ. 95. Αὐτοὶ γνωρίζουν, ἤγουν δέχονται καὶ ἐξερευνοῦν τὰς ἀντιστάσεις ὅπου δὲν ἐτελειώθησαν σωστὰ ἀπὸ τοὺς κατὰ μέρος αἵρετοὺς κριτὰς, ἢ ἀπὸ τοὺς κριτὰς τῆς εἰρήνης.

Ἄρθρ. 94. Αὐτοὶ βουλευόμενοι καὶ συτυχαίνουσι δημοσίως.

» Δέχονται τὴν γνώμην τους μεγαλοφώνως.

» Τελειώουσι σωστὰ τὴν κρίσιν μὲ ἐμπόδιον μόνου λόγου, ἢ μὲ ἐν ἀπλοῦν ἐγγραφὸν χωρὶς πολλὰ κρισολογήματα, καὶ χωρὶς πληρωμῆν.

» Δέχονται τὰς αἰτίας τῆς ἀποφάσεώς των.

Ἄρθρ. 95. Οἱ κριταὶ τῆς εἰρήνης, καὶ οἱ αἵρετοὶ δημοσίοι κριταὶ ἐκλέγονται κάθε χρόνον.

Περὶ τῆς ἐγκληματικῆς δικαιοσύνης.

Ἄρθρ. 96. Διὰ ἐγκληματικὴν αἰτίαν, κἀνένας πολίτης δὲν ἔχει νὰ κριθῆ ἄλλῶς, παρὰ ἐπάνω εἰς ἐγκάλεσιν δεκτὴν ἀπὸ τοὺς ὄρκισμένους, (αὐτοὶ εἶναι ἡπροσωπόληπτοι, ἀδιάφοροι καὶ δίκαιοι ἄνθρωποι) καὶ θεσπισμένην ἀπὸ τὸ νομοδοτικὸν σῶμα.

» Ἐκεῖνοι ὅπου ἐγκαλεσθῶν, ἐκλέγουσι κριτὰς ἐκείνους ὅπου πρὸς καιρὸν ἐκλέξουσι, ἄς μὴν ἦτον καὶ κριταὶ.

» Τὰ ὅσα λέγουσι πρὸς διαφέντευσίν των εἶναι δημοσία καὶ φανερά.

» Τὸ ἔργον καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἐγκληματοῦ των φανερόντων δι' ἐνὸς ὄρκισμένου, καὶ ἀφίλοπροσώπου κριτοῦ.

» Ἡ παιδεία τοῦ πταισματος γίνεται ἀπὸ ἄλλο κριτήριον, ὅπου νὰ ἦναι ἐγκληματικόν, καὶ ὄχι νὰ ἦναι ὁ ἴδιος καὶ κριτῆς καὶ παιδευτής.

Ἄρθρ. 97. Οἱ ἐγκληματικοὶ κριταὶ ἐκλέγονται κάθε χρόνον ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις.

Περὶ τοῦ καθαιρετικοῦ κριτηρίου.

Ἄρθρ. 98. Δι' ὅλην τὴν Δημοκρατίαν εἶναι ἓνα καθαιρετικὸν κριτήριον.

Ἄρθρ. 99. Αὐτὸ τὸ κριτήριον δὲν ἔχει χρέος νὰ γνωρίζῃ παντελῶς τὸ βάθος τῶν ὑποθέσεων.

» Ἀποφασίζει ὅταν παραβιάζονται αἱ νομοθετημένα συνήθειαι, καὶ ὅταν παραβαίνονται οἱ νόμοι.

Ἄρθρ. 100. Τὰ μέλη τοῦ κριτηρίου τούτου ὀνοματίζονται κάθε χρόνον ἀπὸ τὰς ἐκλεκτικὰς συναθροίσεις, καὶ εἶναι τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιτέσσαρα.

» Ἔργον τοῦ κριτηρίου τούτου εἶναι νὰ ἐκφωνήσῃ τὴν ἀλλαγὴν τῶν μελῶν τοῦ ἐκτελεστικοῦ διοικητηρίου, καὶ τοῦ νομοδοτικοῦ σώματος μετὰ τὸν χρόνον.

Περὶ τῶν δημοσίων δοσιμάτων.

Ἄρθρ. 101. Κἀνένας πολίτης δὲν ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὴν τιμίαν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ συνεισφέρῃ κατὰ τὴν δύναμιν καὶ τὰ πλοῦτη του τὰ εἰς δημοσίας ἀνάγκας δοσίματα.

Περὶ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ.

Ἄρθρ. 102. Τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ ἔθνους εἶναι τὸ μεσαιτατὸν κέντρον τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς δημοκρατίας.

Ἄρθρ. 103. Αὐτὸ διοικεῖται ἀπὸ ἐπιτρόπους, οἵτινες ἔχουσι νὰ δώσουσι λογαριασμὸν, ὀνοματισμένους ἀπὸ τὸ ἐκτελεστικὸν διοικητήριον.

Ἄρθρ. 104. Αὐτοὺς τοὺς ἐπιτρόπους τοὺς παρατηροῦν ἔφοροι ὀνοματισμένοι ἀπὸ τὸ Νομοδοτικὸν σῶμα, καὶ παρμενοὶ ἀπ' ἀναμεταξύ του, οἵτινες ἔχουσι ν' ἀποκριθῶν διὰ τὰς καταχρήσεις ὅπου δὲν ἤθελε δώσουσι εἶδησιν.

Περὶ τῆς λήξεως τῶν λογαριασμῶν.

Ἄρθρ. 105. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἐθνικοῦ θησαυροφυλακίου, καὶ τῶν διοικητῶν τῶν δημοσίων χρημάτων, δίδονται κάθε χρόνον εἰς τοὺς ἐφόρους ὅπου ἔχουσι ν' ἀποκριθῶν περὶ αὐτῶν, οἵτινες ὀνοματίζονται ἀπὸ τὸ ἐκτελεστικὸν διοικητήριον.

**Αρθρ. 106.* Αὐτοὶ οἱ ἐπικυρωταὶ παρατηροῦνται ἀπὸ ἐφόρου ὀνοματισμένους ἐκ τοῦ νομοδοτικοῦ σώματος, καὶ εὐγαλμένους ἐκ τοῦ κόλπου του (ἡγουν ἀπ' αὐτὸ τὸ ἴδιον σῶμα,) οὔτινες ἔχουν ν' ἀποκριθοῦν διὰ τὰς καταχρήσεις καὶ τὰ λάθη ὅπου δὲν φανερώσουν. Τὸ νομοδοτικὸν σῶμα ἀποφασίζει τοὺς λογαριασμοὺς καὶ τοὺς ὑπογράφει.

Περὶ τῶν δυνάμεων τῆς δημοκρατίας.

**Αρθρ. 107.* Ἡ γενικὴ δύναμις τῆς δημοκρατίας συνίσταται εἰς ὀλόκληρον τὸ ἔθνος.

**Αρθρ. 108.* Ἡ δημοκρατία βαστᾷ μὲ τὰ ἔξοδά της ἐν καιρῷ πολέμου καὶ εἰρήνης μίαν ἀρματωμένην δύναμιν εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν.

**Αρθρ. 109.* Ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι στρατιῶται, ὅλοι πρέπει νὰ γυμνάζωνται εἰς τὰ ἄρματα καὶ νὰ ρίχνουν εἰς τὸ σημάδι· ὅλοι πρέπει νὰ μαθάνουν τὴν τακτικὴν ὡς καὶ αἱ Ἑλληνίδες βαστοῦν μισράκια εἰς τὸ χέρι, ἂν δὲν εἶναι ἐπιτήδεια εἰς τὸ τουφέκι.

**Αρθρ. 110.* Δὲν πρέπει νὰ ἦναι κἀνένας πρωτοστάτωρ, ἡγουν νὰ ἔχη ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς δημοκρατίας γῆς καὶ θαλάσσης εἰς τὸ χέρι του.

**Αρθρ. 111.* Ἡ διαφορὰ τῶν πολεμικῶν βαθμῶν (ἡγουν χιλιάρχος στρατηγός) ὅπου ἔχουν οἱ ἀξιωματικοί, τὰ ξεχωριστὰ σημεῖά των, καὶ ἡ ὑποταγὴ τῶν ἀπλῶν στρατιωτῶν εἶναι μόνον ἐν ὄσῳ διαρκεῖ ἡ δούλευσις τοῦ πολέμου, καθὼς τελειώσει ὅμως εἶναι ὅλοι ἴσοι καὶ ἀδελφοί.

**Αρθρ. 112.* Ἡ δημόσιος δύναμις ὅπου εἶναι διωρισμένη νὰ βαστᾷ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐταξίαν μέσα εἰς τὴν δημοκρατίαν, ἐνεργεῖ μόνον κατὰ τὴν ἐγγράφον ζήτησιν τῶν νομίμως θεσπισμένων διοικητῶν.

**Αρθρ. 113.* Ἡ δημόσιος δύναμις διωρισμένη ἐναντίον τῶν ἔξω ἐχθρῶν τῆς πατρίδος ἐνεργεῖ κατὰ τὰς προσταγὰς τοῦ ἐκτελεστικοῦ διοικητηρίου.

**Αρθρ. 114.* Κἀνένα σῶμα ἀρματωμένων ἀνθρώπων δὲν ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ

βουλεύηται, μήτε νὰ προστάξη, ἀλλὰ μόνον νὰ ἐκτελῇ τὰ προσταττόμενα δι' ἐγγράφου προσταγῆς τῶν διοικητῶν.

Περὶ τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων.

**Αρθρ. 115.* Ἄν εἰς μίαν περισσότερον ἀπὸ τὰς μισὰς ἐπαρχίας τῆς δημοκρατίας, τὸ δέκατον μέρος τῶν πρώτων συναθροίσεων ἐκάστης αὐτῶν, γινομένην παρὰ τοὺς ῥηθέντας κανόνας (11, 12, 13,) ζητοῦν νὰ ξαναθεωρήσουν τὴν πρᾶξιν τῆς νομοθετικῆς διοικήσεως, ἢ τὴν ἀλλαγὴν μερικῶν ἀπὸ τὰ ἄρθρα της, τότε τὸ νομοδοτικὸν σῶμα ἔχει χρέος νὰ συγκροτήσῃ τὰς πρώτας συναθροίσεις καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν τῆς δημοκρατίας, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἂν πρέπη νὰ συγκροτηθῇ μία γενικὴ ἐθνικὴ συνέλευσις.

**Αρθρ. 116.* Ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις γίνεταί κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπου καὶ αἱ νομοδοτικαί, ἡγουν στέλλεται εἰς πληρεξούσιος ἀπὸ κάθε ἐπαρχίαν καὶ ἐνώνει μὲ ἐκείνας τὴν πληρεξουσιότητα της.

**Αρθρ. 117.* Αὕτη ἡ ἔξω τῆς συνηθείας ἐθνικὴ συνέλευσις καταγίνεται, καὶ κάμνει τὴν πρᾶξιν τῆς νομοθετικῆς διοικήσεως, μόνον ἐπάνω εἰς ἐκείνα τὰ αἷτια ὅπου ἐπροξένησαν τὴν συνάθροισίν της, καὶ δὲν ἀνακατῶνεται εἰς ἄλλο τίποτε· ἡγουν ἐστάλη διὰ νὰ θεωρησῇ μόνον μίαν ὑπόθεσιν, εἰς ἐκείνην καταγίνεται καὶ ὄχι περαιτέρω.

Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἑλληνικῆς δημοκρατίας μὲ τὰ ξένα ἔθνη.

**Αρθρ. 118.* Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι φίλος καὶ φυσικὸς σύμμαχος μὲ τὰ ἐλεύθερα ἔθνη.

**Αρθρ. 119.* Οἱ Ἕλληνες δὲν ἀνακατῶνονται εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἄλλων ἔθνῶν ἀλλ' οὔτε εἶναι εἰς αὐτοὺς δυνατόν νὰ ἀνακατωθοῦν ἄλλα εἰς τὴν ἐδικήν των. Τιμοῦν τοὺς πρέσβεις καὶ κουνσούλους τῶν εἰς τοῦτο τὸ βασίλειον εὐρισκομένων ἔθνῶν, τοῖς βεβαιούσι μίαν ἄφοβον διατριβὴν, σέβονται τοὺς πραγματευτὰς των, καὶ δὲν πειράζουν τὰ ἐμ-

πορικὰ πλοιά των, ὅταν δὲν ἔχουν πρᾶγμα τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄρθρ. 120. Δέχονται ὅλους τοὺς ἀδικημένους ξένους, καὶ ὅλους τοὺς ἐξωρισμένους ἀπὸ τὴν πατρίδα των δι' αἰτίαν τῆς ἐλευθερίας. Ἀπαρνοῦνται καὶ δὲν δίδουν ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν εἰς τοὺς τυράννους.

Ἄρθρ. 121. Δὲν κάνουν ποτὲ εἰρήνην μὲ ἓνα ἐχθρὸν ὅπου κατακρατεῖ τὸν ἐλληνικὸν τόπον.

Περὶ ἐγγυήσεως καὶ βεβαιότητος τῶν δικαίων τούτων.

Ἄρθρ. 122. Ἡ νομοθετικὴ διοίκησις βεβαιοῖ εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, Τούρκους, Ἀρμένιδες τὴν ἰσοτιμίαν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν συγυρότητα ¹⁾, τὴν ἐξουσίαν τῶν ὑποστατικῶν ἐκάστου, τὰ δημόσια χρέη ὅπου ἤθελε γένουν διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἐλευθερίαν ὄλων τῶν θρησκευῶν, μίαν κοινὴν ἀνατροφὴν, δημοσίους συνδρομὰς ἐκεῖ ὅπου ἀνήκου, τὴν ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν τῆς τυπογραφίας, τὸ δίκαιον τοῦ νὰ διδῇ ἕκαστος ἀναφορὰν καὶ νὰ προσκλαυθῇ, τὸ δίκαιον τοῦ συναθροίζεσθαι εἰς δημοσίους συντροφίας, καὶ τελευταῖον τὴν ἀπόλαυσιν ὄλων τῶν δικαίων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄρθρ. 123. Ἡ ἐλληνικὴ δημοκρατία τιμᾷ τὴν πρᾶότητα, τὴν ἀνδρίαν, τὸ γηρατεῖον, τὴν υἱικὴν φιλοσοργίαν, τὴν δυστυχίαν· αὐτὴ βάνει τὴν παρακαταθήκην τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς διοικήσεως ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον φύλαξιν ὄλων τῶν ἐναρέτων φιλελευθέρων ἀνδρῶν, ὅπου διὰ νὰ μὴν ὑποκύψουν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς τυραννίας, ἐνηγκαλίσθησαν τὴν στρατιωτικὴν ζωὴν, καὶ ἀρματωμένοι ὤμοσαν αἰώνιον πόλεμον κατὰ τῶν τυράννων.

Ἄρθρ. 124. Ἡ κήρυξις τῶν δικαίων τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ νομοθετικὴ αὐτὴ πρᾶξις νὰ χαραχθῇ ἐπάνω εἰς χαλκίνας πλάκας, καὶ νὰ στέκεται εἰς τὸν τόπον τῆς συναθροίσεως τοῦ νομοδοτικῆς σώματος· νὰ γένουν τοιαῦτα ἀντίτυπα, καὶ

νὰ στηθοῦν εἰς ὅλας τὰς πόλεις, χώρας καὶ χωρία τῆς δημοκρατίας, εἰς τὰ μεσοχώρια, ὅπου κάθε ὥραν νὰ βλέπη κάθε πολίτης εἰς τί συνίσταται ὁ θησαυρὸς τῆς φιλάτης ἐλευθερίας του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἡ σημαία, ὅπου βάνεται εἰς τὰ μπαϊράκια, καὶ παντιέρας τῆς ἐλληνικῆς δημοκρατίας εἶναι ἐν ρόπαλον τοῦ Ἡρακλέους μὲ τρεῖς σταυροὺς ἐπάνω· τὰ δὲ μπαϊράκια καὶ ἡ παντιέρα εἶναι τρίχροα, ἀπὸ μαῦρον, ἄσπρον καὶ κόκκινον, τὸ κόκκινον ἐπάνω, τὸ ἄσπρον εἰς τὴν μέσην, καὶ τὸ μαῦρον κάτω. ¹⁾

Τὸ κόκκινον σημαίνει τὴν αὐτοκρατορικὴν πορφύραν, καὶ αὐτεξουσιότητα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ· τὸ ἐμεταχειρίζοντο οἱ προπάτορές μας ὡς ἔνδυμα πολέμου, θέλοντες νὰ μὴ φαίνωνται αἱ πληγαὶ ὅπου ἔτρεχον αἷμα διὰ νὰ μὴ δειλιῶσιν οἱ στρατιῶται.

»Τὸ ἄσπρον σημαίνει τὴν ἀθωότητα τῆς δικαίας ἡμῶν ἀφορμῆς κατὰ τῆς τυραννίας.

»Τὸ μαῦρον σημαίνει τὸν ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἐλευθερίας ἡμῶν θάνατον.

»Ὅλοι οἱ Ἕλληνες στρατιῶται φοροῦν εἰς τὸ κεφάλι περικεφαλαίαν.

»Ὅλοι οἱ Ἕλληνες στρατιῶται ἔχουν μίαν μπαγιωνέταν, τὴν ὅποιαν φοροῦν εἰς τὴν μέσην των ὡσὰν χαντζιάρι, καὶ ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἢ παρατάξεως τὴν περνοῦν εἰς τὸ τουφέκι των.

»Τὸ φόρεμα τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν εἶναι τὸ ἡρωϊκόν, μαῦρον ἀντερὶ, ἄσπρον ὑποκάμισον, καὶ κόκκινα χολέβια ἢ κάλτζαις.

»Κάθε Ἕλληνας καὶ Ἑλληνὶς, ὁμοίως καὶ κάθε κάτοικος τῆς δημοκρατίας ταύτης πρέπει νὰ φορῇ εἰς τὴν περικεφαλαίαν του, ἢ τὴν σκούφιαν του ἐν παρόμοιον ρόπαλον καθὼς εἶναι εἰς τὴν ἀρχὴν, γραμμένον ἢ κεντημένον εἰς ἄσπρον πανί,

¹⁾ Τὰ τρία αὐτὰ χρώματα εἶχε καὶ ἡ σημαία τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας πλὴν ἀντὶ τοῦ μαύρου εἶχε τὸ γαλάζιον.

(1) Προσωπικὴν ἀσφάλειαν.

ἢ ἄς εἶναι καὶ ἀπὸ πάφιλον· τούτο εἶναι τὸ σημεῖον τοῦ νὰ γνωρίζωνται οἱ ἐλεύθεροι δημοκράται, καὶ ισότιμοι ἀδελφοί.

Η

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΖΩΤΟΥ

Ὁ Ἰακωβος Καζώτος ἐγεννήθη ἐν Διζῶνι τὸ 1720· τὰς πρώτας αὐτοῦ σπουδὰς ἔκαμε παρὰ τοῖς ἰησοῦταις τῆς γενεθλίου του πόλεως, πρὸς συμπλήρωσιν δ' αὐτῶν μετέβη κατόπιν εἰς Παρισίους. Εἰσελθὼν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, τὸ 1747 διωρίσθη διοικητὴς νήσων τινῶν ἐν Μαρτινίκα· διέμεινεν εἰς τὰς ἀπωτάτας ἐκείνας χώρας μέχρι τοῦ 1759 καὶ ἐπανεκάμφεν εἰς Γαλλίαν πτωχότερος ἢ ὅσον ἦτο ὅταν ἀνεχώρησεν ἐξ αὐτῆς. Τὴν ἐν Μαρτινίκα περιουσίαν του, συγκροτουμένην ἐκ γαιῶν, δούλων καὶ ἄλλων κινήτων, παρεχώρησεν εἰς τὸν πατέρα Λαβαλέτ, ἀρχηγὸν τοῦ ἐκείσε τμήματος τῶν ἰησοῦιτῶν, ὅστις τῷ ἔδωκε τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς συναλλαγματικὰς πληρωτέας παρὰ τοῦ ἐν Παρισίοις τμήματος· ἀλλ' οἱ ἄγιοι πατέρες συνειθισμένοι νὰ λαμβάνωσιν, οὐδέποτε δὲ νὰ δίδωσιν, ἀφῆκαν τὸν Καζώτου νὰ «διαμαρτυρῆ τὰς συναλλαγματικὰς του», καὶ οὕτως ὁ ἀτυχὴς ἀνὴρ ἀπώλεσε τοὺς καρπούς τῆς ἐργασίας ὅλου τοῦ βίου του.

Εὐχαριστημένος ὁ Καζώτος μὲ «τὸ παραπάνω» ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους του διδασκάλους, ἐμυθήθη τότε εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρίας τῶν μαρτινιστῶν, τοὺς ὁποίους ὁμως ἐγκατέλιπε κατόπιν, ὅταν εἶδε προσλαμβανόμενα μέλη ἀνθρώπους ἀνοξίους τῆς ὑπολήψεώς του.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀνεδεικνύετο ἡ ἐλαφρὰ γαλλικὴ φιλολογία, ἡ ἐντὸς μικροῦ διαστήματος χρόνου φθάσασα εἰς τὴν ἀκμὴν της· ὁ Καζώτος προσήνεγκεν εἰς ταύτην τὸν ὀβολόν του διὰ μύθων, φθῶν καὶ μυθιστορημάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται ὁ «Ὀλλιβιέ», ποίη-

μα ἠρωϊκοκομικόν, καὶ ὁ «Διάβολος ἐρωτευμένος», μυθιστόρημα ἀντάξιον τῶν ἀραβικῶν μυθευμάτων.

Ὅταν ἡ θεὰ ἐλευθερία ἐκάλυψε διὰ τῶν πτερύγων της τὴν Γαλλίαν καὶ οἱ γνήσιοι αὐτῆς ἱεροφάνται ἠνθρωποθύτου πρὸς δόξαν της, ἐπισκιάσαντες τοὺς ἀρχαίους λάτρας τοῦ Κρόνου ἐν Καρχηδόνι, ὁ πτωχὸς Καζώτος ἀνέβη καὶ αὐτὸς τὰς βαθμίδας τοῦ «φιλανθρωπικοῦ» ἐργαλείου τοῦ Γκιλοτινού, ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἶχε κατορθώσει, ἀλλ' ἅπαξ μόνον, νὰ τὸν σώσῃ ἡ ἠρωϊκὴ ἀφοσίωσις τῆς θυγατρὸς του.

Πολὺς λόγος ἐγένετο περὶ προφητείας τινὸς τοῦ Καζώτου, γενομένης τὸ 1788, περὶ ἧς ἔγραψεν ὁ ἀκαδημαϊκὸς Laharpe. Ἐγένετο πράγματι αὕτη ἡ ὁ Laharpe ἠθέλησε νὰ δείξῃ δι' αὐτῆς, ὅτι ἄφινεν ἐνίοτε εἰς τὰς ὥρας σχολῆς τὴν φαντασίαν του ν' ἀνοίγῃ τὰς πτέρυγας της; περὶ τούτου ἄς μαρτυρήσωσιν ἄλλοι. Ὁ γράψας περὶ αὐτῆς διηγεῖται τὰ πράγματα οὕτω πως.

Τὰς ἀρχὰς τοῦ 1788, ἀκαδημαϊκός τις, μέγας κύριος, ἔδιδε δείπνον πολυτελές· οἱ συνδαιτημόνες ἦσαν πολλοὶ καὶ διάφοροι, αὐλικοὶ, ἀκαδημαϊκοὶ, νομομαθεῖς, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων κλπ. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια οἱ οἶνοι τῆς Malvoisie καὶ τῆς Κωνσταντίας ἐπῆύξισαν τὴν εὐθυμίαν τῶν συμποτῶν. Τοὺς χρόνους ἐκείνους εἶχον φθάσει εἰς τὸ σημεῖον, καθ' ὃ τὰ πάντα ἦσαν ἐπιτετραμμένα, ἤρκει ἀπλῶς νὰ προεκάλουν τὸν γέλωτα. Ὁ Σαμφὸρ ἀνέγνω τινὰς τῶν ἐλευθέρων μύθων του καὶ αἱ μεγάλοι κυριαὶ ἤκουσαν αὐτοὺς λίαν ἀπαράχως, χωρὶς νὰ προσφύγωσιν οὐδ' ἅπαξ εἰς τὰ ῥιπίδια των. Κατόπιν αὐτῶν κατακλυσμὸς ἀστείσμων ἐπῆλθεν ἐπὶ τῆς θρησκείας ἰδίως· ὁ εἰς ἀπήγγειλε τεμάχιον ἐκ τῆς «Παρθένου», ἕτερος τοὺς φιλοσοφικοὺς ἐκείνους στίχους τοῦ Διδερότου:

Καὶ διὰ τῶν ἐντέρων τοῦ τελευταίου ἱερέως
 Ἄς σφίξωμεν τὸν λαϊκόν τοῦ τελευταίου βασιλέως:

καὶ πάντες ἐχειροκροτήθησαν ἐνθουσιωδῶς. Τρίτος τις ἐγείρεται καὶ κρατῶν

ποτήριον πλήρες εἰς τὴν χεῖρα, κραυγάζει· «Κύριοι, ναί, εἶμαι ἐπίσης βέβαιος ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεὸς, ὡς εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Ὅμηρος ἦτο ἕνας ἀνόητος»· καὶ τῶντι ἦτο βέβαιος περὶ ἀμφότερων αὐτῶν. Ἡ πρόποσις αὕτη ἐγέννησε συζήτησιν περὶ Ὁμήρου καὶ Θεοῦ, καὶ εὐρέθησαν τινες ἐκφράσαντες ἀγαθὴν ἰδέαν περὶ τοῦ ἐνὸς καὶ περὶ τοῦ ἐτέρου. Ἡ συνομιλία κατέζη σοβαρωτέρα· ἐξέφρασαν μέγαν θαυμασμὸν ἐπὶ τῇ ἐπαναστάσει, ἣν ἐγέννησεν ὁ Βολταῖρος, καὶ συνωμολόγησαν πάντες ὅτι αὕτη ἦτο ὁ πρῶτος τίτλος τῆς δόξης του. Εἰς τῶν συμποτῶν διηγήθη, πνιγόμενος εἰς τὸν γέλωτα, ὅτι ὁ κουρεύς του, καθ' ἣν στιγμὴν τῷ ἐπέπασε τὴν κόμην, τὸν διεβεβαίον· «Σᾶς ὀρκίζομαι, κύριε, ὅτι καὶ ἐγὼ, ἂν καὶ πτωχὸς μπαρμπέρης, δὲν ἔχω πλέον πίστιν περισσότερον ἀπὸ κανένα ἄλλον.» (Πόσοι καὶ παρ' ἡμῖν σήμερον, νεανίσκοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πρὸς ἔνδειξιν δῆθεν προόδου, δὲν ἀ κ κ ἰ ζ ο υ τ α ι, ὡς τὸν γελοῖον αὐτὸν κουρέα, κατώτεροι ὅμως αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰλικρίνειαν, καθόσον δὲν φροντίζουνσι νὰ προσθέσωσιν, ὅτι εἶναι καὶ αὐτοὶ «πτωχοὶ μπαρμπέριδες» ὡς πρὸς τὴν μάθησιν!) Συνεπέραναν τέλος ὅτι ἡ ἐπανάστασις δὲν ἤθελε βραδύνει νὰ συντελεσθῇ καὶ ὅτι ἦτο ἀνάγκη ἀπόλυτος, ὅπως ἡ δεῖσι δ α ι μ ο ν ἰ α καὶ ὁ φ α ν α τ ἰ σ μ ὸ ς ὑ π ο χ ω ρ ῆ σ ω σ ι ν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ἤρξαντο νὰ ὑπολογίζωσι τίς ἡ πιθανὴ ἐποχὴ καὶ τίνες οἱ εὐτυχεῖς ἐκ τῆς συναναστροφῆς, οἵτινες ἤθελον ἐπιζῆσει νὰ ἴδωσι «τὴν βασιλείαν τῆς λογικότητος.» Οἱ γερυνότεροι παρεπονοῦντο ὅτι δὲν ἐδύναντο νὰ ἐλπίζωσι τὸν εὐτυχίαν αὐτῆν· οἱ δὲ νέοι ἔχαιρον, ὡς ἔχοντες ἐλπίδας λίαν ἀναμφιβόλους, καὶ συνείχαιρον ἰδίως τὴν Ἀκαδημίαν ὡς π α ρ α σ κ ε υ ἄ σ α σ α ν τ ὸ μ ἔ γ α ἔ ρ γ ο ν, ἀποκαλοῦντες αὐτὴν, τὴν πρωτεύουσαν, τὸ κέντρον, τὸ ἐλατήριον τῆς ἐλευθερίας τοῦ σκέπτεσθαι.

Εἰς μόνος ἐκ τῶν συμποτῶν δὲν εἶχε λάβει τὸ παράπαν μέρος εἰς τὴν πλήρη

χαρᾶς συνδιάλεξιν ταύτην, καὶ ἐξέφερε μάλιστα λίαν ἡσύχως καὶ τινὰς εἰρωνείας ἐπὶ τοῦ ὠραίου τῶν ἄλλων ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ συμπότης οὗτος ἦν ὁ Καζῶτος, ἀνὴρ ἀξιαγάπητος καὶ ιδιόρρυθμος, ἀλλὰ δυστυχῶς κατειλημμένος ἀπὸ τοὺς ῥεμβασμὸς τῶν μαρσιαλιστῶν. Αἴφνης λαμβάνει τὸν λόγον καὶ μετὰ σοβαρωτάτου ὕφους, λέγει· «Κύριοι, ἐστὲ ἱκανοποιημένοι· θέλετε ἰδεῖ ὀλόκληρον τὴν μ ε γ ἄ λ η ν καὶ ὑ ψ η λ ἣ ν ἐ π α ν ἄ σ τ α σ ι ν ταύτην, τὴν ὅποιαν τοσοῦτον ποθεῖτε! Γινώσκετε ὅτι εἶμαι ὀλίγον προφήτης· σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω· θέλετε τὴν ἰδεῖ.»

Τῷ ἀπήντησαν διὰ τῆς γνωστῆς ἐπωδῆς· «Δὲν χρειάζεται μέγας μάγος πρὸς τοῦτο.»

— Ἔστω, ἀλλὰ χρειάζεται ἴσως ὀλίγον δι' ὅ,τι μέλλω νὰ εἴπω. Γινώσκετε τί θέλει ἐπέλθει ἐκ τῆς ἐ π α ν ἄ σ τ ἄ σ ε ω ς ταύτης, τί θέλει ἐπέλθει εἰς πάντας ὑμᾶς τοὺς παρισταμένους ἐνταῦθα, καὶ τίς θέλει εἶσθαι ἡ ἀμεσος συνέχεια, τὸ ἀποτελεσμα, ἡ ἀναπόφευκτος συνέπεια αὐτῆς;

— Ἄ! ἂς ἴδωμεν, εἶπεν ὁ Κουδορσὲτ μετὰ τοῦ μυκτηριστικοῦ καὶ κουτοπονήρου ὕφους καὶ γέλωτός του· εἰς φιλόσοφος δὲν δυσαρρεστεῖται συναυτῶν ἕνα μάγον.

— Ὑμεῖς, κύριε Κουδορσὲτ, θέλετε ἐκπνεύσει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους δεσποτηρίου θέλετε ἀποθάνει ἐκ δηλητηρίου, τὸ ὅποιον θὰ πῖετε, ὅπως ἀποφύγετε τὸν δῆμιον, δηλητηρίου, τὸ ὅποιον ἡ εὐ τ υ χ ἰ α τῶν καιρῶν ἐκείνων θέλει σᾶς ἀναγκάσει νὰ φέρετε πάντοτε μεθ' ὑμῶν.

Μεγάλῃ ἐκπληξίς τὸ πρῶτον κατέλαβε πάντας· ἀλλ' ἀκολούθως ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ ἀγαθὸς Καζῶτος ἐνυπνιάζετο πολλάκις ἐγρηγορῶς καὶ ἐγέλασαν ἐξ ὅλης καρδίας.

— Κύριε Καζῶτε, ὁ μῦθός σας οὗτος δὲν εἶναι εὐχάριστος, ὅσον ὁ «Διάβολος ἐρωτευμένος»· ἀλλὰ τίς διάβολος σᾶς ἔβαλεν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτὸ τὸ δ ε σ μ ω τ ἣ ρ ι ο υ, αὐτὸ τὸ δ η λ η τ ἣ ρ ι ο υ, καὶ αὐτοὺς τοὺς δ η μ ἰ ο υ ς;

Τί κοινὸν δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξύ αὐτῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς βασιλείας τῆς λογικότητος;

— Τοῦτο καὶ ἐγὼ ἀκριβῶς λέγω ἐν ὀνόματι τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ἐλευθερίας, ὑπὸ τὴν βασιλείαν τῆς λογικότητος, θέλετε τελευτήσῃ οὕτω. Καὶ θέλει τῶντι ὑπάρχει ἡ βασιλεία τῆς λογικότητος, διότι τότε αὕτη θέλει ἔχει ναοὺς, ἢ μᾶλλον δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον, καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν, τὸν καιρὸν ἐκείνου, ἄλλοι ναοὶ παρὰ τοὺς ναοὺς τῆς λογικότητος.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! εἶπεν ὁ Σαμφὸρ μετὰ σαρκαστικοῦ γέλωτος, δὲν θέλετε εἶσθαι βεβαίως εἰς τῶν ἱερέων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

— Τὸ ἐλπίζω ἀλλ' ὑμεῖς, κύριε Σαμφὸρ, ὅστις θέλετε εἶσθαι τοιοῦτος καὶ λίαν ἄξιος μάλιστα νὰ ἦσθε, θὰ κόψετε τὰς φλέβας σας διὰ δύο καὶ εἴκοσι κτυπημάτων ξυραφίου, καὶ ἐν τούτοις θέλετε ἀποθάνει μὴνᾶς τινας μετὰ τοῦτο.

Πάντες ἀντήλασσαν βλέμματα καὶ ἐξηκολούθουν γελῶντες.

— Ὑμεῖς, κύριε Βικ δ' Ἀζύρ, δὲν θέλετε ἀνοίξῃ τὰς φλέβας σας ὁ ἴδιος, ἀλλ' ἐν τούτοις θέλετε τὰς κάμει ν' ἀνοίξωσιν ἐξάκις εἰς μίαν ἡμέραν, ἐν μέσῳ προσωβόλης ἀρθρίτιδος, ἵνα ἦσθε μᾶλλον ἀσφαλῆς περὶ τοῦ ἀποτελέσματος, καὶ θέλετε ἐκπνεύσει τὴν νύκτα. Σεῖς, κ. Δενικολαύ, ἐπὶ τῆς λαιμητόμου σείς, κ. Βαλλὺ, ἐπὶ τῆς λαιμητόμου σείς, κύριε Μαλεσερβ, ἐπὶ τῆς λαιμητόμου...

— Ἄ! εὐλογητὸς ὁ Θεός! εἶπεν ὁ Ῥουέ, φαίνεται ὅτι ὁ κύριος δὲν ἐπιθυμεῖ εἰμὴ ἀκαδημαϊκοὺς μόνον· θέλει νὰ κάμῃ φοβερὰν ἐκτέλεσιν, καὶ ἐγὼ, χάρις τῷ Θεῷ!...

— Σεῖς! θέλετε καὶ σείς ἀποθάνει ὠσαύτως ἐπὶ τῆς λαιμητόμου.

— Ὡ! ἔβαλε στοίχημα, ἐκραύγασαν πανταχόθεν, ὠρκίσθη νὰ μᾶς ξεπασρεύσῃ ὅλους!

— Οὐχί, δὲν ὠρκίσθη ἐν ἐγὼ τὸ τοιοῦτον.

— Ἀλλὰ θὰ γείνη λοιπὸν ἐπιδρομὴ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ταρτάρων;...

— Ἀκόμη...

— Οὐδόλως· σὰς τὸ εἶπον, θὰ κυβερνᾷσθε τότε ὑπὸ μόνῃς τῆς φιλοσοφίας, ὑπὸ μόνῃς τῆς λογικότητος. Ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ σὰς μεταχειρισθῶσιν οὕτω, θέλουσιν εἶσθαι πάντες φιλόσοφοι, θέλουσιν ἔχει ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὸ στόμα τὰς αὐτὰς φράσεις, τὰς ὁποίας πρὸ μιᾶς ὥρας ἐκφέρετε, θέλουσιν ἐπαναλαμβάνει πάντα τὰ ἀξιώματα ὑμῶν, θέλουσιν ἀπαγγέλλει, ὡς καὶ ὑμεῖς, τοὺς στίχους τοῦ Διδερότου καὶ τῆς «Παρθένου.»

Ἦρχισαν νὰ λέγωσιν ὁ εἰς εἰς τὸ ὅτιον τοῦ ἄλλου· Βλέπετε ὅτι εἶναι τρελός· (καθόσον μάλιστα ὁ Καζῶτος ἐτήρει τὸ μᾶλλον σοβαρὸν ὕφος).

— Καλὲ, δὲν βλέπετε ὅτι ἀστεῖζεται, καὶ γινώσκετε ὅτι ἐπιτυγχάνει θαυμάσια εἰς τοὺς ἀστεϊσμούς.

— Ναι, ἀπήντησεν ὁ Σαμφὸρ, ἀλλὰ τὸ θαυμάσιόν του δὲν εἶναι εὐχάριστον, ὅλως τοῦναντίον. Καὶ πότε θὰ συμβῶσι πάντα ταῦτα;

— Ἐξ ἔτη δὲν θέλουσι παρέλθει καὶ πάντα ταῦτα θέλουσι συντελεσθῆ.

— Ἴδου τῶντι θαύματα! (τὴν φορὰν ταύτην ὠμίλει αὐτὸς ὁ ἐξιστορήσας τὰ περὶ τῆς προφητείας Laharpe), καὶ δι' ἐμὲ δὲν λέγετε τίποτε;

— Ὑμεῖς θέλετε εἶσθαι θαῦμα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ὅλως ἔκτακτον· θὰ γίνετε χριστιανός.

Θόρυβος μέγας διεδέχθη τὰς λέξεις ταύτας.

— Ἄ! ὑπέλαβεν ὁ Σαμφὸρ· εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἂν πρόκηται νὰ καταστραφῶμεν ὅταν ὁ Laharpe γείνη χριστιανός, τότε εἴμεθα πάντες ἀθάνατοι.

— Ὅπωςδῆποτε, εἶπε τότε ἡ δούκισσα τοῦ Γκραμμὼν, εἴμεθα εὐτυχεῖς ἡμεῖς αἱ γυναῖκες, ὅτι διὰ τὰς ἐπαναστάσεις δὲν εἴμεθα τίποτε. Λέγουσα δὲ τίποτε, δὲν ἐννοῶ ὅτι δὲν ἀναμιγνύμεθα καὶ ἡμεῖς ὀλίγον, ἀλλ' εἶναι ἐκτὸς ἀμφιβολίας ὅτι δὲν λαμβανόμεθα ὑπ' ὄψιν, καὶ ὅτι τὸ φύλλον μας...

— Τὸ φύλόν σας, Κυρίαί, δὲν θέλει σᾶς προστατεύσει τὴν φορὰν ταύτην· καὶ ἂν καὶ οὐδόλως ἀναμιχθῆτε θέλουσι σᾶς μεταχειρισθῆ ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ τοὺς ἄνδρας, ἄνευ οὐδὲ καὶ τῆς ἐλαχίστης διαφορᾶς.

— Καλὲ τί μᾶς λέγετε, Κύριε Καζῶτε; ἀλλὰ κηρύττετε τὸ τέλος τοῦ κόσμου!

— Δὲν ἠξεύρω τίποτε· ἠξεύρω ἀπλῶς ὅτι ὑμεῖς, κυρία δούκισσα, θέλετε ὀδηγηθῆ ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος, ὑμεῖς καὶ πολλαὶ ἄλλαι κυρίαὶ μεθ' ὑμῶν, ἐπὶ τοῦ κάρρου καὶ μὲ τὰς χεῖρας δεδεμένας ὀπίσω.

— Ἄ δά! ἐλπίζω ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἔχω τοῦλάχιστον μίαν ἄμαξαν κεκαλυμμένην ἀπὸ μαῦρα!

— Ὅχι, κυρία, κυρίαὶ ἀνωτέρας τάξεως τῆς ἐδικῆς σας θέλουσι καὶ αὐταὶ ὀδηγηθῆ ἐπὶ τοῦ κάρρου ὡς ὑμεῖς καὶ μὲ τὰς χεῖρας δεδεμένας ὡς ὑμεῖς.

— Κυρίαὶ ἀνωτέρας τάξεως! τί! αἱ πριγκηπέσσαι ἐξ αἵματος!

— Πολὺ ἀνώτεραι ἀκόμη. . .

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας κίνησις καταφανῆς ἠγέρθη ἐν τῇ συναναστροφῇ καὶ ἡ ὄψις τοῦ οἰκοδεσπότου ἐσκυθῶπασεν. Ἦρχισαν νὰ εὐρίσκωσι τὸν ἀστεῖσμόν λιαν ὑπερβολικόν. Ἡ Κυρία Γκραμμῶν, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὸ νέφος, δὲν ἠρέσθη εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπόκρισιν καὶ ἐξηκολούθησε διὰ τόνου ὄλωσ φυσικοῦ.

— Οὐ δὲ πνευματικοῦ καὶ θὰ μὲ ἀξιώσωσιν.

— Ὅχι, Κυρία, δὲν θὰ δώσωσιν οὐδ' εἰς ὑμᾶς, οὐδ' εἰς οὐδένα ἄλλον· ὁ τελευταῖος κατάδικος, ὅστις θέλει τύχει τοιοῦτου ἐκ χάριτος, θέλει εἶσθαι. . .

Ἐσταμάτησεν ἐπὶ μικρόν.

— Λοιπὸν τίς θέλει εἶσθαι ὁ εὐτυχῆς θνητὸς, ὅστις θέλει τύχει τοῦ προνομίου αὐτοῦ;

— Τὸ προνόμιον αὐτὸ θέλει εἶσθαι τὸ τελευταῖον αὐτοῦ, καὶ οὗτος ἔσται ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἠγέρθη ἀποτόμως καὶ πάντες μετ' αὐτοῦ. Ἐπροχώρησε πρὸς

τὸν Καζῶτον καὶ τῷ εἶπε μετὰ τόνου ἐμφαντικοῦ. — Ἀγαπητέ μου κύριε Καζῶτε, ἄρκετὰ παρετάθη ὁ πένθιμος αὐτὸς ἀστεῖσμός· τὸν ἐξωθήσατε δὲ πολὺ μακρὰν καὶ μέχρι περιφρονησεως τῆς συναναστροφῆς, τῆς ὁποίας καὶ ὑμεῖς ἀποτελεῖτε μέρος.

Ὁ Καζῶτος οὐδὲν ἀπεκρίθη καὶ ἤτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ, ὅταν ἡ κυρία Γκραμμῶν, ἣτις προσεπάθει πάντοτε ν' ἀφαιρέσῃ τὸν σοβαρὸν χαρακτήρα, ὃν ἔλαβεν ἡ συνδιάλεξις, καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν εὐθυμίαν, προχωρήσασα πρὸς αὐτὸν, τῷ εἶπε·

— Κύριε προφήτα, σεῖς ὅστις εἶπετε εἰς πάντας ἡμᾶς τὴν μοῖράν μας, δὲν μᾶς λέγετε τίποτε καὶ περὶ τῆς ἰδικῆς σας;

Ὁ Καζῶτος ἐτήρησε στιγμᾶς τινας σιωπὴν καὶ καταβιβασμένον τὸ βλέμμα.

— Κυρία, ἀνεγνώσατε τὴν πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλήμ; . . .

— Ὡ! ἀναμφιβόλως· τίς δὲν ἀνεγνώσεν αὐτήν; ἀλλ' ὑποθέσατε ὅτι δὲν τὴν ἀνεγνώσα.

— Ἐν τῇ πολιορκίᾳ λοιπὸν ἐκείνῃ, κυρία, ἀνθρωπὸς τις ἔκαμεν ἑπτὰ ἡμέρας κατὰ συνέχειαν τὸν γῦρον τῶν ἐπάλξεων, ὑπὸ τὰς ὄψεις τῶν πολιορκούντων καὶ τῶν πολιορκουμένων, κραυγάζων διὰ φωνῆς ὀξείας καὶ ἠχηρᾶς· Δυστυχία εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ! τὴν δὲ ἐβδόμην ἡμέραν ἐκραύγασε· Δυστυχία εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ! Δυστυχία εἰς ἐμέ! καὶ αὐθωρεὶ λίθος μέγας, ἐκσφενδονισθεὶς ἀπὸ τῶν ἐχθρικῶν μηχανῶν, τὸν προσέβαλε καὶ τὸν συνέτριψε.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὁ Καζῶτος ὑπεκλίνατο καὶ ἀπῆλθε.

Δὲν παρήλθον ἐξ ἑτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ὅσα ὁ Καζῶτος προεἶπε συνετελέσθησαν κατὰ γράμμα· ὑπὸ τὴν βασιλείαν τῆς λογικότητος καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας ἐχύθησαν ποταμοὶ αἵματος, εἰς τοὺς ὁποίους συνεσήνεγκε τὸ ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ὁ τράχηλος τοῦ ἀτυχοῦς προφήτου.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΝΕΡΑΪΔΕΣ

(Συνέχεια.)

Κατά τινες παραδόσεις αἱ Νεραΐδες διαιροῦνται εἰς δύο εἴδη, εἰς κατοίκους τῶν ὀρέων (Βουνήσιαις), καὶ εἰς κατοίκους τῶν θαλασσῶν (θαλασσιναῖς). Αἱ Βουνήσιαι τρέφουσιν ἀδιάλλακτον πρὸς τὰς θαλασσιναῖς μίσος, ἐκάστην δὲ ἐσπέραν Σαββάτου κατέρχονται τῶν ὀρέων, ἐν ᾧ αἱ θαλασσιναὶ ἀναδύουσι τῆς θαλάσσης καὶ συγκροτοῦσι μάχην· ἀνὴ ἔκβασις τῆς τοιαύτης μάχης ἀποβῆ ἐπιτυχῆς διὰ τὰς Βουνήσιαις αὐταὶ εὐεργετοῦσι παντοτρόπως, ὅτινα ὀρεινὸν καθ' ὄδον ἐπιστρέφουσαι ἀπαντήσωσι τούναντίον δὲ κακοποιοῦσι τὰ μέγιστα τοὺς τῶν νήσων καὶ παραλίω μερῶν κατοίκους, οὓς κακὴ μοῖρα ἤθελε ρίψει εἰς τὸν δρόμον τῶν τὰ αὐτὰ πράττουσι καὶ αἱ θαλασσιναὶ εὐεργετοῦσαι μὲν τοὺς κατοίκους τῶν νήσων καὶ παραθαλασσίων, κακοποιοῦσαι δὲ τοὺς ὀρεινοὺς¹).

Ἐν Ἠλείᾳ τῆς Πελοποννήσου βασιλῆς τῶν Νεραΐδων λέγεται ἡ Λάμρα²), ἣτις καὶ ἀλλαχοῦ συγχέεται μὲ τὰς Νε-

¹ Εἰς πολλὰ μέρη νομίζουσιν ὅτι αἱ Νεραΐδες καθιστῶσι πλουσίους τοὺς θνητοὺς, οὓς ἀγαπῶσι, ἀφ' ὧν ὅμως ἀφαιροῦσι τὰ πλοῦτη, ἕτινα τοῖς ἐγορήγησαν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν προσενηχθῶσι καλῶς πρὸς αὐτάς. Βλ. L. R o s s. Reisen auf den Griechischen Inseln des ägäischen Meeres 1845. τ. III. σ. 45. «Man glaubt (ἐν Κέτσω), dass wenn ein Sterblicher eine Neraide liebt und Umgang mit ihr hat, sie ihm dafür zu einem reichen Manne macht. Mein Wirth erzählt, dass von seinem Oheim, der eine Viehheerde von mehr als tausend Köpfen besass, geglaubt wurde, dass er diesen Reichtum einer Nymphe verdanke. Später aber gerieth er ins Unglück und verarmte, was man dem Zorne der Neraide über seine Untreue zuschrieb.»

² W a c h s m u t h, Das alte Griechenland im neuen. σ. 30.

ραΐδας¹). Ὁ Σούτσοσ ἀναφέρει διήγησιν χωρικοῦ τινος τῆς Εὐβοίας περὶ μιᾶς θαλασσίας Νεραΐδας. «Δὲν ἔχει παρέλθει μὴν ἀφ' οὗτοῦ μία τούτων ὤμοσε νὰ καταστρέψῃ τὸ χωρίον· ἦν χονδρὴ ὡς ἰστός πλοίου, διέσχισεν ὡς βέλος τὸν ἀέρα, καὶ τὰ κύματα ὡς δελφίν· ἐπέτα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ὄρους εἰς ἕτερον, καὶ ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἀπεξεδύετο αἱματοῦφυρτον ἔνδυμα, ὅπως περιβληθῆ ἕτερον, μὲ σαπφεῖρους καὶ σμαράγδους πεποικιμένον²».»

Τάξις Νεραΐδων ἀνάλογον πρὸς τὰς Fées τῶν Γάλλων, κυρίως εἰπεῖν δὲν εὐρίσκομεν ἐν τοῖς νεοελληνικοῖς μύθοις, ἀν καὶ παραπλησία ἀπαντᾷ ἐν τοῖς Ἀλβανικοῖς³). Ὁφείλομεν ὅμως νὰ μὴ παραλείψωμεν γνώρισμά τι τῶν Fées, ἀπαντῶν καὶ εἰς τὰ ἑλληνικὰ παραμύθια· τὸ ἐκ τοῦ μειδιάματος δηλαδὴ αὐτῶν φύεσθαι ῥόδα, καὶ ἐκ τῶν δακρύων μαργαρίτας· τὴν ποιητικωτάτην ταύτην ιδέαν, γνωστὴν καὶ ἐν τοῖς γερμανικοῖς μύθοις⁴), ἐκφράζουσι δημοτικὰ τινα ᾄσμα-

¹ Τοῦτο συμβαίνει εἰς πολλὰ παραμύθια, καὶ τινα δημοτικὰ ᾄσματα (Πρόβλ. P a s s o w, ἀρ. 524. 525).

² S o u t z o, Hist. de la révolution Gr. p. 228. — καὶ ἐκ τούτου Wachsmuth, ἀρ. σ. 32.

³ H a h n, Albanesische Studien. τ. I. σ. 162. «Mauthia (Μαυθία) ist eine in Gold gekleidete Fee, welche ein mit Edelsteinen besetztes Fes trägt; wer ihr dies rauben kann, der ist glücklich sein lebenslang (Elbassan). Vielleicht ist sie eine und dieselbe mit der Schönen der Erde, ε βούκουρα, ε δέουτ, in Südalbanien und Griechenland, welche in vielen Märcen als Gegenstand der Schensucht fahrender figurirt.» Ὁμοία πρόληψις τοῦ ἀρπάζειν φέσει Νεραΐδας, ὅπως ζήτη εὐδαμόνως μετὰ ταῦτα ὁ ἄρπαξ, ἐπικρατεῖ εἰς τινα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Νεραΐδαν δὲ μὲ πρασίην διὰ μαργαριτῶν καὶ κοραλίων νεκοσμημένην κόμηην, ἐφαίνουσαν μὲν τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῶν βράχων τὰ φορέματά της, χορεύουσαν δὲ τὴν νύκτα ὑπὸ τὸ σῶς τῆς σελήνης ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς θαλάσσης, ἀναφέρει ὁ Σούτσοσ ἐνθ. ἀν. κατὰ τινα παράδοτον χωρικοῦ τῆς Εὐβοίας.

⁴ G r i m m, Deutsche Mythologie. τ. II. σ. 4054—4055. — Πρόβλ. καὶ P e r r a u l t, Contes des Fées — Les fées.

τα¹) καὶ παραμύθια ²), ὑπαινίσσεται δὲ καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ μεσαιωνικοῦ ποιήματος Ἀπολλωνίου τοῦ Τύρου ³).

“Ὅπως τῶν ἀρχαίων αἱ νύμφαι αἱ Νεραΐδες λούονται εἰς τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅταν κοί μούνηται τὰ νερά· ἔνεκα τούτου ὁ λαὸς νομίζει ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην τὰ ὕδατα εἶναι θερμά, οὐδεὶς δὲ τολμᾷ κατ’ ἐκείνην τὴν ὥραν νὰ πλησιάσῃ εἰς πηγὴν ἢ νὰ πῆ ἐξ αὐτῆς ὅπως μὴ γίνῃ νυμφόληπτος. Μετὰ τὸ λουτρὸν αἱ Νεραΐδες κλωπίζονται κτενιζόμεναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς σπηλαιῶσι τῶν ἢ παρὰ τὰ ρυάκια, ὡς αἱ ἄκκα τῶν Φιλλανδῶν ⁴).

“Ὁ χορὸς εἶναι ἡ προσφιλεῖς διασκέδασις τῶν Νεραΐδων ⁵), αἵτινες συγκρο-

4 Fauriel, Ghants populaires de la Grèce. t. II p. 382. — Passow, Carmina popularia. p. 316.

Γιὰ μὴν ξανθὴν. . . .

ὀποῦ γελᾷ καὶ πέφτουσε τὰ ρόδα ἴς τὴν ποδιάν της.

2 Hahn, Griechische und albanesische Märchen τ. I. σ. 193 κε. ἀρ. 28. «Das Mädchen, das Rosen lacht und Perlen weint.» ἐν ἐτέρῳ παραμυθίῳ (Hahn αὐτ. τ. II σ. 81. ἀριθ. 82) ὅταν γελᾷ κόρη τις πίπτουσι ρόδα καὶ ὅταν κλαίῃ καρυόφυλλα· ἔλασε δὲ τοῦτο δῶρον παρὰ τῶν Νεραΐδων. «Die Elfengelobte . . . Da nahmen die Elfen das Mädchen und brachten sie in ihre Höhle. Und wenn das Mädchen weinte, so machten sie aus ihren Thronen Nelken, und aus ihren Laecheln Rosen.»—Ἐν τοῖς Ἀραβικοῖς παραμυθίοις νεανίς τις ὑπόσχεται νὰ γεννήσῃ ἐκ τοῦ βασιλέως παιδίον, οὗ ἐκ τῶν ὀμμάτων ὅταν κλαίῃ νὰ πίπτωσι μαργαρίται καὶ ἐκ τῶν χειλέων ὅταν γελᾷ ρόδα. (Les mille et une nuits traduct. Galland.—Hist. de deux sœurs jalouses de leur cadette.)

3 Ἐν Wagner, Medieval Grees Text. 4870. — στίχ. 182.

4 Léouzon le duc, La Filande. t. I. p. XCVIII κε. — Αἱ Κορριγὰς τῆς Βρεττανίας κτενίζουσι μὲ χρυσοῦν κτένιον τὴν κόμην των πλησίον πηγῶν (T. h. de la Villemarqué, Chants populaires de la Bretagne t. I. p. 4. — Maury, Les Fées au moyen âge. p. 76), ὅπως καὶ αἱ Roussalkis τῶν Σλάβων (Maury, l. c.)

5 Maury, Les fées au moyen âge. p. 55—56. note. «Toutes les traditions populaires font de la danse, l’occupation des esprits, des génies et des êtres surnaturels . . . Cette croy-

τοῦσι χοροὺς κατὰ τὴν νύκτα πρὸ πάντων παρὰ τοὺς ποταμοὺς ἢ ἐπὶ τῶν ὀρέων κύκλω γιγαντιαίας πυρᾶς ¹), νυμφόληπτου τινὸς τὴν λύραν κρούοντος ²). Ὁ κύριος Ἀντωνιάδης ἐν τοῖς ἐπομείνοις περιγράφει κρητικὴν τινα περὶ τούτου παράδοσιν.

“Ὅργαν’ αὐτόθεν (παρὰ τινα ποταμὸν) τὴν νύκτα, [χορὸν Νεραΐδων ἀκούουν, ὃν μετ’ ἀνθρώπων ἐρώντων χορεύουν κι’ αὐταὶ [ἀγαπῶσαι.

στίχους τοῦ πόνου των λέγουν, καὶ στρέφουν μὲ [χάριν τὸν πόδα.

Λύραν δὲ παίξει ποιμὴν, ἀρπαγῆς ὑπ’ ἐκείνων [μὲ βίαν.

ἄλλαι δὲ μέχρι γονάτων ξανθῆνάπολῦσαι κόμην, βρέφη θωπεύουν λευκά, ὡς ἀφρὸς θαλασσίων κυ-

[μάτων,

ἄτινα ἔχουν γεννήσῃ πλησίον θνητῶν κοιμηθεῖσαι ἢ καὶ καρποὺς γυναικῶν, ὑπὸ νύκτας αἰσχύνῃς [σπαρένας,

οὓς ἀραντίστους τοῦ θεοῦ βαπτίσματος δαίμονες [μαῦροι

φέρουσι εἰς ἄγρια ὄρη, νὰ τρέχουν τε λῶνια [ἄσπρα.

[οὔτω καλοῦσιν αὐτόθι τ’ ἀδάπτιστα βρέφη θα- [νόντα ³).

ance tire évidemment son origine des cérémonies nocturnes, que dans les rites du druidisme, aussi bien que dans ceux du polythéisme Grec et Romain, on célébrait la nuit.»

1 Ὁμοίαν δοξασίαν ἀνευρίσκωμεν παρὰ τοῖς νῦν Πέρσαις Μωαμεθανοῖς· εἴς τι μέρος τῆς Περσίας, ὅπου ὑπῆρχεν ἄλλοτε ναὸς τῶν πυρολατρῶν, οὗτινος μόνον τὰ ἐρείπια νῦν σώζονται, οἱ ἐγγύρωσι διηγοῦνται ὅτι πληθὺς δαιμονίων συναθροίζεται καὶ στήνει χορὸν περίξ πυρᾶς ἀναθρωσκούσης ἐκ τῆς γῆς (G. Keppel, Personal Narrative of Travels in Babylonia, Assyria κλπ. 3 ἔκδ. τ. I. σ. 161.)

2 Ἐν τινι ἀναγλύφῳ εὐρεθῆντι ἐν ἄντρῳ τοῦ Πάρνηθος παρίσταται ἀνὴρ τις ὀρχοῦμενος μετὰ τριῶν γυναικῶν· κάτωθεν ἐπιγραφὴ φέρει «Τηλεφάνης ἀνέθηκε Πα(ν)ικαὶ Νύμφαις.» Ὁ Τηλεφάνης οὗτος οὐδὲν ἄλλο πιθανὸν εἶναι ἢ νυμφόληπτος (Rangabé, Antiquités Helléniques. vol. II. p. 745.) Ἡ πρόληψις ὅτι αἱ Νεραΐδες ἀρπάζουσι ὕραιοις πατόδας, ὅπως παίξωσι καὶ χορεύωσι μετ’ αὐτῶν ἀπικρατεῖ καὶ παρὰ τοῖς Ἀλβανοῖς, Hahn Ἑλληνische Studien τ. I. σ. 161.) — Κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν Γερμανῶν καὶ Γάλλων ὁ χορὸς μετὰ πνευματῶν εἶναι ἀλάνθαστον προμηνύμα θανάτου διὰ τὸν χορεύσαντα Collin de Plancy, Dictionnaire infernal 1825 t. II. p. 309. — Cf. Alph. Karr, Les Willis, ἐν τοῖς Contes et nouvelles αὐτοῦ.)

3 Ἄνω γιὰ δ. Κρητικῆς σ. 44.

Χοροὶ νυμφῶν ἀναφέρονται παρὰ πολλῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ποιητῶν¹). Ὅμοιως αἱ γερμανικαὶ καὶ Σλαβικαὶ θεότητες τῶν ὑδάτων, αἱ πρὸς τὰς Νεραΐδας ἀνάλογοι, ὀρχοῦνται, εἰς τὰ ὄρη, ἄδουσαι καὶ ἐν ἤχῳ μουσικῶν ὀργάνων²)· καὶ τῶν Ἀψαρῶν τῆς Ἰνδικῆς μυθολογίας ἰδίῳ ἐστὶ, τὸ χορευεῖν ἠδέως³).

Οἱ ἰδόντες τοὺς χοροὺς τούτους τῶν Νεραΐδων⁴), ἢ τὰ κατὰ τὴν νύκτα λουτρὰ αὐτῶν, καὶ τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ ἐν Σαββάτῳ γεννηθέντες, οἵτινες Σαββατογεννημένοι ἐκ τούτου καὶ ἀλαφρόσκιωτοι ὡς εὐκόλως τὰ πνεύματα βλέποντες ἀποκαλοῦνται⁵) παραφρο-

¹ Βλ. διαφόρους παραπομπὰς περὶ τούτου εἰς ἀρχαίους συγγραφεῖς ἐν *Musgrave ad Soph. Oedip. Colon. 718.* — *Pasley, Travels in Crete. τ. II. σ. 245.*

² *Grimm, Deutsche Mythologie. τ. I. σ. 264. 278. 438 κς.* — *Olaus Magnus, Historia popul. septentr. lib. III. c. 2.* — Ὅστω καὶ αἱ τῶν Ἀγγλῶν (*Keightley, Fairy Mythologie. vol. II. p. 404.* — *Crofton Croker, Fairy legends and traditions of the South of Ireland. Part. III. p. 90.* — *Maurry, l. c. p. 86.*)

³ Βαλαβαράτα μετ. Γαλανοῦ. βιβλ. XIV. κεφ. α'. διστ. 55. — XVIII, 261.

⁴ Κατ' ἄλλας παραδόσεις καὶ οἱ ἀκούσαντες ἤχον μουσικῆς Νεραΐδων (Ἀνω νιάδ., αὐτ. σ. 70.)

⁵ *Bybala kis Neugriechisches Leben. σ. 57—58.* «Die heutigen Griechen schreiben gewissen Menschen die besondere Eigenschaft zu, die unsichtbaren Geister sehen zu Können und nennen dieselben *ἀλαφρόσκιωτοι*.» Ἡ δοξασία αὕτη στηρίζεται εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἀνθρώπινοι ὀφθαλμοὶ ὡς ἀγλὸν τινα πρὸ αὐτῶν ἔχοντες δὲν δύνανται νὰ διακρίνωσι τὰ ὑπερφυσικὰ ἀντικείμενα. Ὅστω παρ' Ὀμήρῳ ἡ Ἀθηνᾶ λέγει τῷ Διομήδῃ

Ἀγλὸν δ' αὐτοὶ ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἢ πρὶν ἐπῆεν
 ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἢ μὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα.

(*Ἰλιάδ. E. 427.*)

καὶ ἡ Ἀφροδίτη τῷ Αἰνεΐδῃ παρὰ Βιργίλιῳ (*Aen. II. 604*)

Adspice, namque omnem, puae nunc obducta
 [taerati
mortalis hebetat visus tibi et humida circum
oaligat nubem eripiam.

⁷ Ἐν τῇ Ἰνδικῇ μυθολογίᾳ ὁ Ῥαγγουῶς νήψας τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τοῦ οὐρούς θαυμασίας δαμά-

νοῦσιν ἢ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐπιληψίας¹), ὅπερ ἀνακαλεῖ τὰς περὶ Νυμφολήπτων δοξασίας τῶν ἀρχαίων²), ἐπὶ τῶν περιστάσεων τούτων μεταχειρίζονται τὰς λέξεις *συνεπάρθη*, *ἐλαβώθη*³), *ἰσκιοπατήθη* καὶ *ἔχει ἀπ'*

λεως περιβοήτου τινός ἀσκητοῦ «*ἔδλεπε καὶ τὰ ὑπὲρ τὴν ἀσθησιν τῆς ὀράσεως ὄντα*» ἤτοι τοὺς θεοὺς καὶ τὰ ἄλλα ἐναέρια πνεύματα (Ῥαγγουβάνσα Γ. 44. σ. 34. μετ. Γαλανοῦ) ὁ δὲ μέγας ὄσιος Βεάσας, δίδει εἰς τὸν Σανζάϊαν ὄμμα θετον (Βαλαβαράτα, μετ. Γαλανοῦ βιβλ. σ' σ. 4.) ἤτοι τὸν καθιστᾶ ἱκανὸν νὰ βλέπῃ ὅσα οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν ἠδύναντο νὰ ἴδωσιν. Ὁ Ψελλὸς ἐν τῷ μνησθέντι συγγραμμάτι τῷ (Περὶ ἐνεργείας δαιμονίων σ. 62 ἐκδ. Παρισ.) ἀναφέρει μαγικὸν τινα τρόπον, δι' οὗ τὰ πνεύματα ὄρατὰ καθίσταντο. «Ἐλθεῖν μὲν γὰρ αὐτῶ τὰ δαιμόνια ἔργα παρὰ τινος ἀλήτου Λίθου ἐξῆ, ὅς με νύκτωρ εἰς ὄρος ἀπαγαγὼν, καὶ τινος βοτάνης μετασχετὴν κελεύσας, ἐμπύσας τέ μου τῷ στόματι, καὶ ἐγχορίσματα τινα περιχρῶσας τῷ ὀφθαλμῷ πρέσχευ ὄρᾳν δαιμονίων πλήθος.»

¹ Ἀλλὰ καὶ οἱ εἰς τὰ σπήλαια, τὰς κατοικίας τῶν Νεραΐδων, εἰσέρχονται τὰ αὐτὰ νομίζονται ὅτι πάσχουσι. Πρὸβλ. *Heuzey Le Mont Olympe et l'Acarnanie. 1860. p. 204.* «*A deux heures du sommet (des monts Pierriens) s'ouvre une profonde caverne. célèbre dans toute la contrée, mais où les paysans refusent de conduire personne. Ils racontent qu'elle est habitée par des fées, éxotiques; malheur à qui ose en approcher! il est saisi à l'instant de délire et de vertige. On dirait un souvenir de la mystérieuse influence attribuée jadis aux Muses, antiques habitants des grottes de la montagne, qui ne seraient plus aujourd'hui pour les paysans chrétiens, que de mal-faisants génies. Les habiles du pays ne doutent pas que cette caverne ne soit l'antre des anciens Muses Pierides.*»

² Βλ. *Maurry, Hist. des religions de la Grèce antique t. II. p. 175.* — Ὅμοια πρόληψις ἐπεκράτει παρὰ Γερμανοῖς (*Grimm, Deutsche Mythologie. τ. I. σ. 429. 6'. ἐκδ.*) καὶ Ἀλβανοῖς (*Hahn, Albanesische Studien. τ. I. σ. 461.*) — Οἱ Ἀραβῆς λέγουσιν ἐπὶ τῶν πρώρων ἀποθησχόντων νέων, *εἶδε τὰς οὐρὶ* (*Le magasin universel. 1837 t. V, p. 70.*) οἱ δὲ Σκῶτοι λέγουσι διὰ πάντα βλάκα ὅτι εἶναι *fa y* (*Noël, dictionnaire des inventions etc. 1838. p. 206.* — *Maurry, Les fées du moyen âge p. 25.*)

³ Βλ. Πανδώραν τ. IV σ. 417 σημ. «Ἡ λέξις *λαβώνω* εἰς τὴν Μηλίαν διάλεκτον ἐκφράζει ἐν γένει μὲν τὸ πληγῶνειν, ἰδίως δὲ τὴν μεταχειρίζονται εἰς τὸ ἐκφράσαι τὰς κατὰ τῶν ἀνθρώπων κακὰς ἐπενεργείας τῶν διαφορῶν φαντασμάτων ἢ μορμολυκείων.»

ἔξω¹), πρὸς θεραπείαν δὲ τοῦ νοσήμα-
τος προστρέχουσιν εἰς τὴν θρησκείαν,
προσκαλοῦντες ἱερέα, ὅστις ἀναγινώσκει
εἰς τὸν ἀσθενῆ εὐχὰς²), ἢ στέλλουτες
τὸν ἀσθενῆ τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἐσπέ-
ρας Σαββάτου εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπως
ἀκούη τὸν ἐσπερινόν³). Ἐκτὸς τούτων
μεταχειρίζονται τὸ ἀμίλητο νερό⁴),
καὶ ἄλλας μαγικὰς τελετὰς⁵). Τοὺς
νυμφολήπτους μεταφέρουσι πολλάκις
ἐναερίως αἱ Νεράιδες εἰς διάφορα μέρη,
ἀποθέτουσαι αὐτοὺς μετὰ ταῦτα εἰς τὴν
οἰκίαν των⁶). Ὅταν τυχὸν δυσαρεστη-

θῶσιν ἀπ' αὐτῶν, ἢ τοὺς ἰδῶσιν ἀπει-
θεῖς εἰς τὰς προσταγὰς των, τοὺς τιμω-
ροῦσι δέρουσαι διὰ ψιαθίνων μαστίγων,
τῶν δὲ μαστιγώσεων μελανὰ ἴχνη ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας διαμένουσι. Τοῦτ' αὐτὸ
διηγείται συναξάριόν τι περὶ ἐνὸς πα-
ραδοθέντος εἰς τὸν δαίμονα, οὐτινος θέ-
λουτος νὰ μετανοήσῃ ἰέδωσεν ὁ δαίμων
τόσαις ὅπου ἐμαύρισαν ἢ σάρκες του¹). »
Καὶ ὁ Δουκιανὸς ἀναφέρει παραπλήσιον
τι περὶ τοῦ θαυμασίου ἀνδριάντος τοῦ
Περίχου, ἐξ οὗ προσεπάθησε νὰ κλέψῃ
Δίβυς τις δοῦλος τὰ παρακείμενα ἀνα-
θήματα. «Ἐπεὶ δὲ ἐπανελθὼν τάχιστα
ἔγνω περισσευλημένος ὁ Πέλιχος, ὄρα
ὅπως ἠδύνατο, καὶ κατεφώρασε τὸν Δί-
βον δι' ὄλης γὰρ τῆς νυκτὸς περιήεν ἐν
κύκλῳ τὴν αὐλὴν ὁ ἄθλιος ἐξελθεῖν οὐ
δυνάμενος ὥσπερ εἰς λαβύρινθον ἐμπε-
σὼν, ἄχρι δὴ κατελήφθη ἔχων τὰ φώ-
ρια γενομένης τῆς ἡμέρας... οὐ πολλὴν
δὲ ἐπιβίους χρόνον κακὸς κακῶς ἀπέθα-
νε μαστιγούμενος, ὡς ἔλεγε, κατὰ τὴν
νύκτα ἐκάστην, ὥστε καὶ μώλωπας ἐς
τὴν ἐπιούσαν φαίνεσθαι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
σώματος»²). — Ἐν τινι δὲ ἑλληνικῷ
χειρογράφῳ, διαλαμβάνοντι ἐν εἴδει ἐπι-
στολῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὰς περὶ τοῦ
ἡγεμόνος τούτου παραδόσεις, ἀναφέρε-
ται ὅτι ἐν ᾧ οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἔκο-
πτον θαυμαστά τινα δένδρα, ἀοράτως
ἐμαστιγούντο. «Αἰφνίδιον δὲ οἱ ἐκλέγον-
τες (τὸ δάκρυον τῶν δένδρων σπόγγους)
ἐμαστιγούντο ὑπὸ δαιμόνων ἀοράτων
καὶ τῶν μὲν μαστιγούτων τὸν ψόφον
ἠκούουмен, καὶ τὰς πληγὰς ἐπὶ τῶν νώ-

νῆς τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν (ἐν Κεφαλληνίᾳ)
διηγῶνται βεβαιωτικῶς, ὅτι συνωμίλησαν μετὰ Νη-
ρηίδας, καὶ εἶδον αὐτὰς ὄρχουμένας καὶ ἀεροβα-
τούσας, καὶ ὅτι μετεφέρθησαν ὑπὸ τῶν ἰδίων καὶ
ἀφέθησαν εἰς διεστηκῶτας τόπους.»

1 Ἀμαρτωλῶν σωτηρία. Μέρους III θαῦ-
μα 23.

2 Λοουκιαν. Φιλοφουδ. § 20. — Πρὸβλ. καὶ
Calmet, Dissertazioni sopra le apparizioni
de' spiriti. Tradotto dal Francese. 1770. —
Cap. XXXVI. p. 80 xs. Apparizioni di Spiriti,
che lasciano impressa la lor mano su delle
vesti, ovvero su de legni.

1 Wachsmuth, Das alte Griechenland
im neuen. s. 53 55.

2 Χουρμούζη. Κρητικὰ σ. 26. «Πιστεύου-
σιν (οἱ Κρήτες) τὰς Νεράιδας, τὰ φαντάσματα,
τὰ στοιχεῖα... καὶ εἰς τὸν τόπον ὅπου ὑποπτευ-
θῶσιν ἢ ἀκούσουσιν ὅτι κατοικοῦν νεράιδες ἢ στοι-
χεῖα παντελῶς δὲν πλησιάζουσι. ἂν δὲ κατὰ δυ-
στυχίαν περᾶν τις ἀπ' ἐκεῖ, ἢ κοιμηθῇ αὐτοῦ
πλησίον, καὶ ἀσθενήσῃ, ἢ εὐθύς ἢ μετὰ καιρὸν,
τότε λέγουσι ὅτι ἔχει βυσπυρία, τῆς ὁποίας
τὸ ἀντιφάρμακον εἶναι τὸ διάβασμα.»

3 Βλ. παραμύθιον παρὰ Hahn, Griechische
und albanesische Märchen τ. II. σ. 79. 80.
Κατὰ τὸ παραμύθιον τοῦτο αἱ Νεράιδες προσε-
πάθουσι νὰ πνίξωσιν ἄνθρωπὸν τινα κοιμώμενον
εἰς τὸν ἀγρόν του, ἀλλὰ δύο γυναῖκες κατὰ τύχην
διαβαίνουσαι ἐκεῖθεν τὸν ἐξόπνησαν ἰδοῦσαι τὸν
κίνδυνον, οὗτος δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του.
Αἱ Νεράιδες ὅμως ἤλθον κατὰ τὴν μεσημβρίαν
καὶ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν λιθο-
βολῶσιν. Ἄμα, εἶδε τοῦτο ἤρχισεν ἐκεῖνος νὰ
στρέφεται κύκλῳ καὶ ἔπεσον ἐξηνητημένους γυμναί,
οὕτω διαμείνας ἕως ὅτου ἀνεχώρησαν αἱ Νεράι-
δες. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἤρχισεν νὰ πηγαίη
τρία Σάββατα κατὰ συνέχειαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν
καὶ ἔκτοτε δὲν τὸν ἐπειράζαν αἱ Νεράιδες.

4 Wachsmuth, αὐτ. σ. 53.

5 Hahn, αὐτ. τ. II. σ. 8. Κατὰ τὸ παραμύ-
θιον τοῦτο γυνὴ τις ὑπήγαγεν εἰς τινα πόλιν, καθ'
ὁδὸν τὴν ἀπήντησαν αἱ Νεράιδες, αἵτινες τὴν
ἐζήτησαν φαγητὰ, τὰ ὅποια αὕτη ἠρνήθη νὰ ταῖς
δώσῃ. αἱ Νεράιδες τὰ μέγιστα ἐκ τούτου ὠργί-
σθησαν, καὶ ἤρχισαν νὰ τὴν μαστιγῶσι τοσοῦτον,
ὥστε αὕτη κατήντησε φρενοβλαβής. Ἄλλη τις
γυνὴ ὑπεσχέθη νὰ τὴν θεραπεύσῃ, τὴν ὑπέγγε δὲ
πρὸς τοῦτο εἰς τὸ μέρος ὅπου κατὰ πρῶτον εἶδε
τὰς Νεράιδας, ἦναψαν φωτιά καὶ θέσασαι τρία
χομμάτια ψωμίου μετὰ μέλιτος ἀνεχώρησαν. Αἱ
Νεράιδες τὰς ἐλιθοβολῶσαν ὅπισθεν, ἢ δὲ φρενο-
βλαβής καίτοι θεραπευθεῖσα ἀπέθανεν ὅμως ἐκ
φόβου.

6 Ἴονιος ἀνθολογία. τ. Α. φολ. 3. σ. 309. «Τι-

των ἐρχομένας ἐβλέπομεν· τοὺς δὲ τύπτοντας οὐκ ἐθεωροῦμεν¹).

Ἐξασκοῦσι δὲ αἱ Νεράιδες τὴν ἐπιβλαβὴ αὐτῶν ἰσχὺν ἰδίως κατὰ τὴν μεσημβρίαν, καὶ ὅστις κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην διαβῆ ἐκείθεν, ἔνθα αὐταὶ διατρίβουσι, λαβώνεται παρ' αὐτῶν²). Ἰσως τοῦτο προήλθεν ἀπὸ τῆς ιδέας τῶν ἀρχαίων ὅτι τὰ πνεύματα κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἀναπαύονται καὶ διὰ τοῦτο πικρῶς τιμωροῦσι τοὺς ταράττοντας τὴν ἡσυχίαν των³). Οἱ χριστιανοὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα ἔπλασαν μεσημβρινὸν δαίμονα,⁴ Ἰσως ὁρμώμενοι ἕκ τε τῆς

¹ Ἐν Berger de Xivrey, Traditions teratologiques. p. 360.

² Wachsmuth, Das alte Griechenland im neuen. σ. 30. — Ἐν Μήλῳ ἕνεκα τῆς προλήψεως ταύτης Μεσημεριγιάταις καλοῦνται αἱ Νεράιδες.

³ Θεοκριτ. I. 15.

Οὐ θέμις ὦ ποιμὴν τὸν μεσημβρινόν, οὐ θέμις ἄμιν συρίσδεν τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες· ἡ γὰρ ἀπ' ἄγρας πανίκα κευμακῶς ἀμπαύεται· ἔστι δὲ πικρὸς, καὶ οἱ αἰεθριμετα χολὰ ποτὶ ῥίνα κάθηται.

Lucan... Pharsal III, 423.

Medio quum Phoebus in axe est.
aut coelum nox atra tenet, pavet ipsos sa-
[cerdos
auesus, dominumque timet deprendere luci.

Ovid., Fast. IV. 761.

Nec Dryadas, nec nos videamus labra Dianae;
nec Faunum, medio quum premir arva die

ἦτοι «εἶθε νὰ μὴ ἴδωμεν τὰς Δρυάδας, οὔτε τὰ λουτρά τῆς Ἀρτέμιδος, οὔτε τὸν Φαῦνον ὅτε κατὰ τὴν μεσημβρίαν κοιμῶνται εἰς τοὺς ἀγρούς.» Βλ. καὶ Καλλιμάχ., Ἕμν. εἰς Λουτρ. Παλλ. 72 καὶ Σχ. ἀντ. — Φιλοστράτ., Εἰκον. 13. 14. σ. 828 ed Olearii. Ἐπιτίθενται (αἱ νόμφαι) κατὰ μεσημβρίαν, ὅτε δὴ λέγεται καθεύδειν ὁ Πᾶν, ἐκλειοπίως τὴν θήραν. — Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα ἔγραψεν ἰδιαιτέραν περὶ τῆς δοξασίας ταύτης πραγμασίαν ὁ Jo. Benedictus Gapzou (Disputatio philosophorum de quiete dei placita.)

⁴ Βλ. τοὺς ἔξορισμούς τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐν τοῖς Εὐχολογίοις. Δαίμων μεσημβρινός (Γρηγόριου, βίος ἁγ. Βασιλείου ἀριθ. 15. — Παχυμ. ε. ρ., Β. 8) — Παρὰ τοῖς καθολικοῖς Daemon meridianus (Du Cange, Glossarium ad script. med. et. inf. Latinit. s. h. v. — Gregor. Turenensis Miracul. 5. Mart. 4. 36. Graff, Thesaur. ling. Franc. t. V. col 359. — Le-

τοιαύτης δοξασίας καὶ ἕκ τινος ψαλμοῦ τοῦ Δαυὶδ, ἐν ᾧ γίνεται μνεῖα δαιμονίου μεσημβρινοῦ¹). Ἐπίσης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπεκράτει ἡ ιδέα ὅτι τὰ πνεύματα καὶ τὰ φαντάσματα ἐπεφαίνοντο κατὰ τὴν μεσημβρίαν,² καὶ τὴν ιδέαν ταύτην ἀνευρίσκομεν παρὰ τῷ Ὅσιανῳ.³)

Αἱ Νεράιδες ἐκτὸς τοῦ λαβώματος, συνεπαίρνονσιν ἦτοι ἀρπάξουσι καὶ ἐναερίως μεταφέρουσιν εἰς τὰ σπήλαιά των ὠραίους νέους καὶ παῖδας, ὅπως μετ' αὐτῶν συνδιαγῶσι τὸν βίον. Ἡ δοξασία αὕτη, ἣτις ἐπεκράτει καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι, καὶ διατηρεῖται ἀκόμη παρ' Ἀλβανοῖς, φέρει ἡμᾶς εἰς τὴν εἰκασίαν ὅτι αἱ Νύμφαι τῆς ἀρχαίας μυθολογίας ἦσαν καὶ ψυχοπομποὶ θεότητες. Ἡ ὁμοιότης ἦν αἱ Νεράιδες τῶν προλήψεων τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ ἔχουσι πρὸς τῶν ἀρχαίων τὰς Ἀρπυρίας, εἶναι ἀρκούσα νομίζομεν ἀποδείξεις τῆς εἰκασίας μας ταύτης.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

Lo yer, Histoire des spectres. I. III. ch. 4. p. 98.) Εἰς τοὺς ἀσκητὰς, ὡς ἀναφέρουσι τὰ συναξάρια, οἱ δαίμονες ἐπεφαινότο κατὰ τὴν μεσημβρίαν (Hieronymi, vita Sancti Pauli primi Eremit. eap. 6. — Leopardi, Saggio sopra gli errori popolari degli antichi. 1848. σ. 85—96 cap. VII. Del. meriggio.)

¹ Ψαλμ., 90, 5. «Οὐ φοβήθησθε ἀπὸ φόβου νεκτερινῶν... ἀπὸ πράγματος διαπορευομένου ἐν σκοτίαι, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινῶν.»

² Πρβλ. Λουκιαν., Φιλοφυσδ. § 22. «μεσοῦσης τῆς ἡμέρας γυναίκα ὄρω προσιούσαν φοβερὰν.»

³ Ossian, Ἡ μάχη τοῦ Κάρου. irad. Christian. 1858. p. 75. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν τὰ φαντάσματα πλανῶνται πέριξ τοῦ τάφου. Ἡ σιγὴ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν κοιλάδα καὶ οἱ ἄνθρωποι φοβοῦνται νὰ πλησιάσωσι τὸν ὀλέθριον τοῦτον τόπον. — Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Καρβόκτουρας. αὐτ. σ. 101. «Βινδύλα. — Τὴν μεσημβρίαν, ὅταν σιγὴ θὰ ἐπικρατῆ εἰς τὰς πεδιάδας θὰ ἔλθω νὰ καθίσω εἰς τὴν ὄχθην τοῦ χειμάρρου τοῦτου, ἢ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ παρακειμένου λόφου· ἐλθὲ τότε νὰ συνδιαλεχθῶμεν, προσφιλεῖς τῶν δακρύων μου ἀντικείμενον, ἐλθὲ ἐπὶ τῶν πτερόγων τοῦ ἀνέμου τοῦ ὄρου· ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς νηνεμίας ἄφησον τότε νὰ ἀκούσω τὸν εὐχάριστον τῆς φωνῆς σου ἦχον.»

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΔΙΕΡΕΓΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΝ
ΟΜΟΡΡΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΝΕΙΑΟΥ

ΥΠΟ

ΣΑΜΟΥΗΛ ΒΕΪΚΕΡ

(Συνέχεια)

Καταδιώξις λέοντος. — Ἐπιδειξιότης τοῦ Ἀγκάρ.
— Τίτι τροφῆ θηρεύουσι τὸν λέοντα διὰ τοῦ ξί-
φους. — Διαμελισμὸς βουβάλου. — Τεμάχιον ἐκς
λεκτόν. — Ἰγνη ῥινοκέρωτος. — Ὁ σώζων ἐαι-
τὸν σωθήτω. — Χόρτας πυρποληθεῖς. — Méhe-
déhet. — Λυπηραὶ ἀγγελίαι. — Οἱ Basés. —
Ἀπέχθεια ἦν ἐμπνέουσιν. — Ἀθεβαιότης περὶ
τὴν καταγωγὴν αὐτῶν. — Διακριτικὸς αὐτῶν χα-
ρακτήρ. — Ἀποφεύγουσι τὴν χώραν αὐτῶν. —
Ἐνέδρα. — Ἐξαίρτης ἐπίθεσις ῥινοκέρωτος. —
Ἀξία τοῦ δέρματος καὶ τοῦ κέρατος τοῦ ῥινοκέ-
ρωτος. — Μικρὰ πτηνά. — Πανουργίαι τοῦ κρο-
κοδείλου.

Περίξ ἡμῶν, ὡς ἐν Delladilla, μεγά-
λαι καλάμαι ἔμενον ὄρθιαι καθ' ἃ μέρη
τὸ ἔδαφος ἦν βαθύ. Βουλόμενοι νὰ καύ-
σωμεν τὸν ἄφρονα τοῦτον, ὅστις οὐ μόνον
ἐμπόδια ἐπέφερεν ἀλλὰ καὶ ἔνθα ὁ ἔχθρὸς
ἠδύνατο νὰ ἐγκρύπτηται, ἀνεχωρήσαμεν
περὶ τὸν ὄρθρον, ἐν ᾧ οἱ οὐαρτί ἐπορεύ-
οντο πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ κροκοδείλου
αὐτῶν. Ἐπέβαιον ἐγὼ τοῦ Ἀγκάρ, τοῦ
ἀρίστου θηρευτικοῦ ἵππου μου.

Διελθόντες τὸν ποταμὸν καὶ τὴν παρ'
αὐτὸν ἐκτεινομένην ἀκανθώδη λόχμην,
παρεγενόμεθα εἰς πεδιάδα τινὰ διατε-
μνομένην ὑπὸ θάμνων, ὅτε εἶδομεν δια-
κόσια μέτρα μακρὰν λέοντα μεγαλο-
πρεπῆ τὸν ὁποῖον χαίτη δασεῖα παρί-
στανε κολοσσαῖον· διηθύνετο ἡσύχως
πρὸς τὸν φωλεόν του. « Ἐλ ἄσσάτ! »
(ὁ λέων) ἐψιθύρισαν οἱ ἀγκαζῖρ, ὧν τὸ
ξίφος ἐξῆλθε τῆς θήκης διὰ κινήματος
φυσικοῦ. Ταυτοχρόνως οἱ ἵπποι διέδρα-
μον τὴν πεδιάδα.

Ὁ λέων δὲν μᾶς εἶχεν ἰδεῖ· ὅμως ἀ-
κούων τὴν ὀπλὴν τῶν ἵππων ἡμῶν, ἐπέ-
στη, ἤγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐθέασατο
ἡμᾶς διατρέχοντας ἀκαρεὶ τὸ διάστημα.

Θεωρῶν ὅτι ἡ φυγὴ καθίστατο κατεπί-
γουσα, ἤρξατο γηδῶν, ἐπισύρων τοὺς
ἵππους ἡμῶν ἀφεθέντας παντὶ τάχει.

Τρέχοντες οὕτω ἤδη ἀπείχομεν τοῦ
αἰλουροειδοῦς μόνον περὶ τὰ ὀγδοήκοντα
βήματα, ὅστις καίτοι τρέχων εὐκόλως,
ὑπελείπετο ἡμῶν κατὰ τὴν ταχύτητα.

Σκηνὴ θαυμασία! Ὁ Ἀγκάρ ἦν ἄκρον
ὠκὺς καὶ ἐνόει κάλλιστα τὴν θήραν ἣν
εἶχε μάθει ὑπηρετῶν τοὺς ἀγκαζῖρ. Ὁ
καλπασμὸς αὐτοῦ ἦν ἐντελέστατος —
μακροὶ διασκελισμοὶ, εὐστροφοὶ καὶ στε-
ρεοὶ, εὐάρεστοι μὲν τῷ ἀναβάτῃ εὐχε-
ρεῖς δὲ αὐτῷ. Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ὀδηγῆ-
ται· ἐδίωκε τὸ θηρίον ὡς κύων ῥινηλά-
της καὶ διευθύνετο καθαυτὸν ἐν μέσῳ
τῶν δένδρων, ἀποφεύγων ἐπιμελῶς τὰ
πολυπληθῆ στελέχη καὶ ἐκλέγων τὸ μέ-
ρος καθ' ὃ οἱ κλάδοι θὰ μοὶ ἐπέτρεπον
τὴν διάβασιν.

Ἐν διαστήματι πέντε λεπτῶν ὁ λέων
εἶχε διωχθῆ διὰ τῆς πεδιάδος καὶ μόνον
μέτρα τινὰ ἀπείχομεν τοῦ δάσους ὅτε,
καθ' ἣν στιγμήν ὁ πρεσβύτερος τῶν
Ξερίφ καὶ ὁ Ἀβού-Δὸ κατελάμβανον
αὐτὸν ἐκάτερος ἐτέρωθεν, ὁ λέων εἰσε-
πήδησεν εἰς τὸ βάθος χαράδρας καὶ ἐγέν-
ετο ἄφαντος ἐν τοῖς θάμνοις ὑφ' ὧν ἡ
ἄβυσσος ἐκαλύπτετο.

Δυσηρεστήθην ἄκρως· ἡ πάλῃ θὰ ἦτο
ἔνδοξος καὶ ἐπεθύμουν ἀπὸ πολλοῦ νὰ
ἴδω προσβαλλόμενον τὸν λέοντα δι' ὀ-
πλου ἀγχεμάχου. Οὐχ ἦττον δ' ἐμοῦ
ἐλυπήθησαν ὁ Ταχέρ καὶ ὁ Ἀβού-Δὸ,
οἵτινες διεβεβαίουν ὅτι θὰ ἐφόνεον τὸ
θηρίον. Τὸ σχέδιόν των ἦτο νὰ διατηρη-
θῶσιν ἐκατέρωθεν τοῦ λέοντος ἐν ἀπο-
στάσει μέτρων τινῶν· ἐνῷ τὸ θηρίον θὰ
ἐφώρμα κατὰ τοῦ ἐτέρου αὐτῶν, ὁ ἕτε-
ρος θὰ διέτεμνεν αὐτοῦ τὴν ὄσφυν διὰ
τοῦ ξίφους.

Θηρευτῆς ἐπιτήδειος, ἔλεγον, δύναται
ν' ἀμύνηται καὶ ὅτε ἔτι ὁ λέων ἐπήδησεν
ἐπὶ τα ὀπίσθια τοῦ ἵππου· ἀρκεῖ πρὸς
τοῦτο νὰ πληξῆ ὀπισθεν. Ἀλλὰ μεγά-
λως κινδυνεύει ὅταν ὁ ἔχθρὸς ἐπιστηρί-
ξῃται εἰς τὰς βάτους καὶ στρέφεται ὀ-
πως ἀντιστῆ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει
οἱ ἀγκαζῖρ ἀποτελοῦσι κύκλον, βαίνουσι

κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν ἐχθρὸν ὅστις ἐ-
φορμᾷ καὶ πλήττεται καθ' ἣν στιγμήν
ἐπανέρχεται. Κατὰ πᾶσαν μάχην, ὁ
θάνατος τοῦ λέοντος ἐστὶ βέβαιος, ἀλλὰ
καὶ δὲν εἶναι σπάνιον νὰ τρωθῆ ἵππος
ἢ ἄνθρωπος ἐν τῇ πάλῃ, ἐνίοτε δ' ἀμφό-
τεροι τραυματίζονται, ἔστιν ὅτε μάλι-
στα πολλοὶ φονεύονται.

Μικρὸν ὕστερον εἶχον ἀποκτείνει ἓνα
βούβαλον. Οἱ ἀγκαζῖρ μου ἐξέδαρον τὸ
ζῶον ἐπιμελῶς καὶ διήρσαν τὴν δορὰν
κατὰ τινα μέτρα, ἵνα ἐξ ἐκάστης μερί-
δος δύναται νὰ κατασκευασθῆ ἄσπις.
Οἱ ἄλλοι, ἐν τοσοῦτῳ, διεμέλιζον τὸ
ζῶον καὶ παρεσκεύαζον τὴν συνήθη εὐω-
χίαν, τουτέστι διανοξίαντες τὴν γαστέ-
ρα, τὴν ἐπότιζον διὰ τῆς χολῆς τῆς
ὁποίας ἐπίεζον τὴν κύστιν ἵνα μὴδὲν ἀ-
πολέσωσιν. Οὕτω παρασκευασθὲν τὸ
βάνανσον τέμαχος κατεβίβρωσκον ὠμὸν
πάραυτα.

Τὸ κρέας ἐτέθη ταχέως ἐπὶ τῶν κα-
μήλων, καὶ ἐπανήλομεν εἰς τὸ σχέδιον
τῆς ἐμπρήσεως. Ὄφειλομεν νὰ κατευ-
θυνθῶμεν πρὸς ἓν μέρος ὅπου τὸ ἔδαφος
ἦν κεκαλυμμένον ὑπὸ καλάμης.

Διηρχόμεθα ἄλσος τι σχεδὸν κεκρυμ-
μένον ἐν τῷ χόρτῳ, τόσον ἦν οὗτος ὑψι-
τενῆς, ὅτε, προηγούμενος τοῦ σώματος,
συνήτησα ἴχνη ῥινοκέρωτος.

Οἱ τύποι ἦσαν τόσον πρόσφατοι, ὥσ-
τε τὰ ζῶα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὦσι πο-
λὺ μακρὰν. Ἐφερον μετ' ἐμοῦ δύο ἐκ
τῶν ἐμῶν τακρουρί καὶ Μωάμεθ τὸν ἵπ-
ποκόμον, ὅστις, τυχούσης περιπτώσεως,
ᾧφειλε νὰ κρατῆ τὸν ἵππον μου. Ἡ πο-
ρεία ἦτο δύσκολος εἰς τοὺς ἀνθρώπους
ἔτι μᾶλλον ἢ εἰς τὰ ζῶα, ἔνεκα τῶν ὑ-
περόγκων λίθων, τῶν ἐν τῷ χόρτῳ ἀ-
φανῶν.

Ἔστημεν, ζητοῦντες τὴν θέσιν ἣν ἦτο
δυνατὸν νὰ κατέχωσιν οἱ ῥινοκέρωτες
καὶ διαλογιζόμενοι πόσον ἠθέλεν εἶναι
δυσάρεστον εἶναι τυχὸν ὡσφραίνοντο ἡ-
μῶν, ὅτε ἠκούσαμεν τὰς ἱκανῶς γνω-
στὰς κραυγὰς οὐὶφ! οὐὶφ! οὐὶφ! εἰς
τὰς ὁποίας ἐπηκολούθησε θύελλα ἀνὰ
μέσον τοῦ ὑψιτενοῦς χόρτου καὶ τῶν
ἀκανθῶν ταυτοχρόνως εἶδομεν δύο τῶν

τεραστῶν τούτων θηρίων ἐπερχόμενα
κατ' εὐθείαν καθ' ἡμῶν.

Ὁ σῶζων ἑαυτὸν σωθήτω! Μόλις ἡ-
δύνατό τις νὰ στραφῆ καὶ ἴδῃ ὀπίσω
αὐτοῦ. Ὀρυξα διὰ τῶν πτερυιστήρων
μου τὰς λαγύνας τοῦ Ἀγκάρ, ἔδραξα
αὐτὸν ἐκ τοῦ τραχήλου, ἔθηκα ἐν ἴσῳ
πρὸς τὸν ὠμὸν του τὴν κεφαλὴν μου κα-
λῶς προασπιζομένην ὑπὸ τοῦ κυνηγετι-
κοῦ περικεφαλαίου μου, καὶ ἐγκαταλεί-
πων ἑμαυτὸν εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν καὶ
τὴν χρηστότητα τοῦ ἵππου μου, φεύγω
ὑπὲρ τοὺς βράχους καὶ τὰ πίπτοντα
δένδρα, διὰ τῶν τριβόλων καὶ τῆς καλά-
μης, μετὰ τῶν καταχθονίων τεράτων
ὀλίγα βήματα κατόπιν μου.

Εἶχον τὸν συριγμὸν των ἐν τῷ ὧτί
μου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἵππος μου ἐξ ἴσου ἡ-
κουεν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄλκιμος θηρευτῆς
ἵπτατο παρὰ τὰ προσκόμματα ὑπερπη-
δῶν φραγμῶν καὶ πετρώματα, βυθιζό-
μενος ὑπὸ τὰς ἀκάνθας, παρεκτρεπόμε-
νος ὡς λαγῶς.

Οἱ ἀγκαζῖρ εἶχον διασπαρῆ· ὁ Μωά-
μεθ εἶχε προσβληθῆ ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν
ῥινοκέρωτων· οἱ λοιποὶ ἀνέβαινον ἐπὶ
τοὺς βράχους τῇ βοήθειᾳ τῆς προσωμί-
δος τῶν караβινῶν· οὐδέποτε τροπῆ
ὑπῆρξε πληρεστέρα.

Ἐξελθὼν τῆς λόχμης προσεῖδον ὀπί-
σω μου. Ἰδὼν τοὺς ῥινοκέρωτας ἐξακο-
λουθούντας τὸν δρόμον των κατ' εὐθείαν
γραμμῆν, ἐπειράθην νὰ τοὺς καταδιώ-
ξω, ἀλλ' οὐδὲν κατορθωτόν. Θαυμασιὸν
δὲ ὅτι ὁ ἵππος μου ἠδυνήθη νὰ τοὺς δια-
φύγῃ ἐπὶ τοιοῦτου ἐδάφους.

Εἰ καὶ τὰ ἐνδύματά μου ἦσαν ἐκ
στεγανοῦ ἀραβικοῦ ὑφάσματος, ὑφά-
σματος ἐκ βάμβακος τὸ ὁποῖον σπα-
νίως σχίζεται καὶ μόνου μίαν ἀποβάλλει
κλωστήν ὅταν εἰς τὰς ἀκάνθας πε-
ριπλεχθῆ, εὐρισκόμην σχεδὸν γυμνός.
Ὁ ἐπενδύτης μου ἦτο εἰς ῥάκη καὶ κα-
θόσον ἔφερον χειρίδας ἐκτεινομένης μόνου
μέχρι τοῦ ἀγῶνος, τὸ αἷμα ἔρρεεν
ἐκ τῶν βραχιόνων μου. Εὐτυχῶς εἶχον
δράξει τὸν τράχηλον τοῦ ἵππου μου,
ἄλλως αἱ ἀκανθαι θὰ μὲ ἀπέσπων τοῦ
ἐπιπέλου.

Πάντες οἱ ἔμοι, ἦσαν ἐπίσης διεσχισμένοι καὶ μωλωπικοί· τινὲς εἶχον πέσει ἐπὶ κεφαλὴν ἐν μέσῳ τῶν βράχων, ἄλλοι εἶχον τραυματισθῆ κατὰ τὴν κνήμην. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Μωάμεθ, ὁ ῥινόκερωσ ὅστις δὲν τὸν ἔβλεπε τὸν εἶχεν ἀπατρέψει οὐχὶ διὰ τοῦ κέρατος, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὤμου καὶ μᾶλλον τὸν εἶχε φοβῆσει ἢ βλάψει. Συλλήβδην, οἱ πάντες εἶχομεν ἀκινδύνως.

Ἀπόφασιν ἔχων νὰ καύσω τὸν χόρτον, διέθηκα κλιμακῆδόν τοὺς ἀνθρώπους μου ἐπὶ γραμμῆς ἐκτεινομένης ἐπὶ ἐν περίπτου μίλιον καὶ διέταξα αὐτοὺς νὰ πυρπολήσωσι τὴν καλάμην κατὰ διαφόρους θέσεις. Αἱ φλόγες ἀνυψώθησαν βρυχώμεναι καὶ μετὰ ταχύτητος καταπληκτικῆς. Μαστιζομένη ὑπὸ τοῦ ἀπαρκτίου, σφοδρῶς πνέοντος, ἡ γραμμὴ πυρὸς διεδόθη κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις, καταβιβρώσκουσα τὸν χόρτον εὐφλεκτον ὡς ἀγαρικόν.

Διέβημεν αὐθις τὸν ποταμὸν ὅπως ἀποφύγωμεν τὰς φλόγας, καὶ ἐτράπημεν τὴν αὐτὴν ὁδὸν τοῦ ἐπαυλισμοῦ. Πορευόμενος ἐπυροβόλησα λίαν μακρόθεν κατὰ βουβάλου ὃν ἐτραυμάτισα ἀφυῶς. Ἀναθεις τὸν ἵππον μου εἰς ἓνα τῶν θηρευτῶν, ἐπεχείρησα νὰ ἐπικαταλάβω ὠραῖον méhédehet (redunca elipsyprimnaa) εὗρισκόμενον βήματά τινα μακρὰν ἀγέλης, τὴν ὁποίαν ἀπετέλει μικρὸς ἀριθμὸς ἀτόμων, καὶ ἦτις ἵστατο ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψώματος, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον τρίβολοι. Ὡρισα ὡς προστέγασμα μικρὸν θάμνον, εἰς τὸν ὁποῖον κατῴρθωσα ν' ἀφιχθῶ ἀπαρτήρητος, καὶ ὅστις ὑπῆρχε μακρὰν τοῦ ζῶου ἑκατὸν εἴκοσι περίπου μέτρα.

Ἐσκόπευσα κατὰ τὸν ὤμον διὰ τῆς μικρᾶς μου караβίνης· τὸ ζῶον μετὰ τινα πηδήματα κατέπεσε νεκρόν. Τὰ ἄλλα τὸ ἐθεώρησαν κατάπληκτα καὶ διὰ τῆς δευτέρας σφαίρας μου κατέβαλον ὅπερ μοι ἀρχὰς ἐξέλαβον ὡς θήλειαν ἦν νέος ἄρρην.

Ὁ méhédehet, waterbok τῆς νοτίου Ἀφρικῆς, ἔχει τὴν χροιάν τῆς ἐλάφου· ἔχει τὴν τρίχα ἔτι τραχυτέραν καὶ δα-

συτέραν ἢ αὐτῆ, καὶ δὲν ὕστερεὶ κατὰ τὴν καλλονήν. Τὸ ἀνάστημά του εἶναι τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τοῦ τραγελάφου στρεψικέρωτος. Ἐν μέτρον καὶ τριάκοντα δύο ἑκατοστημόρια. Τὰ κέρατά του εἰσὶν ἐλικοειδῆ καὶ μικρὸν τι ἐπίκυρτα. Ἡ θήλεια ἔχει ἄοπλον τὴν κεφαλὴν ὡς ἡ τοῦ τραγελάφου στρεψικέρωτος, καὶ ἔστι λίαν παρεμφερὴς πρὸς τὴν θήλειαν ἱππέλαφον (Sambar) τῶν Ἰνδιῶν.

Ἡ νύξ ἐπήρχετο ὅτε ἀφικόμεθα εἰς τὰς φυλακάς· ἐπεκράτει ἐκεῖ ταραχῆ τις. Οἱ οὐαρτί εἶχον ἀνεύρει τὸν κροκόδειλόν των καὶ καταλάβει αὐτόν· ἀλλὰ λυπηρὰ ἀνηγγέλησαν παρὰ τῶν ἡμετέρων σκοπῶν οἵτινες εἶχον παρατηρήσει ἐκ τῶν τῆς φυλῆς τοῦ Basés ἐπὶ πολλῶν σημείων, καὶ σύμπασα ἡ συμμορία ἐπεθύμει μεγάλως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Delladilla.

Ὅτε, βουλόμενος νὰ κατασκοπήσω τὸν Σεπτίτην, ὅστις διέρχεται τὴν χώραν τῶν Basés, ἐζήτησα νὰ πληροφορηθῶ περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ταῦτα πανταχοῦ μοι ἀπεκρίναντο. « Χώρα ἀγρία καὶ ἀνεξάρτητος, οἰκουμένη ὑπὸ φυλῆς θηριώδους, ἣτις αἶρει χεῖρα κατὰ πάντων ἀνθρώπων· φυλῆς μισητῆς, ἣτις θεωρεῖ πολεμίους πάντας τοὺς γειτνιαζοντας αὐτὴν καὶ ἣτις βιοῖ ἐν ἀσφαλείᾳ ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτῆς ἔνθα προκαλεῖ τοὺς ἐχθροὺς τῆς.»

Τὸ Basé ἐστὶ μέρος τῆς Ἀβυσσινίας, ἀλλὰ τὴν καταγωγὴν τῆς κατεχούσης αὐτὸ φυλῆς σκότος περιβάλλει. Εἶναι ἄρα λείψανον τῆς τῶν Αἰθιοπῶν φυλῆς ἣτις κατεῖχε τὴν χώραν πρὸ τῆς τῶν Ἀβυσσινῶν ἐλεύσεως, ἢ εἶναι τμῆμα τῶν οὐλοτριχῶν φύλων τὰ ὁποῖα ἐνδιατριβουσι ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ κυανόχρου Νείλου; Ἀγνοεῖται. Τοῦτο μόνον δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι οἱ Basés φέρουσι τὸν αὐτὸν διακριτικὸν χαρακτήρα μετὰ τῶν κατοίκων τοῦ Φαζόκλ. Τὸ μελάντατον αὐτῶν δέρμα καὶ ἡ βοστρυχώδης καὶ λαοία αὐτῶν κόμη καθιστᾶσιν αὐτοὺς ὁμοίους πρὸς τοὺς μαύρους, ἀλλ' οὔτε πλατύρρινες εἶναι οὔτε ἔχουσι τὴν σιαγόνα προέχουσαν.

Καίτοι τῶν γειτόνων αὐτῶν μέγα ὑπερεχόντων, οἱ Basés οὐδέποτε ὑπεδουλώθησαν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταδουλωθῶσιν ὀριστικῶς. Ὀπλισμένοι μόνον διὰ λόγχης, ἀλλὰ θαρρῶντες εἰς τὴν ἄκραν αὐτῶν εὐστροφίαν, ἔτι δὲ μᾶλλον εἰς τὰ ἐμπόδια τὰ προφυλάσσοντα τὴν κατοικίαν των δὲν ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐχθροῦ ἢ λάθρα. Οἱ κατὰ σκοποὶ αὐτῶν, οἱ ἀπαύστως περιφοιτῶντες, παρεισρέουσιν ἀπαρατήρητοι ὡς ἡ λεοπάρδαλις, καὶ ἡ προσβολή των, αἰεποτε λαθραία, εἶναι ἀμεταβλήτως ἐξαίφνης ἐπίθεσις. Νικηταὶ ἢ ἡττηθέντες, φεύγουσι δι' ἴσης ταχύτητος καὶ εἰσέρχονται εἰς τοὺς φολεοὺς των.

Ἐπειδὴ μόνον γυναῖκας καὶ παῖδας δύναται τις νὰ συλλάβῃ ὡς λείαν παρ' αὐτοῖς, ἀποφεύγουσι καθόλου τὴν χώραν των, καὶ μόνον προσπελάζουσιν αὐτῇ ἐπὶ τῇ μεμελετημένῃ προθέσει νὰ διαρπάσωσι δούλους, ἢ ἐπὶ σκοπῷ θήρας, τοῦθ' ὅπερ ποιοῦσιν οἱ ἀγκαζίρ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐὰν συμβῇ συμπλοκή, χάρις τῆς ζωῆς οὐ δίδεται ἑκατέρωθεν διαπολεμοῦσι πόλεμον μέχρι θανάτου.

Οἱ θηρευταὶ μου δὲν ἐφοβοῦντο βεβαίως τοὺς Basés. Καὶ ἂν ὄφειλον νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ λεγεῶνων. Ὁ Ἄβου Δο, ὁ Ταχέρ-Νοῦρ καὶ ὁ Σολιμάν θὰ ἐπέπιπτον ἐπ' αὐτῶν ξιφῆρεις μετ' ἀληθοῦς χαρᾶς, ἀλλ' οἱ λοιποὶ ἐκ τῆς συμμορίας ἦσαν σφοδρῶς συγκεκλινημένοι. Αὐτοὶ οὗτοι οἱ Τακρουρί, καίπερ κατὰ τινας ἐπόφεις ἀνδρειότατοι, ἐφαίνοντο μικρὸν θαρρῶντες.

Ἐπειδὴ εἶχον σχεδὸν περατώσει τὴν διερεύνησιν ταύτην τῶν μερῶν, ἀπεφασίσθη ὅτε θ' ἀπεστρατοπεδεύομεν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καὶ θὰ ἐπαυρηχόμεθα εἰς τὸν πρότερον ἡμῶν ἐπαυλισμόν. Τοῦτο ἤρκεσεν ἵνα καταπραῦνῃ τοὺς φόβους.

Μέλλοντες ν' ἀναχωρήσωμεν, ἠθέλησα νὰ θηρεύσω ὑστάτην φοράν ἐν τοῖς πέριξ. Μακρὰν τριακόσια βήματα ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ὑπῆρχεν ἀτραπὸς δι' ἧς τὰ ζῶα ἐπορεύοντο εἰς τὸν

ποταμὸν ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης πρὸς τὴν ἑνάτην ὥραν.

Εἶχον ἤδη φονεύσει πολλοὺς αἰγάγρους τοποθετηθεὶς ὀπισθεν βράχου κειμένου ἐγγὺς τῆς ποτίστρας. Ἐνέδρευσα ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, καὶ εἶδον εὐθὺς ἀφικνούμενα πλήθη βουβάλων, στρεψικερῶτων, κεμάδων, καὶ δορκάδων μελανογράμμων· πρὸς τούτοις δύο στρουθοκαμήλους, θήραμα σπανιώτατον ἐν τῇ χώρᾃ ταύτῃ, ὡς κρίνω ἐκ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ ὃν αὐτόθι εἶδον· ἀνῆρχοντο αὐταὶ ἐνεργῶς τὴν ὄχθην, ἀκολουθούμεναι ὑπὸ τῶν ἄλλων ζῶων καὶ διήλθον ὀγδοήκοντα βήματα μακρὰν τοῦ προστεργασματοῦ μου. Εἶχον τὴν μικρὰν μου καρβίναν καὶ ἐπήλθῃ μοι πόθος νὰ πυροβολήσω δις καθ' ἐνὸς στρουθοκαμήλου καὶ ἐνὸς βουβάλου.

Ἀμφότεροι ἔπεσον· ὁ αἰγαγρος εἶχε φονευθῆ βληθεὶς κατὰ τὸν λαιμὸν διαμπάξ· ἀλλ' ὁ στρουθοκάμηλος, ὅστις ἦν ὠραῖος ἄρρην, ἠνωρθῶθη πάραυτα καὶ εἰς φυγὴν ἐτρέπη μετὰ τῆς θηλείας αὐτοῦ μετ' ὄσης ταχύτητος ἐπέτρεψαν αὐτῷ τὰ μακρὰ του σκέλη.

Ἐλυπήθην ἄκρως. Ἀπατηθεὶς ὑπὸ τῆς ὠκύτητος τοῦ ζώου, εἶχον πυροβολήσει πολὺ ὀπίσω.

Βουλόμενος νὰ ἐπανορθώσω τὴν ἀνεπιτηδεύτητα ταύτην, ἔδραξα τὴν καρβίναν ἣν μοι ἔτεινεν εἰς τῶν ἐμῶν, καὶ ἐφόνευσα καὶ ἄλλον βούβαλον, οὐραγούνητα ἐν τῇ δευτέρᾃ ἀγέλῃ.

Ἐπειράθην νὰ ἐπικαταλάβω τὸν στρουθοκάμηλόν μου· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην ν' ἀνεύρω αὐτοῦ τὰ ἵχνη ἐν μέσῳ τῶν βράχων.

Ἀναβὰς τότε τὸν Ἀγκάρ, διέβην τὸν ποταμὸν, ἐν συνοδίᾳ μετὰ τοῦ Ταχέρ-Νοῦρ, τοῦ σαγηνευτοῦ μου, καὶ τῶν Τακρουρί, τῶν φερόντων τὰς καρβίνας μου, καὶ ἐπορεύθην κατ' εὐθείαν ἐναντὶ μου.

Τὸ ἔδαφος, τοῦ ὁποίου τὸ πῦρ εἶχε καταναλώσει τὸν χόρτον, ἦν κεκαλυμμένον ὑπὸ τέφρας μελαίνης, ἔνθα τὰ ἵχνη τῶν ζῶων ἐφαίνοντο εὐκρινῶς.

Εἶχον διανύσει τέσσαρα περίπου

μίλια, ἀκολουθούμενος, ὡς αἰεὶ, ὑπὸ ζεύγους καμήλων, φερουσῶν σχοινία, ἀσκούς πλήρεις, κτλ. ὅτε εἶδομεν ῥινοκέρωτα, ὄντα μόνον ἐν τῷ μέσῳ ἀδένδρου τινὸς μέρους δάσους. Ἐτοποθέτησα τοὺς ἐμούς ὅπου νὰ μὴ φαίνωνται τοῖς ἀνέθηκα τὸν ἵππου μου, καὶ, ὑπὸ μόνου τοῦ Ταχέρ συνοδευόμενος, ἠρξάμην συνελαύνων τὸ ζῶον, τὸ ὁποῖον, τριάκοντα καὶ πέντε βήματα μακρὰν, ἔλαβε τὴν πρώτην σφαῖραν κατὰ τὸν ὤμου· ἐστράφη ἐνεργῶς, ἀναζητοῦν διὰ τοῦ βλέμματος πόθεν προήλθεν ἡ πληγὴ του· εἶτα, μὴ βλέπον τὸν πλήξαντα αὐτὸ, ἀφίκετο εἰς τὸ πρέμνον δένδρου πλατυκορύφου καὶ κατεκλίθη ἅμα ἐκεῖ ἀφικόμενος. Ἦτο τοῦτο ἀπόδειξις ὅτι τὸ τραῦμα ἦν δεινόν. Ἀνορθωθείς ἐπὶ τῇ προσεγγίσει μου, ὁ ῥινόκερος εἶδε τὸν Ταχέρ καὶ ἔστρεψε πρὸς ἐμὲ τὴν πλευράν. Ἠρξάμην τρέχων, ὤρμησεν ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' ἤδη εἶχον πυροβολήσει. Ἐμελλον νὰ πυροβολήσω καὶ τρίτην φοράν, ὅτε ἐστράφη περὶ ἑαυτὸν ἐκπέμπων κραυγὴν ὀξεῖαν καὶ ἔπεσεν ἐπιπλεύρως. Ἐβαλον κατ' αὐτοῦ λίθον ἦν ἤδη νεκρός.

Οὐδὲν ἄλλο ζῶον ἐκδέρεται εὐκολώτερον τὸ δέρμα αὐτοῦ ἐστὶν οὕτω τεταμένον ὥστε ἀποσπᾶται τῆς σαρκὸς ὡς ἐκλεπίζεται πορτοκάλιον. Μετὰ δύο ὥρας, οὐ μόνον ἡ δορὰ τοῦ ἡμετέρου εἶχεν ἀφαιρεθῆ καὶ διαιρηθῆ εἰς τμήματα ὅποια ἠθελήσαμεν ἀλλὰ καὶ εἶχεν ἤδη προσαρτηθῆ ἐπὶ τῶν καμήλων μετὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς ἀναγκαίας ποσότητος κρέατος ὅπως ἀρπαισθῆ τὸ φορτίον.

Ἐνὸς ῥινοκέρωτος ἡ δορὰ παρέχει τὴν ὕλην ἑπτὰ ἀσπίδων. Ἐκάστη τῶν μερίδων τῶν πρὸς ταύτην τὴν χρῆσιν προωρισμένων πωλεῖται δύο ταλλήρων, δυναμένων φράγκων δέκα καὶ τινῶν ἑκατοστῶν. Τὸ κέρας τοῦ αὐτοῦ ζώου τιμᾶται ἴσης ἀξίας, ἐν Ἀβυσσινίᾳ, δέκα φράγκων ἢ λίτρα· ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ λαβὰς ξίφους λίαν ζητητάς.

Ἐπανήλθεν βραδέως βαδίζων παρὰ τὸν ποταμὸν. Πλήθος μικρῶν πτηνῶν ἐπεκάλυπτον τὰς φυλλοκόμους παρα-

φυάδας, αἰτινες, κατὰ τινὰς θέσεις, φύονται ἐπὶ τῶν ὄχθων. Τὸ βᾶρος τοῦ πλήθους κλίνει τὸν κλάδον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος· μέλλουσι νὰ ὑδρευθῶσι καὶ πάντα τὰ ῥάμφη διδοῦσιν εἰς τὸ ρεῦμα φίλημα ταχύ· τὰ δύστηνα ταῦτα μικρὰ ὄντα οὐδέποτε ἠσυχάζουσιν· οἱ κροκόδειλοι καὶ οἱ ἰχθύς τὰ συναρπάζουσιν ἀποπειρώμενα νὰ πίοσι, τὰ ἀρπακτικὰ τὰ διώκουσιν ἀπαύστως. Ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, πᾶν πλάσμα ἀσθενὲς ἐστὶν ἄθλιον.

Δὲν φαντάζεται τις πόσον ὁ κροκόδειλός ἐστι πανούργος· τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν προσβάλλει τὰ πτηνὰ ταῦτα. Τὰ ἄθλια μικρὰ γινώσκουσι κάλλιστα τὸν ἀπειλοῦντα αὐτὰ κίνδυνον, καὶ, αἰεὶ ἔτοιμα νὰ φύγωσι, προσπαθοῦσι ν' ἀποφύγωσιν αὐτὸν ἀφιπτάμενα. Ἀνάγκη τότε ὁ κροκόδειλος νὰ τὰ ἐνθαρρύνῃ· φαίνεται λοιπὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, καὶ μένει ἐκεῖ καθ' ἠσυχίαν, ὡσανεὶ εἶχεν ἐλθεῖ κατὰ τύχην. Ὅταν ἴδῃ ὅτι σύμπασα ἡ ἀγέλη προσβλέπει αὐτὸν, ἀπέρχεται μετ' ἤθους ἀδιαφορίας, καὶ, αἰείποτε ἐπιπολῆς, ἀφικνεῖται εἰς σημεῖον ἀπέχον. Τὰ μικρὰ πτηνὰ, τὰ ὅποια εἶχον ἀναχωρήσει φρονίμως ἐκ τῆς ὄχθης, πιστεύοντα ὅτι ἐξέλιπε πᾶς φόβος, ἐπαυέρχονται εἰς τοὺς κλάδους τοὺς ὁποίους κατέλιπον, καὶ ἐπαφελούνται ταύτην τὴν στιγμήν ὅπως καταβρέξωσι τὰ ῥάμφη αὐτῶν ἐν τῷ ποταμῷ. Ἄλλ' ἐνῶ ὑπερχαίρουσιν ὅτι δύνανται νὰ παύσωσι τὴν δίψαν των, ὁ ἐχθρὸς λαθὼν αὐτὰ γίνεται ἄφαντος. Αἴφνης ὑπανοίγεται τὸ ὕδωρ, καὶ στόμα τεράστιον, ὅπου καταβροχθίζονται δωδεκάδες τινὲς θυμάτων, ἐπισημαίνει τὴν ἀπρόοπτον ἐπάνοδον τοῦ τέρατος, τὸ ὁποῖον καταδυσάμενον λάθρα, ἦλθε ταχεῖα τῇ νήξει νὰ τοποθετηθῆ ὑπὸ τοὺς πολυφύλλους κλάδους ἐνθα τὰ πτηνὰ ἀπρωροῦντο βοτρυδόν.

Οὕτως αἰεὶ τεχνάζεται. Ἄμα ἰδὼν γυναῖκα ἀντλοῦσαν ὕδωρ, ζῶον πίνον, καταδύεται πάραυτα, ἀναφαίνεται διελθὼν ἑκατοντάδα μέτρων καὶ οὕτω προ-

σεγγίσας πρὸς τὸν σκοπὸν· εἶτα ῥίπτει βλέμμα ἐπὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας του, καταδύνει αὐτίς, καὶ ἀφικνεῖται ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ὑπεράνω τοῦ ὁποῖου τὸ πρόσωπον ἢ τὸ ζῶον κύνπτει. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συναρπάξαι πάραυτα τὸ θῦμά του· ἐὰν δὲ τύχη ὄν ἐπιπλευρῶς πρὸς αὐτὸ, τὸ πλήττει διὰ τῆς οὐρᾶς πρὶν ἢ τὸ δράξῃ διὰ τοῦ στόματος.

Ἐὰν ἡ ἀγρα ἦναι ὀγκώδης, τὸ τέρας δὲν τὴν κατεσθίει παρευθὺς, ἀλλὰ τὴν φέρει ἐν τινι βαθείᾳ ὀπῆ, ὑπὸ βράχον ἢ ὑπὸ ρίζας, τὴν φυλάττει ἐπὶ μακρὸν μεταξὺ τῶν γνάθων αὐτοῦ, εἶτα τὴν καταβιβρώσκει ἀνέτως.

Ἐν Δελλαδίλλῃ. — Τοῦ λοιποῦ ἄνευ τῶν ἀγκαζίρ. — Ἐν τῷ γειτνιάζοντι δάσει. — Ἴχνη λέοντος περὶ τὸ στρατόπεδον. — Ἀναζήτησις τοῦ λέοντος ἐν μέσῳ τῶν θάμνων. — Δύο λέοντες ἀντι ἐνὸς καὶ ἄνευ παραβίης! — Φόνος λεαίνης. — Κεμάς ἡ στρεψίκερος. — Ἄγρα κέρκης καὶ τριῶν χελωνῶν. — Ἐξαιρετοὶ ἰχθῦς τῶν ὀμόρρων ποταμῶν τοῦ Νεῖλου. — Καλλονὴ τῆς χώρας. — Λέοντες δυσεπικατάληπτοι. — Εἷς ἐξ αὐτῶν θέλει νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ στρατόπεδον. — Ἀναζήτησις τοῦ τολμηροῦ. — Πυροβολεῖται ἐν διαστάσει τινὶ δάσους. — Ὁ Τετέλ κατέναντι τοῦ λέοντος.

Τὴν ἐπιούσαν κατηρχόμεθα εἰς Δελλαδίλλην, ἔνθα οὐδὲν εἶχε μεταβληθῆ· ἀλλὰ δὲν εἶχον πλέον τοὺς ἀγκαζίρ. Οἱ ἀδελφοὶ Σεριφ μὴ δυνηθέντες νὰ ὁμονήσωσι πρὸς τὸν Ἀβου-Δὸ εἶχον ἀπέλθει ἐθήρευον οὗτοι τότε ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ρουαϊάν, ὅπου ἔμελλον νὰ μεταβῶ καταλείπων τὸν Σεττίτην. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς δύο ἄλλους, εἶχον οὕτω καταχρασθῆ τοὺς ἵππους τῶν ὥστε ἦν ἡδὴ ἀδύνατον νὰ ἐξέλθωσιν εἰς θήραν σπουδαίαν. Οἱ τρεῖς ἐμοὶ ἵπποι, τοῦναντίου, μὴ καταπονηθέντες ὅσον οἶόν τε ἦν, εἶχον ὡς ἀριστα. Ὁ Ἀβου-Δὸ ἤτησέ με νὰ τοὺς δανεῖσω εἰς αὐτόν. Ἐρνήθη, προτιθέμενος μακρὰν ὁδοπορίαν ἢ ἀποποίησις αὐτῆ ἐπήνεγκε τὴν διαφωλίαν ἡμῶν. Ἴνα εἴπω ἐν συντομίᾳ, ἦν κρεῖττον ν' ἀποχωρισθῶμεν πρὶν ἢ ἡ διάστα-

σις γένηται δεινότερα, καὶ ἀπεχωρίσθημεν. Δὲν ἠδύνατο νὰ μεμφιμοιρήσωσιν ἐξότου διετελούμεν ὁμοῦ, εἶχον οὗτοι πέμφει εἰς Gira, πρὸς ἴδιον αὐτῶν ὄφελος, ὑπὲρ τὰ εἴκοσι φορτῖα καμήλου ἀποτελούμενά ἐκ βύρσης, λίπους, κρέατος ξηροῦ. Προσέτι, εἶχον λάβει τὸ πλεῖστον τοῦ ἐλεφαντίνου. Οὐδέποτε περιοδία αὐτῶν ἰπῆρξεν ἐπικερδεστέρα.

Ἐνῶ ἀνίδρουν τὸ στρατόπεδον, ἀνεχώρησα μετὰ τοῦ Ταχέρ-Νοῦρ, καὶ ἐπαρευόμην ἵνα περιπλανηθῶ ἐν τῷ δάσει, ὑποτιθεὶς ὅτι θὰ εὑρίσκον ἐκεῖ μίαν κεμάδα στρεψίκερων μακρὰν ἤττον ἐνὸς τετάρτου τοῦ μιλίου. Περιριζομένη μὲν ἐκατέρωθεν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, χωριζομένη δὲ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς διὰ φάραγκος, ἡ μερὶς αὕτη τοῦ δάσους δὲν εἶχε πυρποληθῆ ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ, τοῦ χόρτου μὴ καταστραφέντος ἐν αὐτῇ, ἐχρησίμευεν ὡς ἄσυλον πρὸς πᾶν εἶδος θηράματος, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεν ὑπὸ τῆ σκιᾶν αὐτῆς νομῆν ἄμα καὶ σκέπη.

Ἐφονεύθη δὲ οὐχὶ κεμάς ἀλλὰ βούβαλος.

Οἱ ὄντες παρ' ἐμοὶ ἐπελάβοντο τῆς ἐκδορᾶς τοῦ ζώου, ἐγὼ δὲ ἐξηκολούθησα περιπατῶν. Πρὶν ἢ ἀπέλθω, εἶχον διατάξει ν' ἀπολίπωσι τὸν σκελετὸν καὶ μέρος τοῦ κρέατος, ὅπως προσελκυσθῶσιν οἱ λέοντες, οἵτινες, πολυπληθέστατοι ἐν τοῖς πέριξ, οὐδὲν ἤττον δυσκολώτατα ἀνεκαλύπτοντο, καταφεύγοντες εἰς τοὺς θάμνους. Εἶχον λάβει ἀπόφασιν νὰ ἐξαναστήσω τὰ ζῶα ταῦτα, ἐὰν ἄλλως τε ἦν τοῦτο δυνατόν ἐν χώρᾳ οὕτῳ συμφύρῳ πρὸς αὐτά.

Ἐβρύοντο οὗτοι κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα πανταχόθεν, καὶ, περὶ τὸν ὄρθρον, εὑρέθησαν τὰ ἴχνη ἄπερ εἰς ἐξ αὐτῶν ἐναπέλιπε περὶ τὸ στρατόπεδον.

Προσέλαβον πάραυτα τὸν Ταχέρ, τὸν Χασσάν καὶ τὸν Χατζή-Ἀλῆν, τοὺς ἐμοὺς ὀπλοφόρους, καὶ μετέβην ἔνθα τὴν προτ ραίαν εἶχον διατάξει ν' ἀπολίπωσι τὸν βούβαλον. Οὐδ' ὅσπου ἐν ἐξ αὐτοῦ ὑπελείπετο τοῦθ' ὅπερ ἐγὼ προέβλεπον. Τὸ ἔδαφος ἀπέφαινεν ἀπανταχοῦ ἴχνη λέοντος· ὡς πρὸς δὲ

τὴν βορᾶν, εἶχον σύρει αὐτὴν πρὸς τοὺς θάμνους· τοῦτο δ' εὐκόλως ἐφαίνετο ἐκ τῆς ἀτραποῦ ἢ διανέωξεν ἐν τῷ χόρτῳ. Δυστυχῶς τὰ ἴχνη κατήρχοντο συνήνεμα, ὅπερ μὲ ἠνάγκαζε νὰ ποιήσω μακρὰν περιστροφὴν καὶ ν' ἀνέλθω διὰ τῶν ἀκαυθῶν μέχρις οὗ ἡ ρίς μου ἤθελέ μοι ἐνδείξει τὴν θέσιν τοῦ πτώματος, ἐγγὺς τοῦ ὁποίου θὰ ὑπῆρχον οἱ λέοντες.

Παρήγγειλα τοῖς παρ' ἐμοῦ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εἰσεχώρησα εἰς τὰς βάτους. Αἱ ἀνταλλακτικαί μου караβίνας μοι ἦσαν τοσοῦτω μᾶλλον ἀναγκαῖαι ὅσῳ ἐγὼ ἔφερον ὄπλον ἀκριβέστατον μὲν, ἀπλούστατον δέ.

Ἐγγύθεν παρακολουθούτων τῶν συνεταιρῶν μοι, προέβαινον ἀθροῦβως καὶ μετὰ πόνου, ὀλισθαίνων ἐν τῷ χόρτῳ, ἔρπων ὑπὸ τὰς ἀκάνθας καὶ διαβλέπων διὰ τῶν θάμνων. Ἐσυρόμεθα οὕτω ἀπὸ ἡμισείας ἤδη ὥρας ὅτε ῥιπὴ ἀνέμου μοι ἔφερεν αἴφνης τὴν εὐδιάγνωστον ὁσμὴν τοῦ ὑποσησπητότος κρέατος.

Στραφεῖς πρὸς τοὺς κατόπιν ἔνευσα αὐτοῖς ὅτι ἐγγὺς ἤμεθα τοῦ τέρματος καὶ ὅτι ὄφειλον νὰ ὦσιν ἔτοιμοι ἵνα μοι δώσωσι τὰς караβίνας· εἶτα προσείχον ἔτι μᾶλλον ὅπως ἀποφύγω καὶ τὴν ἐλαχίστην ταραχὴν. Ἡ ὁσμὴ καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον βαρυτέρα· τὸ θνησιμαῖον οὐκ ἦν μακρὰν· ἐπαλλεν ἡ καρδιά ἡμῶν.

Προεχώρου ἀπαύστως, ὅτε φρικώδης βρυχηθμὸς, ἐκπεμφθεὶς ἐγγύτατα ἡμῶν, μοι ἐπέβαλε νὰ φέρω τὸ ὄπλον εἰς τὸν ὄμιον. Σχεδὸν πάραυτα διεῖδον τὸ σῶμα λέοντος ἢ λεαίνης τρία βήματα μακρὰν ἐμοῦ, ἐτέρωθι τοῦ θάμνου ὑπὸ τὸν ὁποῖον εἴρπυζον· τὰ φύλλα μοι ἀπέκρυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν· ἀλλὰ θὰ ἔθιγον σχεδὸν τοῦ θηρίου τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὄπλου μου. Ἡ βολὴ ἦν σπουδαία· ἐσκόπευσα εὐθὺς πρὸς τὸν ὄμιον. Εἰς ὠρυγὴν τρομερὰν μετὰ πηδήματος ἐκ τοῦ ὁποίου ἔτρισαν οἱ θάμνοι, ἐπηκολούθησεν ὁμοία ὠρυγὴ, καὶ ἕτερος λέων, καταλαμβάνων τὴν θέσιν τοῦ πρώτου, ἐφάνη, κατάπληκτος ἐκ τοῦ ἀκούσματος.

Ἐρατερίζων εἰς τὸ θηρίον, ἔτεινα τὴν

χεῖρα ὀπίσω μου, καθότι ἤμην ἄοπλος. Τὸ ζῶον, ὀρθιον διατελοῦν, ἔθεώρει πρὸς τὸν ἄνεμον, καὶ ἀνέπνεε διὰ τῶν μυκτῆρων ὅπως ἀνακαλύψῃ τὸν ἐχθρόν.

Ἦν μεγαλόσωμος· εἶχε δασεῖαν τὴν χεῖτην, λαμπρὸς λέων· καὶ ἄνευ караβίνης! Ἐστρεψα τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδον τοὺς παρ' ἐμοῦ σφαλλομένους πέντε ἢ ἕξ βήματα μακρὰν. Τρίζων τοὺς ὀδόντας, τοὺς ὀφθαλμοὺς περιστρέφων πλήρεις ὀργῆς, τοὺς ἠπέλιθσα διὰ τῆς πηγμῆς. Ὁ Ταχέρ-Νοῦρ ἔλαβε τὴν караβίαν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ἀλῆ, καὶ ὄρμα ὅπως μοι τὴν φέρῃ, ὅτε, αἰσχυρόμενος, ὁ Χασσὰν ἦλθε νὰ μοι δώσῃ τὴν ἑαυτοῦ· ἀλλ' ὁ λέων εἶχε γίνει ἄφατος.

Οὐδέποτε τύχη ὠραιότερα ἀπωλέσθη μωρότερον. Εὐχὴν δ' ἐποίησάμην ἵνα μηδέποτε θηρεύσω ζῶον μέγα μίαν μόνην, ἔχων βολὴν ἐν τῇ χειρὶ. Ἐὰν εἶχον τὸν μικρὸν μου Φλέσερ, τὸ θηρίον θὰ ἐφουεῖτο· οὐδεμία περὶ τούτου ἀμφιβολία.

Ἄλλ' ὁμῶς δὲν εἶχον καιρὸν νὰ σκευθῶ. Ποῦ ἦν ὁ λέων κατὰ τοῦ ὁποίου εἶχον πυροβολήσει; Δεῖψανα τινὰ βουβάλου ὑπῆρχον ἐκ δεξιῶν μου· τὸ ζῶον ὄφειλεν εἶναι ἐν τοῖς πέριξ. Ἐλαβον μίαν τῶν διπλῶν караβινῶν, καὶ ἠκροσάμην μετὰ προσοχῆς ἄκρας. Βόμβος ὑπόκωφος ἠκούσθη βήματα τινὰ μακρὰν. Ὁ Ταχέρ-Νοῦρ ἔθηκε τὸ ξίφος ἐν τῇ χειρὶ, καὶ τὴν ἀσπίδα προτάσσω, ἠρύνησεν ἐν τοῖς θάμνοις, ἐνῶ ἐγὼ εἴρπου πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἤκουσα τὴν φωνήν.

Αἴφνης ὁ λέων ὠρύεται ἰσχυρῶς, φεύγει, καὶ πηδᾷ δέκα μέτρα μακρὰν, χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ τὸν πυροβολήσω. Ὁ πεπνυμένος βόμβος ἠκούσθη καὶ αὐθις· ἐξηκολούθησα ἔρπων κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, καὶ εἶδον λαμπρὰν λεαίαν κατακειμένην ἐν τῷ χόρτῳ ὃν εἶχε θραύσει. Ἦν αὕτη ἐπιθάνατος ὑφ' ἧς ἐβλήθη σφαίρας. Μαινομένη ἔδακνε τὸν πόδα καὶ ἔκρουε τὸ ἔδαφος, τὸ ὁποῖον διέσχισε διὰ τῶν ὀνύχων τῆς. Δὲν ἀπείχομεν αὐτῆς πλέον τῶν ἐννέα μέτρων· εἶπον εἰς τοὺς παρ' ἐμοῦ νὰ ρίψωσι κατ' αὐτῆς

βώλους γῆς ὅπως ἴδωμεν εἰ ἠδύνατο νὰ ἐγερεθῆ. Βρυχηθὸς ἀμαυρὸς ὑπῆρξεν ἡ μόνη αὐτῆς ἀπάντησις, καὶ ἀπεπέρανα τὴν ὀδύνην τῆς ἐμβάλλων σφαίραν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· ἡ πρώτη τὴν εἶχε διέλθει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ὤμου εἰς τὸν ἕτερον.

Ἐνῶ ἐπανηρχόμεθα εἰς τὰς σκηνὰς ἡμῶν διὰ τῆς λόχμης, ἡσθάνθη ἐγγύτατα ἐμοῦ ταχεῖαν τινὰ ὀρμὴν· ἐνόμισα τὸ πρῶτον ὅτι ἦν λέων τις, ἀλλ' εὐθέως εἶδον παρερχομένην ὠραίαν κεμάδα τὴν ὁποίαν ἀπέκτεινα διὰ σφαίρας διελευσῆς διὰ τοῦ αὐχένου. Ἐπῆρξα εὐτυχῆς· ἐν δυσὶ βολαῖς ἐφόνευσα μίαν λέαιναν καὶ μίαν κεμάδα πρὸς μεταφορὰν τῆς ὁποίας ἀπητέτο δευτέρα κάμηλος!

Πασῶν τῶν μεγαλοσώμων κεμάδων ἡ στρεψίκερος, ἣτις ἐστὶν ἡ δορκὰς τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, ἐστὶν ἡ εὐστροφωτάτη. Ὁ ἄρῆν αἰγαγρος ἔχει τρισκαίδεκα σπιθαμῶν μῆκος ἀπὸ τῆς ὀπλῆς μέχρι τοῦ ὤμου (ἐνὸς μέτρου καὶ ὀκτῶ ἢ δέκα ἑκατοστομέτρων.) Εἶναι ὀπλισμένος δι' ὠραίων ἐλικοειδῶν κεράτων μακρῶν τρεῖς πόδας. Ἡ μύχορος τρίχωσις αὐτοῦ ἔχει σειρὰς λευκὰς ἐπὶ τῶν λαγόνων καὶ γραμμὴν ὀμόχρου διήκουσαν ἀπὸ τῆς ὠμοπλάτης μέχρι τῆς βάσεως τῆς οὐράς. Ὁ περικαλλῆς οὗτος αἰγαγρος δὲν κατοικεῖ τὴν πεδιάδα ὡς οἱ πλείστοι τῶν ὁμογενῶν αὐτῶ· εὐρίσκεται συνήθως εἰς τοὺς βαθεῖς καὶ ὑλῶδεις αὐχένας.

Τὴν ἐσπέραν ἔρριψα τὴν ὀρμίαν μου παρὰ τοὺς πρόποδας ἀπορρώγος, ἔνθα, παρὰ τὸν αὐχμὸν, ὑπῆρχεν ὕδωρ πολὺ. Ἦγρευσα μόνον ἓνα ἰχθύον ἔλκοντα δωδεκάδα λιτρῶν, εἶδος τι κέρκης, τὴν ὁποίαν οἱ Ἀραβες καλοῦσιν ἐλ βαγκάρ, τουτέστι ἡ δάμαλις, ἰχθύς λίαν ὠραῖος καὶ τοῦ ὁποίου τὸ κρέας ἐστὶν ἐξαιρετόν. Εἶχον ἀγρεύσει ἀλλαχοῦ τοιαύτας ἐχούσας βάρος ἐξήκοντα ἕως ἑβδομήκοντα πέντε λιτρῶν· ἦν λοιπὸν μικρὰ λεῖα· ἀλλ' ἠγαγον εἶτα τρεῖς χελώνας αἰτινες ἔδακον τὸ δέλεαρ μετ' ἄκρας ἀπληστίας. Ἀνῆκον αὐταὶ εἰς τὸ εἶδος τὸ ὁποῖον κατοικεῖ τὸν Νεῖλον καὶ τὸ ὁποῖον, ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, γνωστὸν ἐστὶν

ὑπὸ τὸ ὄνομα *trionis nilotica*. Μία ἐξ αὐτῶν περιεῖχε πλείω τῶν ἑκατὸν ὠῶν, τὰ ὁποῖα τηγαλίσαντες ἐφάγομεν, καὶ περ' ἔχοντα γεῦσιν μικρὸν τι δριμύειαν.

Ἐχουσαι τὴν ὄψιν δυσάρεστου, αἱ χελῶναι αὐταὶ τῶν ὁποίων ἡ κεφαλὴ ἐστὶν ὡσεὶ ὄφews παρέχουσι οὐχ ἥττον ἐξαιρετόν ζωμόν. Τὸ σῶμα αὐτῶν ἐστὶν ὑπερβαλλόντως ἰσόπεδον, καὶ τὸ ὄστρακον αὐτῶν τοῦ ὁποίου τὸ λέπος ἐστὶ πράσινον βαθύχρου ἔχον κίτρινα στίγματα, ἔχει τὴν ἄκραν ἀπαλὴν. Εἰσὶν αὐταὶ ζωηρόταται, καὶ διατρέχουσι τὴν ὄχθην μετὰ τοσαύτης ταχύτητος ὥστε ἀναμιμνήσκουσι τὴν χελώνην ἣτις ἐνίκησε τὸν λαγὼν ἐν τῷ δρόμῳ.

Ἐν τῷ Σεπτίτῃ, ὡς ἐν τοῖς ὁμόρροις ποταμοῖς τοῦ Νεῖλου εὐρίσκει τις ἔρπετὰ καὶ ἰχθύς στενωῶς συγγενεύοντα πρὸς ἄλληλα καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀπὸ εἶδους εἰς εἶδος μετάβασις ἐστὶν εὐκατανόητος. Ἐπάρχει ἰχθύς φέρων ὄπλισην ὄστῶδη, καλύπτουσαν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ πλεόν τοῦ ἡμίσεος σώματος· κάτωθι τῶν θωρακικῶν πτερυγίων εἰσὶ δύο ἀκίδες κινηταί, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ ὄστρακόδερμος οὗτος ἰχθύς ἐγείρεται καὶ ἐπερείδεται ὡς ἐπὶ σκελῶν, ὅταν ἦναι ἐν τῇ ξηρᾷ. Ὁ *lepidosiren annectens* τοῦ Λευκοῦ Νεῖλου ἐστὶ διαφορῶμενος μετὰ τὸ ἰχθύος καὶ τοῦ βατράχου. Τέλος ἰχθύς τινες, τῶν ὁποίων ἡ ἰλύς ἐστὶ τὸ ἐνδιαίτημα καὶ οἵτινες διέρχονται πᾶσαν τὴν αὐχμῶδη ὠραν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐσκληρημένῃ γῇ, ἔχουσι πρὸς τὰ ἔρπετὰ στενὴν συγγένειαν.

Διητρίψαμεν ἐπὶ τινα χρόνον ἐν Δελλαδίλλῃ, τερπνῶ ἐνδιαιτήματι ὀπόθεν εὐκόλως ἠδύνατό τις νὰ διευθυνθῆ πανταχόθεν. Ἀνωθι τοῦ στρατοπέδου ἡ χώρα σκηνογραφικωτάτη· ὄρη ὑψικάρηνα κατὰ τὸν ὀρίζοντα, αὐχένας βαθεῖς, κατάφυτοι ἐξ ἀμαυρῶν ὀξυφοινίκων, ἢ ἔχοντες γυμνὰς τὰς πλευρὰς τῶν ὁποίων αἱ ὀζῶδεις ρίζαι τοῦ βαοβάβ συνέχουσι τὰ τμήματα γρανίτου· εἶτα, ὁ ποταμὸς Σεπτίτης κυλιδῶν διὰ τῆς ἐρήμου ταύτης χώρας τὰ διαυγῆ ὕδατά του, ὅτε

μὲν περιοριζόμενα μεταξύ ὑψηλῶν ἀπορρώγων, ὅτε δὲ ἐξαπλούμενα εἰς ἔκτασιν τριακοσίων μέτρων.

Χώρα θηραμάτων κατάπλεως. Ἀδύνατον νὰ καταριθμήσω ἀπάσας τὰς ὠραίας ἄγρας μου ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Οἱ παρ' ἐμοὶ Ἀραβες, εἰς οὓς περιήρχοντο πάντα τὰ τῆς θήρας προϊόντα ἐπλουτίζοντο κατὰ λέξιν ἐντεῦθεν. Οὐ μόνον ἀφθονία ὑπῆρχε θηραμάτων ἀλλὰ καὶ πᾶν εἶδος αὐτῶν, ἐλέφαντες, ἵπποπόταμοι, ρινοκέρωτες, βούβαλοι, καμηλοπαρδάλεις, αἶγαγροι.

Ὡς πρὸς τοὺς λέοντας, εἰ καὶ ἔβλεπέ τις πολλοὺς, ἀλλ' ὅμως ἦν δυσκολώτατον νὰ θηρεύσῃ. Οὐδὲν ἄλλο μέσον ὑπῆρχεν ἢ νὰ εἰσχωρήσῃ τις εἰς τὴν εὐνὴν των, ἄκρως κινδυνεύων· πλὴν ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι μᾶλλον ἐφοβοῦντο αὐτοὶ ἐμὲ ἢ ἐγὼ ἐπτοούμην ὑπ' αὐτῶν. Δὲν ἤρκει νὰ τοὺς πυροβολήσῃ τις ἐγγύθεν· ἔτι δὲ καθόλου δὲν ἐπέτυχον ἐν τούτῳ· εἶδον αὐτοὺς πίπτοντας, κυλιδουμένους εὐθύς, καὶ μεταβαίνοντας ἕν' ἀποθάνωσιν ἐν τοῖς θάμνοις ἔνθα ἀπώλλυντο πρὸς ἡμᾶς.

Σελήνης οὐσης, ἐπορευόμην εἰς ἐνέδραν εἴκοσι βήματα μακρὰν τοῦ δελέατος τὸ ὅποῖον προσεἶλκυσε αὐτοὺς, καὶ ἀνέμενον· ἀλλ' ὡς τὰ πολλὰ ἐνεφανίζοντο αἱ ὕαιαι, καὶ τὸ δέλεαρ ὑπεκλέπτετο πρὸ τῆς ἀφίξεως τῶν λεόντων. Οὐδέποτε ἐπυροβόλησα κατὰ τῶν ἀπλήστων τούτων καθαρουργῶν αἴτινες εἰσὶ μὲν ἄκρως λυσιτελεῖς, ἀλλ' ὡς θήραμα οὐκ εἰσὶν ἄξιαι μιᾶς βολῆς.

Ἐν τούτοις ὡς ἐκ τοῦ πλήθους κρέατων τὰ ὅποια ἐπλήρουν τὸ στρατόπεδον τὰ σαρκοφάγα θηρία περιεφοίτων εἰς τὸν περίβολον ἡμῶν, πολλὰ μὲν οὖν ἄλλα καὶ λέοντες. Καὶ τις δ' αὐτῶν ἐπειράθη νὰ ὑπερβῇ τὸ περιχαράκωμα, ἐκωλύθη δὲ ὑπὸ τῶν παρ' ἐμοὶ ἀποθησάντων αὐτὸν διὰ δαλῶν φλογερῶν. Μ' ἐξύπνισαν παρακαλοῦντες νὰ φονεύσω τὸν αὐθάδη· ἀλλ' ἀδύνατον νὰ εὐστοχήσῃ τις διὰ τοῦ ἐξ ἀκανθῶν φραγμοῦ· ὀφείλομεν νὰ περιμεινωμεν ἕως οὗ γίνῃ ἡμέρα.

Ἄλλ' ἅμα τῆς ἡοῦς ἐπιλαμπούσης, ἐκάλεσα τὸν Χασσάν καὶ τὸν Χατζή-Ἀλῆν, οἵτινες, αὐστηρῶς νουθετηθέντες, ὑπέσχοντο νὰ μοὶ ἀκολουθήσωσι μέχρι θανάτου. Ἐπομένως ἐνεχείρισα αὐτοῖς δύο караβίνας· καὶ, ἔχων ἐν τῇ χειρὶ τὸν μικρὸν Φλέσερ, ἀνεχώρησα κατευθυνόμενος πρὸς τοὺς θάμνους ἔνθα ἦν βεβαίως τὸ θηρίον.

Ἄπασα ἡ ἡμέρα παρήλθεν εἰς μάτην. Εἶχον ἐρπύσει ἐν τοῖς θάμνοις, εἶχον παραιτηθῆ τοῦ νὰ πυροβολήσω βουβάλους, αἰγάγρους, ἐμφανισθέντας κατὰ τρόπον ἐπαγωγότατον· ἀλλὰ ταῦτα ἐπὶ ματαίῳ. Ἦδη ὁ ἥλιος ἔδυε καὶ ἀπὸ τῆς αὐγῆς οὐδ' ἄπαξ ἐπυροβόλησα.

Ἐπανηρχόμην περιπλανώμενος, φέρων τὸ ὄπλον ἐπὶ τοῦ ὄμου, διερχόμενος μικρὰς διαφάσεις εὐρείας μέτρα τινὰ καὶ διαβαίνων διὰ τῆς λόχμης, ὅτε βρυχηθμὸς ἐκπεμφθεὶς ἐνώπιον ἡμῶν μὲ κατέστησε προσεκτικόν· λέων λαμπρὸς εἶχεν ἐγερεθῆ ἅμα τῇ προσεγγίσει ἡμῶν καὶ ἴστατο ἐν τῷ μέσῳ τῆς διαφάσεως ἔνθα ἠκροᾶτο, τῶν θάμνων ἀποκρυπτόντων ἡμᾶς αὐτῷ. Ἐσκόπευσα κατ' αὐτοῦ ἐν τάχει· ἐπήδησε πῆδημα σπασμωδικόν, κατέπεσε αὐθις ἐπὶ τῶν νώτων καὶ ἐβλήθη ὑπὸ τῆς δευτέρας σφαίρας μου πρὶν ἢ δυνηθῆ ν' ἀνεγερεθῇ.

Ἡμεθα τότε ἐν τῇ διαφάσει· ὁ Χασσάν μοὶ εἶχε δώσει ἐτέραν караβίναν· ὁ Ταχέρ-Νοῦρ ἦν ἐγγὺς ἐμοῦ ξιφῆρης. Ὁ λέων, ἄκρως μαινόμενος, ἐξηκόντιζε καθ' ἡμῶν ἀπειλὰς θανάτου καὶ ἐπροσπάθει νὰ πλησιάσῃ πρὸς ἡμᾶς· ἀλλ' ἔσυρε τὰ νῶτα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ εἶδον ὅτι σφαῖρα εἶχε θραύσει αὐτοῦ τοὺς νεφρούς. Συνεστρέφετο, ἠνωρθοῦτο, ἔτριξε τοὺς ὀδόντας καὶ ἐτρύπα τὴν γῆν διὰ τῶν τρομερῶν ὀνύχων αὐτοῦ, πρὸς τοὺς ὁποίους τὸ κρανίον ἀνθρώπου δὲν θὰ ἦτο πλέον ἢ κέλυφος ὡοῦ.

Νυκτὸς ἐπιούσης ἐσκέφθην ὅτι ἦν συνετὸν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ἐπαυλισμὸν ἡμῶν, καθὼς ὁμοῦ μάλιστα ἦν πάντως ἀνωφελεὲς νὰ πυροβολήσω καὶ αὐθις.

Τὴν ἐπαύριον λίαν πρωτῶ, ἀκολουθούτων μοι ἀπάντων σχεδὸν τῶν παρ' ἐμοὶ

καὶ ἀκλίμου κάμηλου, ἐπορευόμην πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ θηρός. Ἰππευον ἐπὶ τοῦ Τετέλ, ὅστις πολλὰ μοι εἶχε παρασχει δείγματα τῆς ἀνδρείας του καὶ τὸν ὁποῖον ἐπεθύμουν νὰ παρατάξω ἀντιμέτωπον πρὸς τὸν λέοντα.

Ἀφικόμενοι ὅπου ὑπεθέτομεν ὅτι εἶχε συμβῆ ἡ πράξις, περιέστημεν εἰς οὐ μικρὰν ἀμυχανίαν. Οὐδὲν ἴχνος ἐφαίνετο. Προδῆλως δὲν ἦτο ἐκεῖ ἡ θέσις· ἀλλὰ πῶς ν' ἀναγνωρίσωμεα αὐτήν; Πᾶσαι αἱ διαφάσεις ἦσαν ὅμοιαι, ἐκτάσεις μικραὶ, ἐπίπεδοι καὶ ἀμώδεις, διεσπαρμέναι ἐν τινι λόχμῃ θάμνων τῶν ὁποίων ἡ πυκνότης καὶ ἡ χλόη ἦσαν πανταχοῦ αἱ αὐταί. Ἐδέησε νὰ διαδράμωμεν τοὺς θάμνους.

«Ἴδου αὐτός!» ἐφώνησεν αἴφνης ὁ Χατζῆ-Ἀλῆς, «Ἴδου αὐτός, ἐστὶ νεκρός!» Τὸ προέβλετον καὶ κατηνύθη μετὰ τῶν ἄλλων πρὸς τὸ σημεῖον τὸ ἐνδεικνυόμενον ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ. Ὠρυγῆ φοβερὰ ἐχαιρέτισε τὴν πρᾶξιν ἡμῶν ὁ ὑποτιθέμενος νεκρὸς ἀνακαθίσας, τὴν χαιτήν ἠνωρθωμένην ἔχων, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπαστράπτοντας, μᾶς προῦκάλεσεν εἰς μάχην δι' ἀλλεπαλλήλων ὑποκώφων βρυχηθῶν βραχέων καὶ βαθέων. Ἀξιοθαύμαστος! Ἐφαίνετο ὄντως οἶος ἀληθῆς τοῦ δάσου βασιλεύς· ἀλλ' εἰ διετῆρει μέχρι τελευτῆς τὴν προαίρεσιν τοῦ μάχεσθαι, αἱ παραλελυμένοι ὁμως δυνάμεις αὐτοῦ ἐματαίου τὸν πόθον αὐτοῦ.

Ἦν διὰ τὸν Τετέλ περίστασις ἐνδοξος· ἅμα τῷ πρώτῳ βρυχηθῶ ἡ κάμηλος εἰς φυγὴν ἐτράπη, οἱ δὲ ἄνθρωποι διεσκεδάσθησαν. Ὁ ἵππος πτοηθεὶς εἶχεν ἐκκλίνειν, ἀλλὰ τὸν ἐπαυήγαγον καὶ ἤδη τὸν ὠδήγουν εὐθὺ πρὸς τὸν λέοντα ὅστις ἀνυπομόνως τὸν ἀνέμενεν εἰκοσάδα βημάτων μακρὰν.

Ἐστην κατευαντι τοῦ φοβεροῦ θηρός τοῦ ὁποίου ἡ προσπέλασις μου εἶχε παροξύνει τὴν μανίαν, καὶ ὅστις ἐβόμβησε προσηλῶν πρὸς τὸν ἵππον τοὺς μεγάλους ἀστραπαίους ὀφθαλμούς του. Ἐθώπευσα τὸν Τετέλ καὶ ἀπέτεινα αὐτῷ λόγους εὐνοϊκοῦς. Προσείδε τὸν λέοντα

ἀπενῶς, ἡ χαιτή αὐτοῦ ἠνωρθώθη, ἤρξατο νὰ βρέμη, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐνεδείκνυεν ἐπιθυμίαν ἀποχωρήσεως. «Ἐῶγε, Τετέλ!» τῷ εἶπον καὶ, ἐξακολουθῶν νὰ τὸν ἐνθαρρύνω διὰ τῆς φωνῆς, νὰ τὸν θωπεύω διὰ τῆς χειρὸς, παρώτρυνα αὐτὸν μικρὸν τι διὰ τοῦ πτερυστήρος καὶ τοῦ χαλινοῦ. Προέβη βραδέως, βῆμα πρὸς βῆμα, ἀλλ' εὐτόλμως, πρὸς τὸν ἐμμανῆ λέοντα ὅστις τὸν ἐχαιρέτιζε δι' ἀδιαλείπτου ὑποκώφου βρυχηθμοῦ. Πολλάκις ἔρρηγε ἐν ἰσχυρῶς καὶ ἐνητένισεν εἰς τὸ φρικαλέον στόμα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔπαυσα λαλῶν πρὸς αὐτὸν καὶ θωπεύων, δὲν ἤρνηθη νὰ προχωρήσῃ.

Γενόμενον ἐξ βήματα μακρὰν τοῦ ἐχθροῦ, τὸν ἀνεχάϊστα. Ἦν βεβαίως λαμπρὰ εἰκὼν ὁ θανμασίως ἀνδρείος οὗτος ἵππος ἐνώπιον ψυχορράγοντος λέοντος· ἀμφοτέροι ἀπενῶς προσβλέπτες ἀλλήλους· οὗτος μὲν ἔμπλεως ὀργῆς, ἐκεῖνος δὲ πλήρης εὐσταθείας καὶ τόλμης.

Ἡ δοκιμασία ἦν ἱκανή· ἐνέδωκα τὰς ἡνίας. Ὁ Τετέλ ἐνόησε τὸ σημεῖον καὶ ἔστη ἀκίνητος ὡς λίθος· ἐγίνωσκεν ὅτι ἐμελλον νὰ πυροβολήσω. Ἐσκόπευσα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἡ βολὴ μου αὐτῇ κατέπαυσε τοῦ θηρίου τὴν ἀγωνίαν. Οὐδέποτε ὁ Τετέλ ἐκινεῖτο ἐπὶ τῇ βολῇ, νῦν δὲ οὐδ' ἐταράχθη. Καταβάς ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ θωπεύσας αὐτὸν, τὸν ὠδήγησα παρὰ τῷ θανάτῳ τοῦ ὁποίου ὡσαύτως ἐθώπευσα, καὶ εἶπεινα αὐτῷ τὴν χεῖρά μου ὅπως ὀσφρανθῇ. Ἐμύχτισεν ἐκ τῆς ὀσμῆς, ἐγὼ δ' ἐνέδωκα τὸν χαλινὸν καὶ τὸν ἀφήκα πάντη ἐλεύθερον. Ἐκυψε βραδέως τὴν κεφαλὴν, ὡσφρετο τῆς χαιτῆς τοῦ λέοντος, εἶτα ἀπεστράφη καὶ ἤρξατο τοῦ τρώγειν τὸν χόρτον τὸν ὑπὸ τοὺς θάμνους ὄντα.

Οἱ Ἀραβῆς μου ἐθαύμασαν. Ἡμεῖς ἐγινώσκομεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἦν ἀνίκανος πρὸς τὸ πολεμῆσαι· ἀλλ' ὁ Τετέλ ἠγνῶει τοῦτο καὶ οὐδὲν ἤττοῦ εἶχε κατατολμήσει τῆς ὀργῆς λέοντος ὅστις ἐφαίνετο ἔτοιμος νὰ ἐπιπηδήσῃ.

Τῆς καμήλου ἐπαναχθείσης, περιεκαλύφθησαν αὐτῆς οἱ ὀφθαλμοί· ἐγονυπέτησε, καὶ ἐδέησε τῶν κοινῶν ἀγῶνων ὀκτῶ ἀνδρῶν ὅπως τεθῆ ὁ λέων ἐπὶ τοῦ ἐπιστάγματος καὶ προσδεθῆ ἐκεῖ.

Ἐισκομισθέν εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἐπαυλισμοῦ, τὸ ὑπερήφανον ζῶον κατέθη πρὸ τῆς συζύγου μου, ὑπὲρ τῆς ὀπίσθας οἱ ὄνυχες, οὗς συνάψαντες εἰς περιδέραιον φέρουσιν ὡς περίαμμα, ἦσαν προωρισμένοι.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΡΩΜΑΙΑΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΠΙ ΛΥΓΟΣΤΟΥ

(Συνέχεια, ὄρα φύλλ. Η΄.)

XIV. — Πολύτελες λίθοι.

Ὁ τῆς ἡρωίδος ἡμῶν κόσμος ἐγγίξει εἰς τὸ τέλος, διότι μικρὸν τι μέρος αὐτοῦ ἔτι ἐξετάσαντες, παυσόμεθα.

Τὸ πάθος τῶν πολυτίμων λίθων ἦτο τοσοῦτον ὑπερβολικὸν παρὰ ταῖς Ῥωμαίαις, ὥστε οὐ μόνον ἀνὰ πᾶσαν ζιγμῆν τῆς ἡμέρας ἠγάπων νὰ κοσμῶνται δι' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν πρωΐαν. Ὁ Ὀβίδιος, τόσῳ ἐπιεικῆς εἰς ἄλλα, μὴ δυνάμενος νὰ μὴ μεμφθῆ αὐτάς· «Ἐπιθυμεῖτε, λέγει, ὅπως αἱ ἐν σθήτες ὑμῶν ὦσι χρυσοῦφαντοι, ἢ χεῖρ πυριλαμπέσι λίθοις κεκοσμημένη, μαργαρίταις δ' Ἀνατολικοῖς ὁ τράχηλος, τῶν βαρυτέρων φυλαττομένων διὰ τὰ ὄτα».

Τέλος πάντων ἔφθανον ἀρὰ γε μέχρι τοσαύτης ἀλλοκότου πολυτελείας, ὥστε νὰ φέρωσι δακτυλίους καὶ εἰς τοὺς μεγάλους τῶν ποδῶν δακτύλους; Τὸ ἐξῆς τοῦ Μαρτιάλη χωρίον ὑποδηλοῖ τοῦτο. «Ὁ κρίκος οὗτος ἀριστα ἴσως ἤρμोजεν εἰς τοὺς πόδας, διὰ τοὺς δακτύλους σου ὅμως εἶναι βαρύτερος».

Ἄλλως δὲ, τοῦ νεωτερισμοῦ τούτου ἐγένετο ἀπόπειρα πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐν

ταῖς αἰθούσαις τῶν Παρισίων, καὶ μάλιστα οὐχὶ ἐντελῶς ἀνευ ἀποτελεσμάτων.

Πᾶσα δὲ ὑπόθεσις περὶ τῶν ἐνωτίων ἄτινα ἐφαντάσθησαν αὐταὶ καθίσταται ὅπως δῆποτε πιθανή, καθ' ὅσον ἀνήρτων ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὠτὸς τρεῖς μέχρι τεσσάρων χουδρούς μαργαρίτας, ἵνα σχηματίσωσι τὰ καλούμενα ὑπ' αὐτῶν κρόταλα, νέον εἶδος κωδωνίων ἄτινα κατέθελγον αὐτὰς διὰ τοῦ ἐλαφροῦ κρότου τοῦ ἐκ τῆς συγκρούσεως παραγόμενον, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου κολακευομένη ἢ ματαιότης τῶν ἐκώλυεν αὐτὰς νὰ αἰσθάνωνται τὸ βάρος.

Ἐπὶ τέλους, τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ; Πολλὰ τῶν μεγάλων ἐκείνων κυριῶν ἐνησμενίζοντο, τὴν Ἀνωτιαν τὴν σύζυγον τοῦ Δρούσου μιμούμεναι, νὰ κοσμῶσιν ἐνωτίους τοὺς ἰχθύς τῶν ἰχθυοτροφείων αὐτῶν, ὅπως εὐχαριστήσωσι τὴν ἰδιοτροπίαν τῶν, βλέπουσαι αὐτοὺς κολυμβῶντας μὲ τὸν ἐξοπλισμὸν τούτου.

Ἀναγκαίως δὲ πᾶσαι αὐταὶ αἱ σπατάλαι ἦσαν δαπανηρόταται, ὅπερ ὁ Ὀβίδιος διὰ δηκτικωτάτων λέξεων δηλοῖ λέγων· «Πρὸς τὴ ἡμανία αὕτη τοῦ φέρειν ἐφ' ἑαυτῆς ὅλα τὰ εἰσοδηματά σου;» Κλὶ ὁ Προπέρτιος, «Ἡ δέσποινα αὕτη προβαίνει, τὴν κληρονομίαν τῶν ἀπογόνων τῆς ἐνδεδυμένη».

Δὲν νομίσετε ὅτι ἀκούετε τὸν Σουλλῦ καταγελῶντα τῶν αὐλικῶν Δουδοβίκου τοῦ XIII τῶν ἐκ χρυσοῦ καταπεφορτωμένων, «οὔτως, ὡς ἔλεγεν, ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ ὑψίκομα αὐτῶν δάση;»

XV. — Γενικὴ ἐπιθεώρησις.

Τοιοῦτο λοιπὸν εἶναι τὸ ὄπλουργεῖον τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν μηχανημάτων, ἄτινα εἶδομεν τὴν ἡρωίδα ἡμῶν τοσοῦτον ἀφθῶνως ἀρυσμένην. Καὶ τέλος πάντων ἐνοπλος ἦδη, τίθεται πρὸ ὑπερμεγέθους καθρέπτου ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ θεωρῆ ἑαυτὴν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ὁ Ἰουβενάλιος ἀξιοῖ προσέτι ἀνὰ προσκαλέσῃ αὕτη γραιὰν τινα, ἥδη

μὲν ὡς ἐκ τοῦ γήρατος ἀπόμαχον, ἀλλ' ἄλλοτε οὐ σμικρὸν ἀσχοληθεῖσαν περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ τῆς ὁποίας ἡ γνώμη εἶναι νόμος· ἐπειδὴ βεβαίως ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ ὅτι εἶναι ὠραία!»

Ἐν τέλει, μὴ ἐκπλήττεθε διὰ τὸν χρόνον ὅστις τῇ ἐχρειάσθη ὅπως φθάσῃ εἰς ἀποτέλεσμα εὐχάριστον, ἐπειδὴ εἴπεν ἤδη ἀρχαία τις παροιμία ὅτι «ἡ ἐνδυμασία καὶ ὁ καλλωπισμὸς τῆς κεφαλῆς γυναικὸς ὀλόκληρον ἔτος ἀπαιτοῦσιν.»

Ἄλλως δὲ βεβαίως πρέπει αἱ προετοιμασίαι αὐταὶ νὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν σπουδαιότητα τοῦ σκοποῦ. Ἡ ἡμετέρα Ῥωμαία δὲν εἶναι γυνὴ εὐχαριστουμένη εἰς μόνας τὰς ὑπὸ τῆς ματαιότητος χορηγουμένας ἀχρήστους ἀπολαύσεις, γνωρίζουσα δὲ τὴν γοητεῖαν τῆς μηχανᾶται πολιορκίαν· δυνάμεθα μάλιστα εἰπεῖν καὶ ὅτι ἐξεστράτευσεν ἤδη. Εἶναι ἄρα γε ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν ὅτι δὲν θὰ ἀμελήσῃ οὐδὲν τέχνασμα δυνάμενον νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐαυτῇ τὴν ἐπιτυχίαν; Τὰ τεχνάσματα ταῦτα, περὶ ὧν ὑπολείπεται ἡμῖν νὰ ὀμιλήσωμεν, τοσοῦτῳ μᾶλλον θὰ ἔχωσι πιθανότητας ἐπιτυχίας, καθ' ὅσον οἱ ἄνδρες καθ' ἀπαντας τοὺς χρόνους ἐφάνησαν οἱ συναίτιοι, καίπερ μέλλοντα θύματα αὐτῶν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ τεχνασμάτων.

Τὰ τεχνάσματα λοιπὸν ταῦτα, ἅτινα τοσοῦτον χαριέντως κωμικὸς μέγας ἐκάλει «ψυχῆς κοσμητικά», θὰ ἀποτελέσωσι τὸ συμπλήρωμα τοῦ κόσμου τῆς Ῥωμαίας ἡμῶν, ἀλλ' ὅμως μεταξὺ αὐτῶν θέλετε ἀπαντήσῃ τινὰ τὰ ὅποια προσφύεστερον θὰ ἐκαλοῦντο «πανουργεύματα», καίτοι ἡμεῖς δὲν θὰ μεταχειρισθῶμεν ὅλας τὰς περὶ τούτων διηγήσεις, ἅς μετεβίβασαν ἡμῖν τὰ ἀπο-

μνημονεύματα τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐπειδὴ κυρίως ἐν τοιαύτῃ ὕλῃ.

Ὁ Λατίνος ἐν ταῖς λέξεσι περιφρονεῖ τὴν εὐκόσμιαν [σμίαν]

Διότι μετὰ τοσοῦτῳ περισσοτέρου κυνηγετοῦ περιφρονεῖ ταύτην, καθ' ὅσον οἱ τότε συγγραφεῖς ἐπρέσβευον ὅλως ἰδιωγνῶμους ἀρχὰς περὶ αὐτῆς.

Ὁ Ὄβιδιος ἔλεγεν «Ἡ διαγωγὴ μου εἶναι κοσμία, μόνῃ δ' ἡ μουσά μου εἶναι ἐκδεδητημένη».

Ὁ δὲ Μαρτιάλης ἔλεγεν ὡσαύτως. «Τὰ συγγράμματά μου εἰσὶν ἄσημα ὁ βίος μου ὅμως ἔντιμος».

Τέλος πάντων ὁ Κάτουλλος διετύπου τὸ ἀξίωμα τοῦτο. «Ὁ ποιητὴς πρέπει αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν νὰ ἦ σώφρων, ὅπερ ὅμως εἶναι σχεδὸν ἀδιάφορον διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφόμενα».

Ἀλλόκοτος διάκρισις! Ὡς εἰν μὴ χιλιάκις ἦναι ἡ κηρυττομένη ἀνηθικότης ἐπικινδυνωδεστέρα τῆς κρυπτομένης, ἢ ὡς εἰν ἡδύνατό ποτε νὰ συμφωνήσῃ ἡ αὐστηρότης τῶν ἠθῶν μετὰ τῆς συνήθους ἀκολασίας τῆς γραφίδος καὶ τῆς διανοίας.

Ὁ χαριέστατος πάντων τούτων τῶν ποιητῶν ἀναμφισβητήτως θὰ ἦτο ὁ Ὄβιδιος, εἰν φεῦ! δὲν ἦτο ὁ ἀναιδέστατος. Δυστυχῶς παρ' αὐτοῦ ἀναγκαίως θὰ δανευσθῶμεν τὰ πλείστα, τῶν βιβλίων του περικλειόντων πραγματεῖαν ὅλην περὶ τοῦ ὑποκειμένου τούτου, ὡς εἰ ἐπεξήτει ἵνα ἐκάστη γυνὴ γράψῃ ἐπὶ τῶν πινακιδίων τῆς, «Ἐπῆρξεν ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος».

Παράδοξος ὅμως καθηγητῆς, ὡς ἐπιβάλλον τὴν ἐξῆς ποιητὴν εἰς τὴν πτωχὴν Κόριννον. «Φεῦ, ἀναφωνεῖ, ἔσχον τὴν γενναιότητα νὰ τῇ ἀποσπάσω τὴν κόμην, καὶ ἀροτριάσω τὰς ἀβρὰς αὐτῆς παρειᾶς διὰ τῶν ὀνύχων».

Ἄς ἀφήσωμεν ὅμως τοῖς ἀρμοδίους τὰς οἰκιακῆς ἐπεμβάσεως ἔριδας ταύτας, ἐπειδὴ θὰ εἰσήγαγον ἡμᾶς εἰς λεπτομερείας ἃς πρέπει νὰ ἀγνοῶμεν, διότι, σᾶς ὑπενθυμίζω ἅπαξ ἔτι, οὐδὲν ἐκ τῆς γραφίδος ἡμῶν θὰ ἐξέλθῃ «δυνάμενον νὰ ταραξῇ ἀγνὰ ὦτα».

I. — Γενικά παραγγέλματα.

Ὁ Ὀβίδιος ὡς ἄνθρωπος γινώσκων τοὺς ἀναγνώστας του θέλει ἐν πρώτοις νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐαυτῷ τὴν εὐνοίαν ἐκείνων πρὸς ἃς ἀπευθύνεται. Δι' ὃ μεταχειρίζεται μέσου ἀσφαλές, τὰς πολλὰς περιποιήσεις.

«Ἡ ἀρετὴ, λέγει, εἶναι γυνὴ ἐνδύματι καὶ ὀνόματι. Τί τὸ καταπληκτικὸν ἐν τῇ δεικνυμένῃ ὑπ' αὐτῆς εὐνοίᾳ πρὸς τὸ γένος τῆς ; »

Εἶτα προστίθησι «ὁ ἀνὴρ ἀπατᾷ συχνάκις, ἢ γυνὴ ὅμως σχεδὸν ποτέ. Σπουδάσατε αὐτὴν καὶ θὰ εὕρητε ὀλίγιστα παραδειγμάτων ἀπιστίας».

Ὡς ἀπόδειξιν δ' ἀναφέρει τὸν Ἰάσονα ἐγκαταλείψαντα τὴν Μήδειαν, τὸν Θησέα τὴν Ἀριάδνην, τὸν εὐσεβῆ Αἰνεῖαν τὴν Διδῶν, ἐν ᾧ ἡ Δαοδάμεια ἀπέθνησκε νεωτάτῃ ὅπως ἐν τῷ τάφῳ μετὰ τοῦ συζύγου ἐνωθῆ, καὶ ἡ Ἄλκηστις παρέδιδεν ἐαυτὴν εἰς τὸν θάνατον ὅπως τὴν ζῶν τοῦ ἐαυτῆς συζύγου σώσῃ.»

Προτοιμάσας οὕτω τὸ ἔδαφος ὁ Ὀβίδιος, ἐκτίθησι, διὰ γενικῶν λέξεων, σειρὰν παραγγελμάτων, ἅτινα ἀρέσκειται νὰ ἀναπτύσῃ μετὰ χάριτος αὐτῷ μόνῳ ἰδιαζούσης. Δάβωμέν τινα τυχαίως.

«Αἱ γυναῖκες, λέγει, ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐπιμεληθῶσιν ἀρκούντως τοῦ κάλλους αὐτῶν, τοῦ ἡδέος τούτου τῶν θεῶν δώρου. Καὶ στεροῦνται μὲν αἱ πλείσται τῆς εὐνοίας ταύτης, ἢ τέχνη ὁμως δύναται, ἐπὶ τῷ ὄρφ νὰ μὴ δεικνύηται, νὰ ἀναπληρώσῃ ὃ τι ἡ φύσις ἐστέρησε.

«Ἀφήσατε ἡμᾶς νὰ πιστεύωμεν ὅτι κοιμᾶσθε εἰσέτι, ἐν ᾧ ἀσχολεῖσθε εἰς τὸν καλλωπισμὸν ὑμῶν, προσέχετε δὲ πρὸ πάντων μὴ τις ἀδιάκριτος ἐλθὼν σᾶς καταλάβῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν μικρῶν πυξίδων τῶν πρὸς τοῦτο χρησιμευσουσῶν. Πρὸς τί νὰ γνωρίζω τὴν αἰτίαν εἰς ἣν ὀφείλεται ἡ λευκότης τῆς χροιάς ὑμῶν;

«Παρατηρήσατε τὰς κοσμοῦσας τὴν σκηνὴν λαμπρὰς ταύτας σκηνογραφίας· ἐκ τοῦ πλησίον ἐξεταζόμεναι εἶναι ξύλου ἀπλοῦστατον κεκαλυμμένου χρυσοῦ

πετάλω λεπτῷ, ἐν τούτοις δὲν ἐπιτρέπουσιν ὅπως οἱ θεαταὶ πλησιάζωσιν εἰς αὐτὸ πρὶν ἐντελῶς κατασκευασθῆ. Οὕτω λοιπὸν καὶ ὑμεῖς μόνον ὅταν οὐδεὶς μάρτυς παρῆ πρέπει νὰ παρασκευάζητε τὰ πλαστὰ κάλλη σας».

Καταλήγει δὲ διὰ τῶν ὑψηλῆς διπλωματίας συμβουλῶν τούτων. «Μηχανεύεσθε οὕτως ὥστε νὰ ἀπατῶνται περὶ τῶν ἀληθῶν ὑμῶν αἰσθημάτων. Ἔχετε π. χ. τὸ προτέρημα τοῦ νὰ φαίνεσθε ὅτι ζωηρῶς ἐπιθυμεῖτε ἐκεῖνο περὶ οὗ ἤκιστα φροντίζετε, ἢ ὅτι ἄκρως ἀγαπᾶτε νὰ ἀποκτήσῃτε ὃ τι πλείστον φοβεῖσθε».

Θεὶς ἅπαξ τὰς μεγάλας ταύτας ἀρχὰς ὁ Ὀβίδιος εἰσέρχεται εἰς τὰ καθέκαστα, θὰ ἀρκεθῶμεν δὲ νὰ μεταγράψωμεν καὶ ἡμεῖς ταῦτα καθ' ὑπαγόρευσιν αὐτοῦ, εὐρίσκοντες οὕτω βοηθὸν τοσοῦτω μᾶλλον ἀσφαλῆ, καθ' ὅσον γινώσκει «τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ» οὐχ ἦττον τῆς κοινωνίας ἐν ἣ ἐκλήθησαν νὰ ζήσωσιν. Ἐπίσης δὲ θὰ ἀναμίξῃ ἐν τοῖς μαθήμασι περὶ τῶν τεχνασμάτων ἅτινα ἐγνώριζον αὐταὶ νὰ κολάζωσιν, ἐν ἀνάγκῃ, δι' ἐπιτηδεύσεων, περιέργους γνώσεις ὡς πρὸς τὴν περὶ τοὺς τρόπους τοσοῦτου ἀβρὰν παιδεύειν τῆς αὐτοκρατορικῆς Ῥώμης.

II. — Τρόπος τοῦ γελᾶν.

«Ἐὰν, λέγει, οἱ ὀδόντες ὑμῶν ὡσι μαῦροι, ἢ λίαν μεγάλοι, ἢ ἀκανόνιστοι μεγάλως ἠθέλατε ζημιούσθαι γελῶσαι.»

Συμβουλεύει δὲ νὰ ἀνατρέχωσι τότε εἰς μικρά τινα τεχνάσματα τὰ ἐξῆς. «Ἐλάχιστα τὸ στόμα ἀνοίγετε, αἱ δὲ παρειαὶ νὰ ἀποτελῶσι δύο λακκίσκους, ὥστε τὸ κάτω χεῖλος νὰ καλύπτῃ τὸ ἄκρον τῶν ἄνω ὀδόντων.»

Εἶτα ἔπονται διάφοροι παρατηρήσεις οἷα ἡ ἐξῆς. «Γυναϊκῆς τινες δὲν δύνανται νὰ γελᾶσωσι χωρὶς νὰ συστρέψωσιν ἀμόρφως τὸ στόμα,» καὶ, «ἄλλαι δὲ, θέλουσαι νὰ δείξωσι τὴν χαρὰν αὐτῶν, φαίνονται ὅτι κλαίουσι,» καὶ, «θὰ ἴδητε δὲ καὶ τινὰς αἱ ὁποῖαι προσβάλλουσι

τὸ οὖς δι' ἤχων τραχέων καὶ παραφώ-
νων· θὰ ἐνούμιζέ τις ὅτι ἀκούει ὑνάριον
ὀγκώμενον ὅταν ἀναστρέφῃ τὸν σωρὸν
τῶν ἀχύρων.»

Ὁ Ὀβίδιος καταλήγει διὰ τῆς πλή-
ρους συνέσεως συζάσεως ταύτης. «Ἀπο-
φεύγετε τὸν συχνότατον γέλωτα, οἱ δὲ
ἤχοι οὖς παράγετε νὰ ὦσι γλυκεῖς πῶς
καὶ γυναικώδεις.»

III. — Τρόπος τοῦ κλαίειν.

«Καὶ ποῦ, ἀναφωνεῖ ὁ Ὀβίδιος, δὲν
φθάνει ἡ τέχνη; Αἱ γυναῖκες μανθά-
νουνσι νὰ κλαίωσι μετὰ χάριτος καὶ ὅταν
καὶ ὅπως θέλωσι.»

Τὸ γινώσκειν δὲ κλαίειν ἀποτελεῖ μέ-
ρος τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν, εἶναι δὲ καὶ
τὸ συνηθέστερον μέσον ὅπως κερδίσωσι
δῶρόν τι. «Ποσάκις, λέγει, τεθλιμμένα
ἐκ πλαστῆς ἀπωλείας, δὲν θὰ ἔλθωσι
μὲ δακρυβρέκτους ὀφθαλμοὺς νὰ παρα-
πονεθῶσιν ὅτι ἀπώλεσαν τὸν κοσμοῦν-
τα τὰ ὄτα αὐτῶν πολύτιμον λίθον! Καὶ
τοῦτο, διότι τὰ δάκρυα αὐξάνουσι τὸ
κάλλος· ὥστε προσπαθεῖτε νὰ βλέπωσι
τὸ μήκος τῶν παρεῖων ὑμῶν διαρρέομε-
νον ὑπ' αὐτῶν καὶ τὰ πάντα θὰ κατορ-
θώσῃτε, ἐπειδὴ διὰ τῶν δακρύων καὶ
αὐτὸς ὁ ἀδάμας μαλάσσεται.»

Σοφὸν δὲ τι τέχνασμα ἦτο τὸ συνι-
στάμενον εἰς τὸ νὰ προηγήται τῆς σκη-
νῆς τῶν δακρύων σκηνή τις λειποθυμίας.
Αὐτὸς ὁ Ὀβίδιος ὁμολογεῖ ὅτι ἠπατήθη
δι' αὐτοῦ. «Τὴν ἄπιστον! ἀναφωνεῖ τὴν
εἶδον νεκρὰν, μὲ πρόσωπον κατατετα-
ραγμένον καὶ λευκὸν ὡς τὸ ὑπὸ τῆς
σμύλης ὑποκλεπτόμενον τῆς Πάρου
μάρμαρον.

«Εἶτα τὰ δάκρυά της, ἐπὶ πολὺν κρα-
τηθέντα, κατέκλυσαν τὸ πρόσωπον αὐ-
τῆς, ὡς τὸ ἐκ τῆς ἀναλυομένης χιόνος
ἐκφεύγον ὕδωρ. Μοὶ ἐφαίνετο δὲ ὅτι τὰ
δάκρυα ταῦτα ἄτινα ἐξέχεεν ἦσαν τὸ
αἷμά μου.»

Καὶ πάντα ταῦτα ἦσαν ἀπλή ὑπό-
κρισις. Ἄλλως τε ὁ Ὀβίδιος οὐδόλως
ἐδικαιοῦτο νὰ ὀργισθῇ, ἐπειδὴ ἠπατή-
θη διότι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὡς τὰς ὠνό-

μαζεν, εἶχον μάθει νὰ ὠφελῶνται ἐκ
τῶν μαθημάτων του. Δὲν λέγει αὐταῖς
παρακατιῶν. «Ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ χύ-
σητε δάκρυα, ἐπειδὴ δὲν ἔχει τις πάν-
τοτε διαθέσιμα, τρίψατε τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ὑμῶν μὲ ὑγρὰν χεῖρα.» Μάλιστα
προστίθεισι, «Πολλάκις ἐν τῇ κηδείᾳ
τοῦ ἀνδρὸς ἡ γυνὴ ἐλκείε ἄλλον.»

IV. — Τρόπος τοῦ ὀμιλεῖν.

Αἱ ῥωμαῖαι ἠρέσκοντο νὰ διαστρέφω-
σί τινας λέξεις διὰ τῆς ἀποκοπῆς γράμ-
ματός τινος ἀναγκαίου καὶ νὰ ὑποκρί-
νωνται μικρὸν τραυλισμὸν ὡς τὰ ψελ-
λίζοντα νήπια. «Τὸ πλημμελὲς τῆς
προφορᾶς, λέγει ὁ Ὀβίδιος, καθίστατο
χάρις, δι' ὃ ἐγυμνάζοντο νὰ ὀμιλῶσιν
ἤττον καλῶς ἢ ὅσον ἠδύναντο.»

Ἐπὶ Περσίου «τὰ μάλιστα συρμὸς
ἦτο νὰ προφέρωσι διὰ τῆς ῥίνδος» ὅπερ
δὲν ἐκάλυε «νὰ ὑπεξαίρωσι τὰ γράμ-
ματα τὰ δυνάμενα νὰ πληγώσωσι τοὺς
λεπτοφυεστάτους οὐρανίσκους.»

Ἀνευρίσκομεν δὲ τὴν γελοῖαν ταύτην
κατεπιτήδευσιν παρὰ τοῖς καλλωπισταῖς
τοῦ Διευθυντηρίου καὶ τῆς Αὐτοκρατο-
ρίας, οἵτινες ἔλεγον, γυνὴ ἄξιολά-
τευτος, λαμπρὸν, *paole d'hon-
neur* (λόγον τιμῆς), τοῦ γράμματος ρ
διαγραφέντος ἐκ τῆς γλώσσης αὐτῶν,
ὡς λίαν τραχέος διὰ τὰ ὄτα καὶ τὸν
λάρυγγα. Ἄλλὰ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ εἴμεθα
τάχα ἐντελῶς ἀπηλλαγμένοι τῶν μι-
κρῶν τούτων ἰδιοτροπιῶν;

V. — Βαδίσμα καὶ σχῆμα.

Πάνυ εὐλόγως ὁ Ὀβίδιος λέγει ὅτι
«ἔξι τις ἐν τῷ βαδίσματι χάρις οὐδόλως
περιφρονητέα· μανθάνετε νὰ βαδίζητε
ὡς ἀρμόζει εἰς γυναῖκα.»

Τοῦτο μοὶ ἀνέμνησε τὸ περίφημον ἡμι-
στίχιον τοῦ Βιργιλίου «Τὸ βάδισμά της
ἀμέσως ἀνήγγειλε θεάν.»

Ὁ Ὀβίδιος ἐπιφέρει ἐπικρίσεις τινὰς
κᾶπως φορτικὰς, μάλιστα ἐπὶ σχημά-
των τινῶν. «Ἡ μὲν προβαίνει νωχελῶς,
ἡ δὲ στερρῶ τῷ ποδὶ, ἡ δὲ, διὰ μεμε-

τρημένης κινήσεως τῶν ἰσχύων, παραδίδωσιν εἰς τοὺς ἀνέμους τὰς πτυχὰς τῆς ἐσθήτης αὐτῆς καὶ ἐντείνει τὸν πόδα μεγαλοπρεπῶς, ἄλλη δὲ φοβουμένη τὴν ἐρυθρὰν σύζυγον χωρικοῦ τινος τῆς Ὀμβρικής περιπατεῖ πελώρια ποιούσα βήματα.» Εἰς ταῦτα, ὡς εἰς πολλὰ πράγματα, ὁ Ὀβίδιος προστίθισιν, ὅτι ὑπάρχει μέσος τις ὄρος ὃν πρέπει νὰ τηρῶμεν.

VI. — Προσποίησης ἀδυναμία.

Ἄπαντα τὰ τεχνάσματα ταῦτα τῆς Ῥωμαίας πρὸς διόρθωσιν μὲν τῆς φύσεως γιγνόμενα συχνότατα ὅμως τὸ ἐναντίον φέροντα ἀποτέλεσμα, ἐνίοτε οὐδόλως συνετέλουν, καὶ τότε ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶσι δόλους. Ἴδου δ' ἓνα, ὃν ἐδανείσθημεν μὲν ἀπὸ τοῦ περὶ δειγμάτων τοῦ Μαρτιάλη τίτλου, οὐχὶ ὅμως ἄνευ μεγάλων δισταγμῶν, διότι λίαν δυσχερὲς τὸ πρᾶγμα τοῦτο μοι ἐφάνη. Ἐν τούτοις θὰ προσπαθίσωμεν νὰ τὸ σαφηνίσωμεν.

Ὁ Γαληνὸς τρία κύρια ἤδη κράσεωσιν παραδέχεται, τὴν ψυχρὰν κρᾶσιν, τὴν ὑγρὰν καὶ τὴν... ἀεριώδη. Ἐπιθέσωμεν λοιπὸν ὅτι γυνή τις ἀνήκει εἰς τὴν τελευταίαν κατηγορίαν, τί θὰ πράξῃ ὅπως ἀποκρύψῃ τὰ ἐξ αὐτῆς ἄτοπα; «θὰ λάβῃ, λέγει ὁ Μαρτιάλης, τὸν ὑπεύθυνον ἐκδότην.» Ἄλλὰ πῶς; Ἀφήσωμεν τὸν ποιητὴν νὰ ὀμιλήσῃ.

«Φάβουλε, ἀναφωνεῖ, ἡ φίλη σου Βάσσα ἔχει πάντοτε παρ' αὐτῇ παιδίον ὅπερ καλεῖ κόσμημά της, θέληγτρον της, καὶ ἐν τούτοις, πρᾶγμα παράδοξον! δὲν ἀγαπᾷ τὰ παιδιά. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ πρόφασις αὕτη; Ἐπειδὴ ἡ Βάσσα ἐκπέμπει μικροὺς τινὰς κρότους.»

Ἄλλ' ἀφήσωμεν τὸν Μαρτιάλην καὶ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν Ὀβίδιον οὐτινος ἡ γραφίς, μᾶλλον διακριτικῆ οὐσα, δὲν ἐπιτρέπει ἑαυτῇ τοιαύτας ἀποκαλύψεις.

VII. — Κατηναγκασμένον δάνειον.

Ἄλλ' ὀμιλοῦντες περὶ Ὀβιδίου τί

ἐννοοῦμεν λέγοντες διακριτικὴν γραφίδα; Ὁ κόσμος ἐν ᾧ οὗτος ἔζη ἐξαιρετικῶς ὠμοίαζε διὰ τῆς κουφότητος ἢ μᾶλλον τῆς ἀκολασίας του πρὸς ἐκείνους οὓς σήμερον χαρακτηρίζομεν ὡς «μετρίας ἠθικῆς» αἱ δὲ πολλαὶ περιποιήσεις του πρὸς τοὺς μαθητὰς του τὸν καθίστων συναίτιον τῶν ἐνοχωτέρων μηχανημάτων. Δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω ἕτερον παράδειγμα ἢ ὅτι τοῖς λέγει περὶ τοῦ τρόπου ὃν πρέπει νὰ μεταχειρίζονται ὅπως συνάπτωσι δάνειον, ὅπερ ἦτο ἔργον, ὡς ἀμέσως θέλομεν ἴδῃ, στρατηγικώτατον.

«Προσποιεῖσθε, λέγει, ὅπως μὴ φανῇ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἡ πλεονεξία σας.»

Τότε ἄρχεται ἡ μικρὰ σκηνὴ αὕτη.

Πλανοδιοπώλης τις (colporteur) φθάων ὡς ἐκ τύχης, ἐκπετάννυσι τὰ κάλλιστα τῶν ἐμπορευμάτων του ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐν ἣ ἡ οἰκοδέσποινα εἶχε συναθροίσει κεκλημένους τινὰς ὑπὸ οἰανδήποτε πρόφασιν, ἐκτὸς, ἐννοεῖται, τῆς ἀληθοῦς. Τότε αὕτη λέγει, ἀπευθυνόμενη πρὸς τινὰ ἐξ ἐκείνων οὓς γινώσκει πλουσίους, «ἐκλέξατε παρακαλῶ ὅπως ἕκαστος δυνηθῇ νὰ κρίνῃ περὶ τῆς φιλοκαλίας σας.»

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οὗτος εὐχαρίστως ἐτοιμάζεται νὰ τὸ πράξῃ, ἀλλ' ἄμα ἀκούσας ἐκείνης προσθείσης «λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ πληρώσητε,» προφασίζεται ὅτι δὲν φέρεται μεθ' ἑαυτοῦ ἀρκούντα χρήματα, ματαίως ὅμως, διότι ἐκείνη τῷ ἀπαιτεῖ νὰ ἐκδώσῃ γραμματίον, ἐν ᾧ οὗτος καταρᾶται ἑαυτὸν ὅτι γινώσκει γράφειν.»

«Ὅποσα πραγματά, προστίθισιν ὁ Ὀβίδιος, δανείζονται ὡσαύτως αἱ γυναικες ἐπὶ ἐπιστροφῇ, ἀλλὰ περὶ ὧν οὐδένα πλέον λόγον ποιοῦσιν! Ἐὰν ἐδείκνυντο καὶ εὐγνώμονες! Τοῦτο ὅμως γινώσκετε καλῶς ὅτι «ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπόλλυνται πλέον ταῦτα, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην χάριν γνωρίζουσιν ὑμῖν τοῦλάχιστον.»

Νομίζετε ἴσως ὅτι ὁ Ὀβίδιος θὰ ταῖς ἀποτεῖνῃ μέμψιν τινὰ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὅλως ὅμως τούναντιον ἐκφέρει ἐν παραγγέλματι τὰς καλὰς αὐτῶν

πράξεις, λέγων αὐταῖς, «τυχοῦσαι πολλῶν δώρων, ἀντὶ τὰ ἀπογυμνώσῃτε ἐντελῶς τὸ θῦμά σας, ζητήσατε ἀπλῶς δάνειον, ὅπερ ποτὲ δὲν θὰ ἀποδώσῃτε.»

VIII.— Ἐν πόλει δεῖπνον.

Ἐν Ῥώμῃ, ὡς ἐν Παρισίοις, τὸ κύριον δεῖπνον ἐγένετο τὴν δειλὴν μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν. «Φθάνετε ἄργα, λέγει ὁ Ὀβίδιος· ἐπειδὴ ἡ καρὰδοκία μεγαλύνει τὴν καλλουήν.» Ἄλλως τε, «ἡ νύξ θὰ ῥίψῃ τὸν πέπλον τῆς ἐπὶ τῶν ἑλλείψεων σας.»

Εἶτα ὁ Ὀβίδιος ἔθηκεν ὅτι «τὸ τρώγειν εἶναι τέχνη,» καὶ, ὡς πνεῦμα ἐξόχως πρακτικόν, δὲν ὤκνησε νὰ διαγράψῃ καὶ τοὺς κανόνας.

«Ἄκροισ δακτύλοις, λέγει, λαμβάνετε τὰς τροφὰς,» ὅπερ ἄντικρυς ἀντίκειται πρὸς τὴν ἡμετέραν Παιδικὴν καὶ εὐπρεπὴν εὐγένειαν, καὶ ὅπερ προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν εἶχον ἐτι ἐφευρεθῆ αἱ περόναι· τοῦτο δὲ ἐξηγεῖ καὶ ἑτέραν σύστασιν, ὅπως ἀδιάφορον οὖσαν ἄνευ τούτου. «Μὴ ἡ χεῖρ, κακῶς σπογγιζομένη, ῥυπαίνῃ τὸ στόμα.»

Ἄλλὰ μὲ τί θὰ τὴν σπογγίσωσιν; Ἀπλούστατα μὲ χειρόμακτρον, ἐπειδὴ ἐγίνωσκον ἐντελῶς τότε τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἀντὶ τὰ τὸ προσφέρῃ ὁ ἐστιάτωρ, ἕκαστος συμποσιαστῆς ἔφερε τὸ ἑαυτοῦ, ἀπαρράλληλως ὡς εἰς χωρικούς τινας γάμους ἐν Γαλλίᾳ οἱ κεκλημένοι ἐφοδιάζονται μὲ τὸ χειρόμακτρον καὶ τὸ μαχαίριόν των. Τὰ χειρόμακτρα ταῦτα ἄτινα ἠρέσκοντο ἐνίοτε νὰ ἀνταλλάσσωσι πρὸς ἀνάμνησιν, ἐγίνοντο πολλὰκις ἀφορμὴ κλοπῆς. «Οὐδέποτε, λέγει ὁ Μαρτιάλης, ἐρχόμενος εἰς δεῖπνον ὁ Ἐρμωγένης, ἔφερε χειρόμακτρον, πάντοτε ἐν τούτοις ἀναχωρῶν ἀπεκόμιζεν ἕν.»

Ὡσαύτως ὄφειλεν ἕκαστος νὰ φέρῃ ὀδοντογλυφίδα, ἧς ἡ χρῆσις καὶ τότε, ὡς καὶ σήμερον, φιλόκαλον ἦτο νὰ ἀποκρύπτηται.

Ὁ Μαρτιάλης διδάσκει ἡμῖν «ὅτι αἱ καλλίτεραι κατεσκευάζοντο ἐκ τοῦ ξύλου τοῦ σχίνου, οὗτινος ἐν ἑλλείψει

ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῶσι καὶ ἀπλὴν καλαμίδα». Ἐννοεῖται ὅτι ὁ φιλοσκώμων ἡμῶν ποιητῆς δὲν θὰ ἀφήσῃ ποσῶς νὰ τῷ διαφύγῃ μία ἐπίσης καλὴ εὐκαιρία ὅπως ἀποκαλύψῃ νέαν τινὰ γυναικεῖαν πανουργίαν. Οὕτω, σημειοῖ ὅτι «αἱ γυναῖκες αἱ πλείστον ὀρεγόμεναι νὰ κοιλιῶσιν τὰ οὖλα διὰ τοῦ ξύλου τοῦ σχίνου εἰσὶν ἀκριβῶς αἱ μὴ ἔχουσαι ὀδόντας.»

Οὐδόλως κατάλληλον εἶναι νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα τὸν κατάλογον τῶν ὄσων δεῖπνου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, λέγομεν μόνον ὅτι αἱ Ῥωμαῖαι ἠγάπων ὅπως ἰδιαζόντως τὰ ὕδρα καὶ τὰ ἐκ παχέος ἥπατος ἀρτοκρέατα. Πιθανὸν ὡσαύτως νὰ ἐγίνωσκον καὶ τὴν βάρβαρον ἐκείνην μέθοδον τὴν καθιστῶσαν τοσοῦτῳ προσφιλές εἰς τοὺς γαστροφίλους τὸ ὄνομα τοῦ Στρασβούργου. «Ἴδατε, παρατηρεῖ ὁ Μαρτιάλης, πόσον τὸ ἥπαρ τοῦτο εἶναι παχύτερον καὶ τῆς παχυτέρας χηνός.»

Ὅπως δ' ἔχουσι διεγηγεμένην πάντοτε τὴν ὄρεξιν μετεχειρίζοντο πρὸ καὶ διαρκούντος τοῦ δεῖπνου τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ σήμερον, λιχνεύματα, ἰδίως δὲ ἐλαίας.

Ἡ εὐπρεπὴς γυνὴ ὅμως ὄφειλε νὰ γινώσκῃ νὰ τηρῇ μεγάλην μετριότητα. «Τρώγετε, λέγει ὁ Ὀβίδιος, ἑλαττόν τι ἢ ὅσον ὀρέγεσθε ἢ δύνασθε». Ἀξίωμα ἐξαίρετον ἀκολουθοῦμενον ὑπὸ παραδείγματος ἀναντιρρήτου νομίζω. «Ἐὰν ὁ υἱὸς τοῦ Πριάμου ἐβλεπε τὴν Ἑλένην ἀπλήστως ῥιπτομένην ἐπὶ τῶν βρωμάτων, ἤθελεν ἀποστραφῆ αὐτὴν καὶ εἶπη, Ὅποιαν μωρὰν ἀρπαγὴν ἔκαμα!»

Ὁ ποιητῆς ἡμῶν δεικνύται συγκαταβατικώτερος ὡς πρὸς τὰ ποτά! «Ἡ νεῆαις, κατ' αὐτὸν, εὐπρεπῶς δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ ἑαυτῇ ἀμετρίαν τινὰ εἰς τὸ πίνειν.» Συνιστᾷ δ' αὐτῇ ἰδίως τὸν εὐώδη οἶνον τὸν παραγόμενον ἐν τοῖς περικύριον τῆς Μασσαλίας (εἰκάσω ὅτι εἶναι ὁ ἀνθοσμίας οἶνος), ἀπειδὴ ὁ οἶνος οὗτος οὐχ ἦττον τῶν κνισσῶν τῆς τραπέξης ἐμπνέει γλυκυθυμίαν.»

Ἄλλὰ δὲν εὐρίσκετε μετ' ἐμοῦ ὅτι ἡ γλυκυθυμία αὕτη ἔφερεν ὀλίγον τι

ἄπωτέρω, ἀφ' οὗ ἐφαίνετο ὅτι συνεχώρει ἐλευθερίας τινὰς οἶα ἢ ἐξῆς· «Πίνετε ἐκ τοῦ ποτηρίου τῆς γείτονόσας ὀπόθευ ἡγῆσαν τὰ χεῖλη αὐτῆς;» Ἐληθὲς ὁμῶς εἶναι ὅτι ὁ Ὀβίδιος ἀξιοὶ νὰ σταματήσωσιν ἐν τοσοῦτῳ καλῇ ὁδῷ καὶ θέσωσιν, ὡς ἐπιδιόρθωσιν, τὰ μὴ πολὺ αὐστηρὰ ταῦτα ὄρια. «Ἡ κεφαλὴ καὶ αἱ κνήμαι νὰ μένωσι στερεαῖ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ νὰ μὴ βλέπωσι τὰ ἀπλὰ πράγματα διπλᾶ».

Εἰς δὲ τοὺς ἄνδρας ὁ ἐκ πάντων τῶν οἴνων προσήκων εἶναι ὁ ἑκατοντούτης Φαλερίνος. «Δύνανται μὲν, ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον, καὶ νὰ μεθύσωσιν αὐτοὶ, ἐν τούτοις προτιμητέα ἀπλή ὑπόκρισις μέθης, ὅπως πᾶν ὅτι ὀλίγον ἔλευθέως ποιοῦσιν ἢ λέγουσι τυγχάνει συγγνώμης διὰ τὰς συχνὰς σπονδάς».

Ὁ Τίβουλλος, ὃν λίαν ἐσφαλμένως θεωροῦμεν ὡς αἰεὶ βεβυθισμένον εἰς ἀτμόσφαιραν στεναγμῶν, οὐδὲ τοὺς μέσους τούτους ὅρους θέλει. «Οὐδὲν κακὸν βλέπω, ἀναφρονεῖ, ἐν τῷ βαπτίζεσθαι κατὰ τὰς ἑορτασίμων ἡμέρας ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ ταλαντευομένους τρέπεσθαι τὴν τυχοῦσαν ὁδόν».

Ἐὰν προσέτι αἱ γυναῖκες εἶχον τὴν αἰδῶ, ὡς παρὰ τοῖς νησιώταις γείτοσιν ἡμῶν (τῶν Γάλλων), νὰ καταλείπωσι τὴν αἴθουσαν ἐν καιρῷ τῶν ὀργίων τούτων! Ἄλλ' οὐχί· τούναντίον μάλιστα τὰ ἐνεθάρρυνον διὰ παροτρύνσεων. «Κενώσατε, ἔλεγον, τοςάκις τὰ κύπελλα, ὅσα τὰ στοιχεῖα τῶν ὀνομάτων ἡμῶν». Ὅτε δ' οὗτοι ἔπαυον τοὺς ἐξανίστων ἐκ νέου. «Ἄγετε! Προπίετε ὡσαύτως ὑπὲρ τῶν ἀπουσῶν».

IX. — Τὸ θέατρον.

«Αἱ γυναῖκες ἀπέρχονται εἰς τὸ θέατρον ὅπως ἴδωσι, κυρίως ὁμῶς ὅπως ὀφθῶσι». Τοῦτο εἶπεν ὁ Ὀβίδιος, καὶ, πιθανώτατα, δὲν εἶναι ὁ πρῶτος εἰπών. Ποσάκις ὁμῶς καὶ μετ' αὐτὸν δὲν τὸ ἐπανέλαβον!

Ἐρχονται δ' ἐκεῖ ἐν ὄλῳ αὐτῶν τῷ ἀλλωπισμῷ. Ἐὰν δρᾶμα τι εὐδοκιμῇ,

ἢ σπουδῇ αὐτῶν ὅπως πορευθῶσιν «ἐνθυμίζει τὴν τῶν μυρμῆκων φερόντων τὴν λείαν αὐτῶν οἰκάδε, ἢ τὴν τῶν μελισσῶν πορευομένων νὰ ζητήσωσι τὴν ἑαυτῶν ἐν τοῖς πεδίοις».

Ὁ αὐτὸς ποιητὴς θέλει ἵνα ἐκάστη γυνὴ συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς (cavalier) αὐτῆς «ὅστις θὰ τῇ ἀνοίγῃ δίοδον διὰ τοῦ πλήθους», καὶ «οὐτινος ἢ προβλεπτικῆ χεῖρ θὰ διευθετήσῃ τὸ προσκεφάλαιον τῆς ἔδρας αὐτῆς», πρὶν καθίσῃ. Καθισάσης δ' ἄπαξ «θὰ ἀνακινήσῃ τὸν πέριξ αὐτῆς ἀέρα δι' ἐλαφροῦ ριπιδίου¹), ὑπὸ τοὺς ἀβροὺς τῆς ὁποίας πόδας τίθησι προσέτι θρανίδιον. Πρὸ πάντων δὲ ἐπαγρυπνεῖτε τοὺς ὀπισθεν καθημένους θεατὰς μὴ διὰ τῶν γουάτων τῇ καταμωλωπήσωσι τοὺς ὄμους. Καὶ ἐὰν, διὰ κοινοῦ τινος τυχαίου συμβάντος, κόκκος τις κόνεως ἐπεκάλυψε τὴν ἐσθῆτα αὐτῆς, ἀφαιρέσατε δι' ἐλαφροῦ δακτύλου. Ἐὰν δὲ καὶ τίποτε δὲν ἦναι, τί βλάπτει! Τὸ τίποτε αὐτὸ ἀφαιρεῖτε πάντοτε».

Αἱ τοιαῦται περιποιήσεις, ἐκτὸς ἴσως τῆς τελευταίας, δὲν ἀποχωρίζονται τὸ παράπαν τῶν κανόνων τῆς ἀληθοῦς εὐγενείας. Τί ὁμῶς ἐξ ἐναντίας νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῶν πράξεων ἃς αἱ γυναῖκες ἐτόλμων ἢ ἃς ἐπέτρεπον κατὰ τὴν παράστασιν; «Σὲ εἶδον, λέγει ὁ Ὀβίδιος, ὁμιλοῦσαν διὰ τῆς πτύξεως τῶν ὀφρῶν σου, τὰ δὲ διὰ τῆς κεφαλῆς σημεῖά σου ἦσαν σχεδὸν λόγοι. Ἄλλ' οὐδ' οἱ ὀφθαλμοὶ σοι ἐσίγων· βλέμμα ἄφωνον ἔχει πολλάκις ὄλην τὴν τῆς φωνῆς εὐγλωττίαν. Ὅσαύτως καὶ οἱ δάκτυλοι σου αὐτοὶ διὰ τῶν κινήσεων τῶν ἐξέφραζον γράμματα».

Μίαν ἐρώτησιν ἀπλήν· ἐκ τύχης τάχα ἦσαν αἱ ῥωμαῖαι αἱ δοῦσαι οὕτω εἰς τὸν ἀββᾶν τοῦ Ξίφους τὴν πρῶτην ἰδέαν τῆς μιμικῆς δι' ἧς οὗτος ἐπροίκισε τοὺς

1) Τὸ ριπιδιον τοῦτο (tabella, καλούμενον ἔτι flabdillum) ἦτο εἶδος τι ὑφάνσεως ἐκ πτερῶν ταῶν λίαν ἐντέχνως συνηρμοσμένων. «Ἡ Κυνοθία, ἀναφρονεῖ ὁ Προπερτίος, θέλει νὰ τῇ δώσω ριπιδιον τι ἐκ τῆς οὐρᾶς ἐξαισίου τῶν κατεσκευασμένων».

κωφαλάλους; Ἄλλ' ἐλησμόνησα ὅτι πολὺ πρὸ αὐτῶν ὁ Σολομὼν ἐδήλωσεν ὅλα ταῦτα τὰ τεχνάσματα ἐν ταῖς Παροιμίαις αὐτοῦ «Στέργει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, οἱ πόδες αὐτῆς εἰσὶν εὐγλωττοι, ὁμιλεῖ διὰ τοῦ δακτύλου», ὡς γινώσκουσα ἤδη συνήθη τινὰ μέθοδον.

(Ἀκολουθετ.)

Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΒΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΤΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΔΙΣΕΚΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1872

ὑπὸ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΑΣΩΠΙΟΥ

Τῇ εὐνοϊκῇ συμπράξει φιλοκάλων λογίων

ΕΤΟΣ ΣΤ'. — ΑΘΗΝΗΣ 1871

Κατ' ἔτος τὰ τυπογραφικὰ ἐργαστήρια τῶν Ἀθηνῶν ἀπέλυνον ἐκ τῶν πιεστηρίων των χιλιάδας Καζαμιῶν, προφητικῶν ἡμερολογίων, διδασκόντων τὸν λαὸν ποίαν ἡμέραν θὰ βρέξῃ, καὶ ποίαν θὰ καταστραφῶσι στρατοὶ καὶ θὰ ἀποθάνωσι διάσημοι ἄνδρες· ὡς ἐπίμετρον δὲ, *au dessous de marché*, προσετίθεντο τινὰ ἐκ τῶν αἰωνίων ἐκεῖνων ἀνεκδότην τῶν πάντοτε ἀναμασσωμένων, τὰ ὁποῖα οὐδὲ νὰ μεταφράσωσι κἂν ἐλάμβανον τὸν κόπον οἱ καζαμιογράφοι, διότι ἔτοιμα τὰ μετήγγιζον ἐξ ἄλλων ἐλληνικῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων.

Ὁ κύριος Εἰρ. Ἀσώπιος συνέλαβεν εὐτυχῶς ἡμέραν τινὰ τὴν ιδέαν νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἐκ τῆς ὀχληρᾶς ταύτης μάστιγος. Καὶ δὴ πρὸ ἐξαετίας ἤρχισεν ἐκδίδων τὸ Ἀττικὸν ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει μὲν τὴν ἀξίωσιν ὅτι ἀνοίγει πρὸ τῶν ἀγοραστῶν του τὰς σκοτεινὰς τοῦ μέλλοντος δέλτους, ἔχει ὅμως τὸ προτέρημα νὰ τέρπῃ καὶ καταθέλλῃ τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ. Τὸ Ἀττικὸν τοῦ κυρίου Ἀσωπίου ἡμερολόγιον διαψεύδει τὴν γνωστὴν γαλ-

λικὴν παροιμίαν, καθ' ἣν γυνὴ καὶ ἡμερολόγιον (*almanach*) εἶναι καλὰ δι' ἐν μόνον ἔτος· διότι πάντοτε δύναται τις νὰ τὸ ἀναγινώσκῃ μετ' ἴσης εὐχαριστήσεως, ἐπειδὴ ὁ κύριος Ἀσώπιος κατέστησεν αὐτὸ ταμεῖον ἐν ᾧ ἐναποθέτουσι τὰ καλλίτερα τοῦ καλάμου αὐτῶν προῖοντα οἱ διασημότεροι τῶν παρ' ἡμῖν λογίων.

Τὸ διὰ τὸ ἔτος 1872 ἡμερολόγιον περιέχει ὕλην ἐκλεκτὴν καὶ ποικίλην. Ἐκτὸς δύο εὐτραπέλων ἄρθρων τοῦ κυρίου Ἀσωπίου, διακρίνονται αἱ ἀρχαιολογικαὶ καὶ περὶ Αἰγύπτου πραγματεῖαι τῶν κυρίων Ν. Δραγούμη, Τ. Νερούτσου καὶ Δ. Οἰκονομοπούλου, ἡ σπουδαιοτάτη περὶ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου μυθολογικὴ πραγματεία τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου, ἡ ἐμβριθὴς ἱστορικὴ μελέτη τοῦ κ. Μ. Ρενιέρη περὶ δύο ἐλλήνων φιλοσόφων τῆς ἐποχῆς τῶν Γράκχων, καὶ ἡ τοῦ κυρίου Ῥωμανοῦ περὶ τῆς ἐβραϊκῆς κοινότητος Κερκύρας, τοῦ κ. Ι. Περβάνογλου τὸ περὶ Σινικῶν ἐθίμων καὶ παιγνίων ἐν Εὐρώπῃ ἄρθρον, τὸ περὶ τῶν ἐρώτων τοῦ Ἀλφιέρη ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Καζάζη, τὸ περὶ ἀστερισμῶν τοῦ κ. Κοκκίδου, καὶ μία ἀξιολογωτάτη καλλιτεχνικὴ πραγματεία περὶ τῶν γραμμῶν. Ἐκτὸς τούτων καὶ τινῶν ἄλλων ἄρθρων τὸ Ἀττικὸν ἡμερολόγιον κοσμεῖται διὰ πολλῶν ἐκλεκτῶν καὶ τερπνοτάτων διηγημάτων, ὧν ἐν πρωτότυπον, τὴν Ἥχῶ καὶ τὸν Νάρκισσον, διαπρέπον διὰ τὴν θαυμασίαν ἀνάπλασιν τοῦ ἀρχαίου μύθου, ὀφείλομεν εἰς τὴν κατ' ἐξοχὴν ἐλληνικὴν μούσαν τοῦ ποιητοῦ κ. Σπ. Βασιλειάδου· εὐφύεστατον ἐπίσης εἶναι καὶ τὸ Τί λέγεται κατὰ τὴν διάρκεια ἐνὸς τετραχόρου τοῦ κ. Τιμ. Ἀμπελά, κωμικὴ ἀπεικόνις σημερινῶν ἐθίμων. Ἐρχονται ἀκολούθως ποιήσεις τῶν προσφιλῶν πᾶσι τοῖς Ἕλλησι ποιητῶν, Ἀρ. Βαλαωρίτου, Ἀχ. Παράσχου, Ἰω. Καμπούρογλου, Σπ. Δάμπρου κλπ.

Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ κυρίου Ἀσωπίου δὲν διστάζομεν νὰ συστήσωμεν ὡς ἀντίδοτον τῆς Ἀμαρτωλῶν σωτη-

ρ τ α ς. Ὁ ἀναγνώστης τὸν ὁποῖον ἐτρόμαξαν αἱ χριστιανικαὶ ἀπειλαὶ τῶν εὐσεβῶν καλογήρων περὶ μελλόντων βασιανιστηρίων καὶ κολάσεων, θὰ ἐγκαρδιωθῆ βλέπων ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ἡμερολογίου δι' ἀκαταμαχίτων παραδειγμάτων ἀποδεικνυόμενον, ὅτι ὁ διάβολος δὲν εἶναι τόσῳ μαῦρος, ὅσῳ μᾶς τὸν λέγουσι· ὅτι θὰ τὸν εὕρωμεν συμβιβαστικὸν καὶ ἥπιον, καὶ κάτι μὲν διὰ τῆς καλοπονοθεύσεως, κάτι δὲ διὰ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἀρχαίας σχέσεις καὶ φιλίας ἀνανεοῦντες, θὰ διέλθωμεν τὴν κόλασιν ἀκαύστοις ποσὶ.

Χ. Ι. Μ.

0

ΜΑΓΕΙΡΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ

Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΣΚΗΝΗ Η΄.

(ΣΟΥΦΛΕ μὲ φόρεμα γραμματέως καὶ οἱ ἄνω καὶ ἔπειτα ΓΙΑΝΝΗΣ).

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἄ! ἰδοὺ ὁ νέος μας γραμματικός.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Πῶς! εἶναι ἐκεῖνο τὸ πρωτότυπον; τί εἶδος μορφῆς;)

ΣΟΥΦΛΕ. (Πρὸς τὸν Ἀντώνιον μεθ' ὑπερηφανείας). Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Κύριος;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Εἶναι ἓνας μάγειρος τὸν ὁποῖον ἔλαβα πρὸ ὀλίγου.

ΣΟΥΦΛΕ. Ἄ! ἓνας μάγειρος... καὶ ὀνομάζεται;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Δουβάλ.

ΣΟΥΦΛΕ. (Πρὸς τὸν Ἀντώνιον). (Δουβάλ εἶναι ἓνα ὄνομα ἀγνωστοῦ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῆς μίαν θέσιν καθὼς αὐτὴν εἰς ἀνθρώπον χωρὶς φήμην).

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Λέγει ὅτι ἔχει κάποιαν δεξιότητα).

ΣΟΥΦΛΕ. (Τὸ πιστεύω πολὺ καλά· Ἔτσι λέγουν ὅλοι... ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸν ἰδῶ εἰς τὴν παδέλαν ἂν ἦναι ἔτσι. Ἦσυχάσατε, θὰ τὸν ἐρωτήσω ἐγὼ, καὶ θὰ σᾶς εἶπω τί πρᾶγμα εἶναι. (Πρὸς τὸν Ἀλφόνσον). Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς μοῦ φαίνεται, ποῦ ὁ κύριος ἐργάζεται;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ὅχι, κύριε.

ΣΟΥΦΛΕ. Καὶ δύναμαι νὰ μάθω ποῦ ὁ κύριος ἔμαθε;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Μάλιστα, κύριε· εἰς δύο σπήτια ὑπουργῶν.

ΣΟΥΦΛΕ. (Πρὸς τὸν Ἀντώνιον). (Τότε τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει... ἀλλὰ τώρα θὰ ἰδῶ καλῆτερα...) Εἰς τοιαύτην περίστασιν δὲν πρέπει ν' ἀποποιηθῆτε μικρὰν ἐξέτασιν, καὶ θὰ μὲ συγχωρήσετε νὰ σᾶς κάμω μίαν ἐρώτησιν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ἄλλὰ πῶς... Κύριε... (Τώρα τὴν ἔπαθα!)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Διάβολε ὁ γραμματικὸς μας εἶναι ἄξιος ἀνθρώπος).

ΣΟΥΦΛΕ. Δὲν θὰ σᾶς ἐρωτήσω, κύριε, γιὰ ταῖς πολπέταις, γιὰ τὴν μανέστραν, γιὰ τὴν μακαρονάδα καὶ γιὰ ἄλλα φαγητὰ τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ α, β, γ, τῆς τέχνης, οὔτε πάλιν θὰ σ' ἐρωτήσω διὰ τὰ παστίτσια μακαρόνια, διὰ τὸ φρικασὲ τὰ ὁποῖα διὰ τῆς τριβῆς μπορεῖ νὰ τὰ μάθη κανεῖς.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Τῇ ἀληθείᾳ, αὐτὸς γνωρίζει καλὰ τὴν γαστρονομικὴν ἐπιστήμην).

ΣΟΥΦΛΕ. Ἄλλὰ θὰ σᾶς ἐρωτήσω, καθὼς ἀξίζει εἰς σᾶς, πῶς μαγειρεύουν τοὺς ἀμπελουργοὺς εἰς τὰς ἐπαρχίας.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Τοὺς ἀμπελουργοὺς εἰς τὰς ἐπαρχίας;

ΣΟΥΦΛΕ. Ναί, ποῖον εἶναι τὸ σύστημά σου ἐπάνω εἰς τοῦτο!

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Στὴν πίστιν μου, κύριε... (Ὁ διάβολος νὰ σὲ πάρῃ).

ΣΟΥΦΛΕ. (Πρὸς τὸν Ἀντώνιον). (Βλέπετε πῶς ἐσυγχίσθη; καὶ ἐνόμιζε πῶς θὰ μὲ γελάσῃ, ἀλλὰ ἀπατήθηκε.) Ἦθελα νὰ μάθω, κύριε, ἂν ὁ ἀμπελουργὸς μαγειρεύεται μὲ χοιρινὸν ξύγγι ἢ μὴ ἴταν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Μὲ ἴταν... μὲ χοιρινόν... ἀλλὰ πιστεύω... (συγχισμένως).

ΣΟΥΦΛΕ. (Ὡς ἄνω). (Εἶναι ἓνας γάϊδαρος... καὶ δὲν γνωρίζει οὔτε τὸ α). Προσέξατε ἐδῶ ἡμεῖς πέρνομεν... δηλαδὴ σεῖς πέρνετε ἴτανα... σχεδὸν ὀλίγα τὰ χονδρότερα ποῦ μπορεῖτε νὰ εὔρετε. Ὁ ἀμπελοουργὸς περιτυλιγμένος εἰς δύο φέτας χοιρομηρίου, μὲ ὀλίγον ξύγγι καὶ ὀλίγον σαρδελόζουμον... καὶ πολλοὶ μάλιστα βάζουν καὶ σαρδέλλαις... ἀλλ' ἔσφαλα, καὶ ἔσφαλα μεγάλως καθόσον ἀφορᾷ τὴν μαγειρικὴν, ἀλλὰ εἰμπορεῖς νὰ παραγεμίσης τὰ ἴτανά σου ἀπὸ συκωτάκια παχυνὰ καὶ ἀπὸ βοιδόμυαλον διὰ νὰ διατηρηθῶσι ζουμερά διὰ νὰ μὴ ξεραθοῦν, νὰ θέσης ὀλίγη φῶτιὰ ἀποκάτω καὶ ἀποπάνω, νὰ μεταχειρισθῆς τὴν μπουγώνα ὡς πρὸς τὸ κολόρο καὶ νὰ τὸ φέρης ζεστό ζεστό. Ἴδου, κύριε, πῶς μαγειρεύονται εἰς τὰς ἐπαρχίας οἱ ἀμπελοουργοί.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Ἐδῶ χρειάζεται θάρρος). Κύριε, ὅλη αὐτὴ ἡ θεωρία δὲν ἀξίζει τίποτε· διὰ τῆς πράξεως κρίνουν τοὺς ἀνθρώπους... πρὸ πάντων ὅταν μεταχειρίζονται τὴν χημικὴν μὲ φρόνησιν καὶ τάξιν.

ΣΟΥΦΛΕ. Συγχωρήσατε, φίλε· ἐγὼ σὰς περιμένω εἰς τὴν φωτιάν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Θὰ ἰδωθῶμεν ἀφοῦ πρώτον... (καὶ εἰς τὸν ἄδην κατηραμένε).

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Περῶν εἰς τὴν μέσην). Καλὰ, καλὰ, θὰ μάθωμεν ταχέως ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμη, ἀλλ' ἄς τὸ ἀφήσωμεν πρὸς τὸ παρὸν, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν κοκολάταν διὰ τὴν Κυρίαν... καὶ σεῖς... Ἴδου μία ἀναφορὰ τὴν ὁποῖαν ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης μοῦ ἔστειλε καὶ τὴν ὁποῖαν περιμένει. (Πρὸς τὸν Σουφλέ).

ΣΟΥΦΛΕ. (Ἀνήσυχος). Ἄχ! μία ἀναφορὰ! (πηγαίνω εἰς τὸ μαγειρεῖον).

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Μάλιστα δὲν θὰ ἦναι κακὸν νὰ τὴν τελειώσετε πρὸ τοῦ προγεύματος· τοῦτο θὰ δώσῃ εἰς τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα αἰτίαν νὰ λάβῃ καλὴν ιδέαν τῶν προτερημάτων σας· (βλέπων τὸν Γιάννην φέροντα τὴν κοκολατιέραν, τὸ ἀγγετον κλπ. καὶ ἀνχωροῦντα). ὦ! ἰδου ἡ κοκολατιέρα

καὶ ὅλα τὰ χρειαζόμενα, κύριοι, ἀφίνω ἕκαστον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

(Ἀνχωρεῖ).

ΣΚΗΝΗ Θ'.

[Σουφλέ καθήμενος πλησίον τῆς τραπέζης ἀρτερόθεν, καὶ Ἀλφόνσος πλησίον τοῦ φουγάρου].

ΣΟΥΦΛΕ. (Ἄχ! πρέπει νὰ κάμω ἀναφορὰν!) (Συλλαβίζων). Ναι, βλέπω καλὰ, ἀνα... ἀναφορὰ. Διὰ τὴν ἀνάγνωσιν εἰμπορῶ νὰ περάσω κουτσὰ στραβά, ἀλλὰ τὸ γράψιμον θὰ μὲ φάη.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν κοκολατιέραν καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὴν κοκολάταν ἀνήσυχος). Ἐγὼ δὲν γνωρίζω πῶς διάβολο θὰ κάμω! Ἐπία χίλιαι φοραὶς τὴν κοκολάταν, χωρὶς νὰ ἐξετάσω τὸν τρόπον πῶς γίνεταί... νομίζω ὅτι κόπτεται... ἄς δοκιμάσωμεν... (Κόπτει μὲ μαχαίριον).

ΣΟΥΦΛΕ. (Ἀμαρτία εἶναι νὰ χρειάζεσται γράψιμον εἰς τὴν τέχνην τοῦ γραμματικοῦ!... χωρὶς αὐτό... (βλέπων τὸν Ἀλφόνσον). Ἐ! Ἐ!... τί κάμνεις; κόπτεῖς τὴν κοκολάταν... (Πρὸς τὸν Ἀλφόνσον). Ὅχι ἔτσι, ὄχι ἔτσι, αὐτὸς εἶναι ἀρχαῖος τρόπος· κατὰ τὸν ἰταλικὸν, εἰς κομμάτια.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Σὰς εὐχαριστῶ. (Κόπτει εἰς λεπτὰ κομμάτια).

ΣΟΥΦΛΕ. (Ἐγὼ γνωρίζω νὰ γράφω τὸ ὄνομά μου· ἄς βλέπω λοιπὸν τὰ γράμματα πῶς εἶναι ἐκεῖ γραμμένα νὰ τὰ γράφω καὶ ἐδῶ καὶ ἔτσι μπορῶ.) (βλέπει τὸν Ἀλφόνσον). Εἰς τρία ἢ τέσσαρα κομμάτια· φθάνει... καλὰ... Ἐτσι... (Δαμβάνει ἓνα κομμάτι). Τί διαβολόπενες!... εἶναι φίνες σὰν τὰ πόδια τῆς μνίγας, καὶ ἐγὼ γράφω χονδρὰ πάντοτε... (βλέπει τὸν Ἀλφόνσον). Κῦταξε πόσον εἶναι ἀμαθής· ἀλλ' ὄχι ἔτσι... Ὅχι ἔτσι... (Ἐγείρεται καὶ ὑπάγει εἰς τὸν Ἀλφόνσον). Πρέπει ν' ἀνακατωθοῦν... Ἴδετε πῶς γίνεταί. Ἐτσι· ἐκαταλάβετε; Ἐπειτα τὸ χύνεις εἰς τὸ ποτήρι. Ἐτσι λέγεται κοκολάτα κατὰ τὸν ἰταλικὸν τρόπον.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Καταλαμβάνω καλὰ...

ἄλλ' αὐτὸ χρειάζεται ἐπιδεξιότητα!...

ΣΟΥΦΛΕ. (Βλέπω πὼς θὰ ἀναγκασθῶ νὰ κάμω ἐγὼ τὴν κοκολάταν δι' αὐτόν). Κάμετε ἓνα πρᾶγμα... καθήσατε σεῖς εἰς ἐκεῖνο τὸ τραπέζι καὶ τελειώσατε ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἐγὼ ἤρχισα...

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Πλησιάζει εἰς τὴν τράπεζαν). Ἄλλ' ἐδῶ δὲν εἶναι ἀκόμη τίποτε γραμμένον.

ΣΟΥΦΛΕ. Δὲν εἶναι τίποτε;... Ἔ!... καλὰ, ἀρχίσατε... θὰ μείνης εὐχαριστημένος, ὡς νὰ ἦσουν ἐδῶ ὁ ἴδιος... διότι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διορθώσω τὰς ἀνοησίας σου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Δεικνύων ἓνα χαρτί). Εἶναι τοῦτο ἡ ἀναφορά!

ΣΟΥΦΛΕ. Ναι, ἡ ἀναφορά!... (Τί κεφάλι χονδρό!! Εὐτυχῆς διότι ἐγὼ κάμνω τὴν ἐργασίαν του... Ἄλλως...)(Ἐργαζόμενος εἰς τὴν θερμάστραν). Τοῦτο θὰ τῷ κάμη τιμὴν. Ἰδέτε τί πρόσωπα! ἄλλ' ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ὁ ΥΠΟΚΟΜΗΣ καὶ οἱ ἄνω ἐργαζόμενοι.

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. (Ἐπὶ τῆς θύρας βλέπων τὸ ὄρολόγιον). (Αὐτὴ εἶναι ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος.) Ἄλλὰ τί βλέπω! αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ υἱός μου; ναι, ναι, εἶναι αὐτὸς, ἅς ὑπάγω νὰ εἰδοποιήσω τὸν πρέσβυν. (Ἀναχωρεῖ).

ΣΟΥΦΛΕ. Ἐγὼ ἐτελείωσα καὶ σύ;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Δύο λέξεις καὶ ἐτελείωσα αὐτὴ ἡ ἐργασία εἶναι ἀηδής!... δὲν εἶναι τίποτε... τὸ εὐκολώτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου.

ΣΟΥΦΛΕ. Ἄλλ' ἐγὼ εἰς αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἴδρωσα, καὶ δὲν εἶναι τὸ ἴδιον. (Χύνει τὴν κοκολάταν). Ἰδοὺ τὴν κοκολάταν σας.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Ἐγείρεται.) Ἰδοὺ ἡ ἀναφορά σας. (Πηγαίνει νὰ λάβῃ τὸν δίσκον μὲ τὸ ποτήρι.)

ΣΟΥΦΛΕ. Περίμενε, περίμενε... δὲν τὸ φέρουν ἔτσι... τὸν δίσκον, τὰ παξιμάδια, τὸ ποτήρι, στὸ ἓνα χέρι· βλέπετε, ἔτσι, καταλαμβάνετε; πρέπει νὰ τὰ φέρῃς μὲ χάριν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Τὸ γνωρίζω... Ἐγὼ ἤξεύρω πὼς γίνεται;...

ΣΟΥΦΛΕ. Καὶ ὁμως, φίλε μου, ἡ τέχνη τοῦ νὰ φέρῃς καὶ νὰ δέχεσαι εἶναι δυσκολωτέρα, ἀφ' ὅ,τι νομίζεις. Χρειάζεται καιρὸς νὰ τὴν μάθῃ τις, καὶ μία μόνη ἡμέρα ἀρκεῖ νὰ τὴν λησμονήσῃ. (Θέτει ὅλα εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Ἀλφόνσου.)

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Μετὰ χαρᾶς.) Θὰ δυνηθῶ λοιπὸν νὰ ὀμιλήσω πρὸς τὴν Ἐλίξαν πόσον θὰ γελάσῃ βλέπουσά με τοιουτοτρόπως.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ οἱ ἄνω.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν ὡς ἄνω.) Ἐ, ἔ, ἐγγευνε ἡ κοκολάτα;... ἡ κυρία ἀνησυχεῖ... φέρετέ την.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ἀμέσως, ἀμέσως.

ΣΟΥΦΛΕ. (Βλέπων ὀπισθεν τὸν Ἀλφόνσον.) Ἰδὲ... Ἰδὲ, τρέχει ὡς ἀπληπισμένος· τώρα θὰ ἀναποδογυρίσῃ ὅλα, πρόσεχέ τον τὸν ἀνόητον... πάει νὰ χάσῃ τὸ κεφάλι του.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Καὶ σεῖς ἐτελειώσατε;

ΣΟΥΦΛΕ. (Δίδων αὐτῷ τὴν ἀναφοράν.) Ἐνόμιζα... ἦτο τιποτένιον... ἓνα μικρὸ παιγνίδι...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Κάλλιστα· θὰ τὸ δείξω εἰς τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα... ὦ! ἰδοὺ αὐτὸς, ὅστις ἔρχεται ἐκεῖ μὲ τὸν ὑποκόμητα τοῦ Σοβικούρτ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Θὰ σᾶς παρουσιάσω.

ΣΟΥΦΛΕ. Ἐτοιμότατος... ὄχι, ὄχι... ἐπεθύμουν νὰ μὴν ἦτο ὁ κύριος ὑποκόμης... διότι ἐκεῖνος εἶναι ὀλίγον ζωηρὸς... καταλαμβάνετε;... Ἐχωρίσαμεν ὀλίγον δυσηρεστημένον· θὰ περιμένω ὥστε ν' ἀναχωρήσῃ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Καλὰ, ὅπως θέλετε... Ἀποσυρθῆτε εἰς ἐκεῖνο τὸ δωμάτιον, καὶ θὰ σᾶς παρουσιάσω ὅποταν ἀναχωρήσῃ.

ΣΚΗΝΗ ΙΒ'.

Ὁ κόμης ΣΕΝΦΑΡ, ὁ ὑποκόμης ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν καὶ ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ὄπισθεν.

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. Ναι, φίλτατέ μου, εἶναι ἐκεῖνος, εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἴδιος· τὸν ἀνεγνώρισα πολὺ καλά.

ΣΕΝΦΑΡ. Ἐ! ὅποια ἄρα νὰ ἦναι ἡ αἰτία τοῦ τεχνάσματος;

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. Ἐγὼ γνωρίζω καλῶς τὴν αἰτίαν... αὐτὸς ἔμεινεν ἐν ἔτος εἰς τὸ Στρασβούργον, ὅπου εἶχε μίαν καλὴν θέσιν.

ΣΟΥΦΛΕ. Ἐκεῖ θὰ τὸν εἶδεν ἡ θυγάτηρ μου, ἥτις ἔμεινε πλησίον τῆς θείας τῆς ἐνα μῆνα...

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. Καὶ αὐτὰ τὰ δαιμόνια εἶναι ἐρωτευμένα χωρὶς τὴν ἀδειάν μας, τὸ πρᾶγμα εἶναι καθαρὸν.

ΣΕΝΦΑΡ. Πραγματικῶς αὐτὸ εἶναι πρᾶγμα ποῦ χαλὰ τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὲν καταλαμβάνω... Ἀντώνιε!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Προχωρῶν.) Ἐξοχώτατε...

ΣΕΝΦΑΡ. Εἶδετε τὸν νέον γραμματέα;...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἐξοχώτατε, ναι, καὶ ἰδοὺ μάλιστα ἡ ἀναφορὰ περὶ τῆς ὁποίας ἐπεφορτίσθην.

ΣΕΝΦΑΡ. (Πρὸς τὸν ὑποκόμητα.) Γνωρίζετε τοῦτον τὸν χαρακτήρα;

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. ὦ!... ἄλλο... εἶναι ὁ ἐδικός του!

ΣΕΝΦΑΡ. (Πρὸς τὸν Ἀντώνιον.) Καὶ τίς σὰς ὑπεχρέωσε νὰ τὸν δεχθῆτε;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἴσως ἕκαμα κακά... ἐξοχώτατε, δὲν ἔχω ἄδικον! ἡ κυρία Ἐλίζα μου τὸν ἐσύστησε θερμῶς.

ΣΕΝΦΑΡ. Ἄ! ἡ θυγάτηρ μου, ἡ θυγάτηρ μου!... Ἐκάματε καλά, Ἀντώνιε. (Πρὸς τὸν ὑποκόμητα.) Τί λέγεις, φίλε; ἡ θυγάτηρ μου.

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. Ἐκατάλαβα κάλλιστα... καὶ τώρα τί θὰ κάμωμεν;

ΣΕΝΦΑΡ. Διὰ νὰ τιμωρήσωμεν τὴν τὸλμητων, καὶ διὰ νὰ ἐκδικηθῶμεν...

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. Πῶς; σὺ νομίζεις... Εὐχάριστως· μπά!...

ΣΕΝΦΑΡ. Ἀρκεῖ ὅμως ὁ υἱὸς νὰ συναινεσῇ· ἀλλὰ ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ γραμμα-

τεύς μου; Ἀντώνιε; πῶς ἐγὼ κὰν δὲν τὸν εἶδον;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Θὰ σὰς τὸ εἶπω, ἐξοχώτατε. Αὐτὸς περιμένει διὰ νὰ παρουσιασθῇ ἅμα ὁ κύριος ὑποκόμης ἀναχωρήσῃ, διότι δὲν ἤθελε, μὲ εἶπε, νὰ συναντηθῇ μὲ αὐτόν.

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. Ἐ! τὸ πιστεύω. (Ἀναχωρεῖ.)

ΣΕΝΦΑΡ. Ἀντώνιε, ἄς ἔλθῃ ὁ γραμματεύς.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἀμέσως, ἐξοχώτατε. (Ἀναχωρεῖ πρὸς ἀριστεράν.)

ΣΕΝΦΑΡ. (Ἀναγινώσκει τὴν ἀναφορὰν καὶ κάμνει σημεῖα ἐπιδοκιμασίας.) Ἀλλὰ, ναι, πάει ἐξαιρετα! ὠραία σαφήνεια ὕφους... καλὸν νόημα... Διάβολε! ἐννοεῖται κάλλιστα, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν ἐθεώρησα τὸ πρᾶγμα ὑπὸ τοιαύτην ἐποψιν. Ἐ! ἐμπρός· εὐχαριστοῦμαι νὰ ἦναι ὁ γαμβρὸς μου ἄξιος ἀνθρώπος.

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΣΟΥΦΛΕ καὶ ὁ ἀνωτέρω.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Πρὸς τὸν Σουφλέ.) Ἴδου ἡ αὐτοῦ ἐξοχώτης. (Ἀναχωρεῖ πρὸς δεξιάν.)

ΣΟΥΦΛΕ. (ὑποκλίνει.) Κύριε...

ΣΕΝΦΑΡ. (ὦ! καυμένος ἐγὼ! τί πρωτότυπον!... ἔχει δίκαιον νὰ ἔχῃ κεφάλι, διότι εἶναι πολὺ ἄσχημος... Ἀλλὰ δὲν ἠξυέρω πῶς διάβολον ἡ θυγάτηρ μου ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀγαπήσῃ).

ΣΟΥΦΛΕ. (Φαίνεται ὅτι ἡ μούρη μου δὲν τοῦ ἤρεσε).

ΣΕΝΦΑΡ. Ἀνέγνωσα τὴν ἀναφορὰν σας καὶ εὐρον ὅτι ἔχει καλῶς.

ΣΟΥΦΛΕ. Ὅμως, ἐξοχώτατε, μοῦ ἐκόστισε πολὺν κόπον... Θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι τὴν ἕκαμα χωρὶς νὰ καταλάβω.

ΣΕΝΦΑΡ. Τόσον τὸ καλλίτερον... εἶναι ἰδέαι πολὺ τολμηραὶ, καὶ δὲν εἶναι σύμφωνοι μὲ τὰς ἰδικὰς μου.

ΣΟΥΦΛΕ. Βέβαια, ἐξοχώτατε... καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλω. (Ἐκεῖνος ὁ ἄλλος θὰ ἔκαμε καμμία ἀνοησία!)

ΣΕΝΦΑΡ. Μὴ δικαιολογήσθε· ἀγαπῶ πολὺ νὰ μὴν ἦναι τις πάντοτε τῆς γνώ-

μης μου... αλλά ἄς ἴδωμεν ὀλίγον πῶς θὰ ὑποστηρίξετε τὴν γνώμην σας.

ΣΟΥΦΛΕ. Τὴν γνώμην μου;... ὦ! καθόλου, καθόλου. Ἡ ἐξοχώτης σας δὲν μὲ γνωρίζει... δὲν εἶναι τοῦ χαρακτήρός μου νὰ πεισμώνω, καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὅσον διὰ γνώμας εἶμαι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἔχουν τέλος πάντων δύο τρεῖς, ἀλλὰ δυσκολεύονται πολὺ νὰ τὰς ἐκφράσωσιν... Ἐγὼ δὲν ἔχω καμμίαν καὶ τοῦτο μὲ ἐμπόδισε πάντοτε νὰ τὴν ἀλλάξω.

ΣΕΝΦΑΡ. Σᾶς ἐνωῶ καὶ σᾶς εἶμαι ὑπόχρεως διὰ τὴν γενναιοτήτά σας· φοβείσθε νὰ ἔλθετε μετ' ἐμοῦ εἰς συζήτησιν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἶχον ἄδικον.

ΣΟΥΦΛΕ. Ἀλλά...

ΣΕΝΦΑΡ. (Μειδιῶν). Εἰπέτε τὴν ἀλήθειαν, σεῖς δὲν ἐπιδιοκίμαζετε τὴν διαστολὴν τὴν ὅποιαν ἔκαμα ἐπὶ τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν;

ΣΟΥΦΛΕ. Χοῦμ...

ΣΕΝΦΑΡ. Νομίζετε ἴσως ὅτι τὸ εἶδος περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται εἶναι ἐντελῶς σχετικὸν μὲ τὸ πολιτικὸν δίκαιον;

ΣΟΥΦΛΕ. (Μὲ ὕφος ἐπιδιοκίμαστίας). Χοῦμ... χοῦμ...

ΣΕΝΦΑΡ. Ἐμπρὸς λοιπὸν, εἰπέτε το καθαρὰ...

ΣΟΥΦΛΕ. (Μὲ ὕφος ἐμπερδευμένον). Ἀλλά.. ἐπειδὴ ἀπολύτως τὸ θέλετε... εἶναι τοῦ πολιτικοῦ δικαίου. (Ἐπέρασε).

ΣΕΝΦΑΡ. Ἐτσι πάει καλά! Βλέπετε ὅτι ξεύρω ν' ἀκούω τὴν ἀλήθειαν. Δότε με τὴν χεῖρά σας! Σᾶς ἐκτιμῶ καὶ βλέπω ὅτι θὰ τελειώσωμεν σύμφωνοι.

ΣΟΥΦΛΕ. (Δίδων τὴν χεῖρα). (Δὲν θὰ ἦτο κακοκαμωμένη, διότι ἕως τώρα δὲν καταλαμβάνω... δὲν ἤκουσα καμμίαν ἐπίπληξιν).

(Στρέφει καὶ βλέπει τὸν Ἀντώνιον)

ΣΚΗΝΗ ΙΔ΄.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Ἐπὶ τῆς θύρας πρὸς ἀριστερὰν τῶν ἀνωτέρω, κάμνει σημεῖα πρὸς τὸν Σουφλέ μὲ τὸ μπιλέτον εἰς τὸ χεῖρι).

ΣΟΥΦΛΕ. (Τί θέλει ἀπὸ ἐμὲ ὁ ἐπιστάτης μὲ τὴν παντομίμαν του;)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Τῷ δεικνύει τὴν ἐπιστολὴν, καὶ τῷ νεύει νὰ σιωπήσῃ).

ΣΟΥΦΛΕ. Ἐ!... Ἐνα γράμμα;... καλά, φέρε το ἐδῶ... δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἀναγνώσω ἀπὸ μακρὰν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Τί κουτός!)

ΣΕΝΦΑΡ. Πῶς; πῶς;... Ἀντώνιε, τί ἐπιστολὴ εἶναι αὕτη; πόθεν ἔρχεται; Γρήγορα, ἀποκρίσου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Σᾶς παρακαλῶ, ἐξοχώτατε, μὴ τὰ βάνετε μὲ μένα... Ἡ Κυρία Ἐλίξα μοῦ ἔδωκε τὸ γράμμα τοῦτο διὰ νὰ τὸ δώσω κρυφὰ εἰς τὸν κύριον γραμματέα. (Μὲ φόβον).

ΣΕΝΦΑΡ. Ἐπιστολὴ τῆς θυγατρὸς μου! Πῶς, κύριε! τολμάτε σεῖς; (Δαυβάνει τὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Ἀντωνίου.)

ΣΟΥΦΛΕ. Δὲν εἶναι γιὰ μὲ, ἐξοχώτατε, ἔχει λάθος. (Κατηραμένε γραμματοκομιστά).

ΣΕΝΦΑΡ. (Θεωρῶν τὴν ἐπιστολὴν). Μάλιστα, Κύριε, εἶναι διὰ σᾶς, εἴν' ἡ θυγάτηρ μου ἡ ὁποία σᾶς ἐσύστησεν εἰς τὸν ἐπιστάτην!

ΣΟΥΦΛΕ. Τοῦτο εἶναι ἀληθές, τὸ ὁμολογῶ... ἀλλὰ γιὰ τὰ ἄλλα...

ΣΕΝΦΑΡ. Μὴ σκέπτεσαι νὰ μ' ἀπατήσης... Ἐξεύρω τὸ πᾶν, σεῖς δὲν εἴσθε γραμματεὺς, εἰμὴ εἰς περίπτωσιν... δὲν εἴν' οὗτος ὁ στοχασμὸς σας... (Ῥίπτει ματιὰς εἰς τὴν ἐπιστολὴν).

ΣΟΥΦΛΕ. Ἐ! πολὺ καλά, μάλιστα, ἐξοχώτατε, εἴν' ἀληθές.

ΣΕΝΦΑΡ. Δὲν εἶναι τοῦτο μόνον. Σεῖς ἠγαπήθητε ἀπὸ τὴν θυγατέρα μου.

ΣΟΥΦΛΕ. ὦ! τοῦτο δὰ εἶναι ἀδύνατον... καὶ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω!...

ΣΕΝΦΑΡ. Μάλιστα, κύριε, αὕτη σᾶς ἀγαπᾷ, τὸ ὁμολογεῖ... Λάβετε, ἀναγνώσατε σεῖς ὁ ἴδιος δυνατὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

ΣΟΥΦΛΕ. (Φοβισμένος). (Δὲν τολμῶ νὰ τὴν διαβάσω). Ἐξοχώτατε... ἐγώ!...

ΣΕΝΦΑΡ. Ἄ! λοιπὸν ἐρυθριάτε... συγχίζεσθε;

ΣΟΥΦΛΕ. (Ὁ διάβολος νὰ πάρῃ καὶ τὴν Κυρίαν Ἐλίξαν).

ΣΕΝΦΑΡ. (Μεθ' ἡσυχίας). Θέλω νὰ ἰδῶ, Κύριε, ἐὰν ἀκόμη ἦσθε ἄξιος τῆς τιμῆς μου. Εἰπέτε μου, εἰσθε ἰκανὸς νὰ θυσιάσετε τὸν ἔρωτά σας, καὶ νὰ παραιτηθῆτε τῆς θυγατρὸς μου;

ΣΟΥΦΑΕ. (Με θυμόν). Καλὲ Θεέ μου! ἐγὼ παραιτοῦμαι ὅλων τῶν θυγατέρων τοῦ κόσμου, ἀρκεῖ νὰ διατηρήσω τὴν εὐνοιάν σας, ἡ ὁποία μοι εἶναι ἑκατὸν φοραῖς προσφιλεστέρα. (Γονυπετεῖ).

ΣΕΝΦΑΡ. (Μετ' εὐγενείας). Ἐγερθῆτε... ἡ θυγάτηρ μου εἶναι ἰδική σας.

ΣΟΥΦΑΕ. (Ὁχ! ἄλλο, αὐτὸς ὠρκίσθη νὰ μὲ κάμῃ νὰ χάσω τὸ κεφάλι μου). (Ἐγείρεται). Ἄλλὰ πῶς, Κύριε, ἠθέλατε καταδεχθῆ... .

ΣΕΝΦΑΡ. Μοῦ ἦλθεν ἕνας στοχασμός. Σεῖς εἰσθε τώρα γραμματεὺς μου, πρέπει νὰ γράψετε μίαν ἐπιστολήν...

ΣΟΥΦΑΕ. (Ἄλλοίμονον!)

ΣΕΝΦΑΡ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι υἱὸς σεβαστοῦ καὶ εὐπειθοῦς, ὅστις ζητεῖ νὰ νικήσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ πατρὸς του... Σεῖς πρέπει νὰ μὲ ἐννοήσατε;...

ΣΟΥΦΑΕ. Ὁχ! ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ.

ΣΕΝΦΑΡ. Ὡ! Μάλιστα, μάλιστα... θέλω νὰ μὲ ἐννοήσετε καὶ νὰ τὴν γράψετε. (Με ὕφος ὀργίλου).

ΣΟΥΦΑΕ. Τότε· ἐὰν τοῦτο δύναται νὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ... ἀλλὰ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὴν στιγμήν ὅπου εὕρισκόμεθα, δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω, ὅτι... δὲν ἤξεύρω καλὰ, καλὰ, ἂν θὰ δυνηθῶ... .

ΣΕΝΦΑΡ. Ἠσυχάσετε· θὰ σᾶς τὴν ὑπαγορεύσω ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἀλλὰ θέλω νὰ τὴν γράψετε καὶ θὰ τὴν γράψετε. (Βαδίζων) Ἀντώνιε, ἀκολούθει με... Ὡ! ἐὰν θὰ τὴν γράψετε... (Ἀναχωρεῖ, ὁ Ἀντώνιος τὸν ἀκολουθεῖ).

ΣΟΥΦΑΕ. Θὰ τὴν γράψω, θὰ τὴν γράψω!... Δὲν θὰ γράψω τίποτε· τίποτε· τί ὠραία ποῦ τὸ λέγει! (Γονατίζει). Δαίμονες τοῦ μαγειρείου! Θεοὶ τῆς γαστρονομικῆς, οἵτινες μὲ τὴν καλοσύνην μὲ ἐβοηθήσατε εἰς ὅλας μου τὰς τούρτας καὶ τὰ παστίτια... ἀφιερώνομαι εἰς σᾶς ὦ! κάμετέ με νὰ γράψω τὴν διαβο-

λοεπιστολήν ἐκείνην, ἢ ἄλλως πηγαίνω καὶ πνίγομαι.

(Ἐγείρεται ν' ἀναχωρήσῃ.)

ΣΚΗΝΗ ΙΕ΄.

ΕΛΙΖΑ καὶ ὁ ἀνωτέρω.

ΕΛΙΖΑ. (Ἀπὸ τὸ δωμάτιόν της ὀμιλοῦσα πρὸς τὴν θύραν). Ἄς ἐκτελεσθῇ πάραυτα ἡ διαταγή μου. Εἰπέτε ὅτι ἡ κυρία Ἐλιζα τὸ διατάττει. (Στρέφει καὶ βλέπουσα τὸν Σουφλε ἀφίνει κραυγὴν) (Ὡ Θεέ μου, τί ἀσχημὸς ἄνθρωπος).

ΣΟΥΦΑΕ. (Ὁπισθοχωρῶν). (Ἴδου τὸ πλάσματάκι τὸ ὅποιον μ' ἀγαπᾷ χωρὶς ἐγὼ νὰ τὸ γνωρίζω. (Βραχέια παύσις).

ΕΛΙΖΑ. (Συνερχομένη τῷ λέγει μὲ ὕφος ἀμφίβολον). Ὁ κύριος ἐνασχολεῖται ἐδῶ;...

ΣΟΥΦΑΕ. Ἐ! Μάλιστα... Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλοσύνην μεθ' ἧς...

ΕΛΙΖΑ. Ἐπεθύμουν νὰ μάθω ἐὰν ὁ νέος γραμματεὺς εὕρσκεται...

ΣΟΥΦΑΕ. Εὐχαριστημένος; Παρὰ πολὺ, Κυρία, καί... .

ΕΛΙΖΑ. Λοιπὸν αὐτὸς... .

ΣΟΥΦΑΕ. Εἶναι ἐδῶ, δειλὸς καὶ πάλλων... πλήρης ἔρωτος δι' ὑμᾶς... ἀλλὰ δὲν τοιμᾶ... διότι ἀμφιβάλλει...

ΕΛΙΖΑ. Τί! σεῖς λοιπὸν γνωρίζετε... (Με θαυμασμόν).

ΣΟΥΦΑΕ. Ὅλα, κυρία... καὶ εἶμαι τὸσον ἐμπερδευμένος... .

ΕΛΙΖΑ. (Θὰ ἦναι ὁ φίλος τοῦ Ἀλφόνσου, τὸν ὅποιον μοι εἶπον νὰ εἰσάξω ὡς ὑπογραμματέα). Κύριε, δύναμαι ἐλευθέρως νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς σᾶς; εἰσθε φίλος εἰλικρινῆς;

ΣΟΥΦΑΕ. Λογαριάστε με μάλιστα δι' ἕνα αἰχμάλωτον πωλημένον καὶ ἔτοιμον νὰ θυσιάσῃ τὸ αἷμά του, τὴν ζωὴν του διὰ τὸν ἔρωτά σας.

ΕΛΙΖΑ. (Με ὕφος ἐμπιστοσύνης). Ἀκούσατε! Ἡ οἰκονόμος μου μοι εἶπεν... ἕνα... Δὲν ἤξεύρω τί διὰ τὴν κοκολάταν... δι' ἕνα ὠραῖον νέον, ὁ ὁποῖος ἠθέλεν... Εἰπέτε μου θὰ ἦναι τάχα...

ΣΟΥΦΑΕ. Ἐνα μικρὸν σόφισμά μου, θὰ σᾶς κάμω νὰ ἰδῆτε... .

ΕΛΙΣΑ. Σᾶς εἶμαι ὑπόχρεως... ἀλλὰ χρειάζεται μεγαλειτέρα φρόνησις διὰ νὰ μὴ ἀνακαλυφθῶμεν...

ΣΟΥΦΑΕ. Ἐ δά! καταλαμβάνω... ἡ ἀρχή... ὁ στοχασμός... (Ἄλλ' ἰδὲ τύχη! ἡ θυγάτηρ ἐνὸς μεγάλου κυρίου ν' ἀποθνήσκη ἀπὸ ἔρωτα πρὸς ἓνα μάγειρον).

ΕΛΙΣΑ. Ἐὰν ἐγνωρίζατε πόσον φοβοῦμαι μήπως ὁ πατήρ μου ἀνακαλύψῃ τοῦτον τὸν ἔρωτα...

ΣΟΥΦΑΕ. Μὴ λυπήσθε, κυρία, αὐτὸς τὰ ἤξεύρει ὅλα...

ΕΛΙΣΑ. ὦ οὐρανέ! καὶ πῶς! (ἐκπεπληγμένη.)

ΣΟΥΦΑΕ. Ἐνόησε τὸν ἐπιστάτην ὅτι εἶχε τὸ γράμμα, καὶ ὁ κύριος κόμης τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του.

ΕΛΙΣΑ. Ἄχ! ἐκεῖνος ὁ μωρὸς μᾶς κατέστρεψε.

ΣΟΥΦΑΕ. Ἐκεῖνος εἶναι ἓνα μπῆτ ὅπου δὲν ἤξεύρει νὰ κάμῃ κανένα πρᾶγμα καλόν.

ΕΛΙΣΑ. Καὶ τώρα; πῶς ν' ἀποφύγῃ τὴν ὀργὴν τοῦ πατρός μου;

ΣΟΥΦΑΕ. Μὴ φοβῆσθε, αὐτὸς συγκατατίθεται.

ΕΛΙΣΑ. ὦ Θεέ, εἶναι τάχα τοῦτο ἀληθές;

ΣΟΥΦΑΕ. Μάλιστα, στέργει... ἀλλὰ ὑπὸ ἓνα ὄρον τρομερόν.

ΕΛΙΣΑ. Ἀλλοίμονον! Καὶ ποῖου;

ΣΟΥΦΑΕ. Θέλει ὥστε ὁ γραμματεὺς νὰ κάμῃ ἀκόμη τὸν γραμματέα... καὶ νὰ γράψῃ μίαν ἐπιστολήν... Δὲν ἤξεύρω κ' ἐγὼ... δι' ἓνα υἱὸν εὐπειθῆ, σεβαστὸν, ὅστις ζητεῖ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν πατέρα του.

ΕΛΙΣΑ. Πολὺ καλὰ, ἐγὼ ἐν τούτοις δὲν βλέπω κανὲν κακόν.

ΣΟΥΦΑΕ. Ἄλλὰ τὸ βλέπω ἐγὼ κάλλιστα...

ΕΛΙΣΑ. Καὶ τίτι τρόπῳ;

ΣΟΥΦΑΕ. Διὰ νὰ γράψῃ τις ἐπιστολήν...

ΕΛΙΣΑ. Ἄλλὰ γίνεται γρήγορα, γράφεται.

ΣΟΥΦΑΕ. (Ἴδου ἡ ἄλλη ποῦ θέλει νὰ μὲ κάμῃ νὰ γράψω διὰ τῆς βίας.) Μὰ ἐδῶ! ἐδῶ εἶναι ἡ μπερδεψιά, κυρία, διότι...

ΕΛΙΣΑ. Καὶ ποῦ εἶναι τώρα ἐκεῖνος;

ΣΟΥΦΑΕ. Ποῖος;

ΕΛΙΣΑ. Ὁ Ἀλφόνσος.

ΣΟΥΦΑΕ. Ὁ Ἀλφόνσος!

ΣΚΗΝΗ ΙΣΤ'.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἡ ἐξοχότης του περιμένει ἀνυπομόνως τὸν γραμματέα εἰς τὸ γραφεῖον.

ΣΟΥΦΑΕ. (Δίδων ἐν κτύπημα εἰς τὸ μέτωπόν του) ὦ κατηραμένη στιγμή! (Ἀναχωρεῖ τρέχων πρὸς ἀριστεράν.)

ΕΛΙΣΑ. Δὲν καταλαμβάνω τίποτε... Καὶ ἐν τούτοις σείς, κύριε ἀνόητε, δὲν ἐστάθητε καλὸς νὰ κάμετε τίποτε, καὶ ἀπεκαλύψατε τὸ πᾶν. (Ἀναχωρεῖ.)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἀκοὺς ἐκεῖ τί λέγει! Καὶ ἀφοῦ συνετέλεσα τόσον εἰς τὸ συνοικεσίον τῆς. (Βλέπων τὸν Ἀλφόνσον.)

ΣΚΗΝΗ ΙΖ'.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ καὶ ὁ εἰρημένος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἄ!... εἴσθε ἐδῶ, κύριε μάγειρε... Ποῦ εἴσθε ἕως τώρα; καὶ ἰδοὺ μία καλὴ περίστασις, ἣτις θὰ σᾶς κάμῃ τιμὴν. Πρὸ πάντων ἐλπίζω ὅτι ἐσκέφθητε περὶ τοῦ προγεύματος τῆς πρωΐας ταύτης.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ναί, μάλιστα ἔδωκα διαταγὴν διὰ τοὺς ἀμπελουργοὺς...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ἐξαίρετα. Καὶ αὐριον ἴσως ἐν γεῦμα διὰ τοὺς γάμους... Ἐ! τί λέγετε καὶ σεῖς; τὸ σπῆτι εἶναι καλόν;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Πῶς, πῶς! Ἐν γεῦμα διὰ γάμους!...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Μάλιστα τοὺς γάμους τῆς κυρίας Ἐλίζας· αὕτη γίνεται σύζυγος τοῦ νέου γραμματέως, τὸν ὁποῖον εἶδετε, καὶ ὅστις δὲν εἶναι...

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ὅστις δὲν εἶναι; τί;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ὅστις δὲν εἶναι γραμματεὺς... ἀλλ' ἔραστής μετεμφιεσμένος.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Μανιώδης.) Ἐραστής μετεμφισμένος! ἠπατήθην εἰς τοιοῦτον βαθμόν; ...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. ὦ! ἴδετε τοῦτον τὸν ἄλλον πῶς ἀναμιγνύεται...

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. (Ἐκτός ἑαυτοῦ.) Ἄλλ' ἄς τρέμη ἀπὸ τὴν μανίαν μου... Ἐὰν ἐπιμένῃ νὰ τὴν συζευχθῆ θὰ τοῦ σκορπίσω τὰ μυαλά.

(Προχωρεῖ ἵνα διέλθῃ ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ συναντᾷ τὸν πατέρα του.)

ΣΚΗΝΗ ΙΗ΄.

Ο ΓΥΟΚΟΜΗΣ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ὁ πατήρ μου!

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. Ὁ υἱός μου!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. (Ἐκστασιακός.) Μάγειρος υἱὸς ἐνὸς ὑποκόμητος; (Ἄνεσις.)

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. Πῶς! εἰς τοῦτον τὸν τόπον, εἰς τοιαύτην κατάστασιν... ὅποια ἐντροπή... (Ὁ Ἄλφόνσος ζητεῖ νὰ φύγῃ, ἀλλ' αὐτὸς τὸν σταματᾷ.) Ὅχι, διάβρολε, δὲν θὰ μοῦ φύγῃς. Ἐὰν ὁ κύριος κόμης ἦναι τόσο ἀγαθὸς νὰ σὲ συγχωρήσῃ, ἐγὼ δὲν λησμονῶ τὸν θυμὸν μου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Τί λέγετε; ὁ κύριος κόμης μὲ συγχωρεῖ; ..

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. Ναί, Κύριε, ἐκεῖνος σὲ συγχωρεῖ καὶ συγκατατίθεται.

ΣΚΗΝΗ ΙΘ΄.

Ὁ κόμης τοῦ ΣΕΝΦΑΡ, ΕΙΛΙΖΑ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΣΕΝΦΑΡ! Στάσου ἐκεῖ! Ἐγὼ δὲν συγκατατίθεται παντελῶς.

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. Ἰδοὺ καὶ ἄλλο! ἀλλὰ δὲν μὰ εἶπες πρὸ ὀλίγου;

ΣΕΝΦΑΡ. Ἀλήθεια, ἀλλὰ μετὰ τὴν συνομιλίαν τὴν ὅποιαν ἐκάμαμεν μαζύ...

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. (Ἐκπληκτόμενος.) Τί ἐκάμαμεν μαζύ;

ΣΕΝΦΑΡ. Εἶναι πολὺ εὐτυχῆς ὁ υἱός σου... ἀλλῶς τε ἤθελον τὸν κάμει νὰ πηδήσῃ ἀπὸ τὸ παράθυρον!... Ἐν τούτοις τὸν ἀπέπεμψα.

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. Τὸν ἀπέπεμψας; ἀλλ' ἐὰν ἦτο ἐδῶ; (Δεικνύων τὸν Ἄλφόνσον.)

ΣΕΝΦΑΡ. Ποῦ; (Στρέφει πρὸς τὸν Ἄλφόνσον) ὁ Δουδοβίκος;

ΕΙΛΙΖΑ. Ναί, φίλτατε πάτερ, εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος.

ΣΕΝΦΑΡ. Καὶ τότε... τίς ἦτο λοιπὸν ἐκεῖνος μὲ τὸν ὅποιον ὠμίλησα πρὸ ὀλίγου; Ἐνας ἄφρων, ἕνας αὐθάδης... ὁ ὅποῖος δὲν ἤξεύρει νὰ γράψῃ οὔτε τὸ ὄνομά του.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ἐκεῖνος εἶναι ἐραστής μετεμφισμένος.

ΣΕΝΦΑΡ. Εἶναι ἀδύνατον.

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. Θὰ ἦναι κανένας τυχοδιώκτης.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Κανένας κατάσκοπος, ὅστις ἐζῆτει νὰ προδώσῃ τὰ μυστήρια τοῦ ἔθνους... πρέπει νὰ τὸν ἀναζητήσωμεν. (Διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ.)

ΑΛΦΟΝΣΟΣ. Ναί, ἄς τρέξωμεν. (Ὡς ἄνω.)

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. (Ἐμποδίζων αὐτόν.) Μίαν στιγμήν. Ἐπιθυμῶ αἱ καταδιώξεις ν' ἀρχίσωσι μετὰ τὸ πρόγευμα, ἄλλως δὲν τρώγει πλέον. Ἀντώνιε, ὑπηρετήσατε... δὲν κινεῖσθε;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε, ἀλλ' ἀποταιθῆτε πρὸς τὸν Κύριον (δεικνύει τὸν Ἄλφόνσον) τὸν ὅποιον ἔλαβον ὡς ἀρχιμάγειρον... αὐτὸς ἐπεφορτίσθη περὶ τούτου.

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. (Πρὸς τὸν Ἄλφόνσον) Πῶς, ἄθλιε! Σὺ ἐτόλμησας... ἄχ! κατεστράφην! θὰ ἀποθάνω τῆς πείνης! (Στρέφει καὶ βλέπει τὸν Σουφλέ.)

ΣΚΗΝΗ Κ΄.

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. (Ἐκπεληγμένος.) Τί βλέπω!
ΣΕΝΦΑΡ. Εἶναι ἐκεῖνος ὁ μπερμπάντης ὁ πρῶτος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ. Ὁ νέος γραμματεὺς...

ΕΙΛΙΖΑ. Ὁ φίλος τοῦ Ἄλφόνσου!

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. Ὁ πρῶν μάγειρός μου!

ΣΟΥΦΛΕ. (Μετὰ σοδαρότητος) Ὁ κύριος Σουφλέ εἰς τὰς διαταγὰς σας.

ΓΥΟΚΟΜΗΣ. (Ἐμφύων τὸ μπαζούμιον.) Πῶς! σὺ εἶσαι ἡ αἰτία ὄλων τούτων τῶν ἀταξιών;... θέλω μὰ τὸν... (Διὰ νὰ τὸν κτυπήσῃ.)

ΣΟΥΦΛΕ. (Παρουσιάζων αὐτῷ τὸ πιάτον ἀκκε-
πίς.) Κτυπάτε, ἀλλὰ θὰ σωφρονισθῆτε.

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. (Βλέπων τοὺς ἀμπελοουργούς.)
Ἔμ! τί εἶναι; ὁ Θεὸς ἄς μοῦ τὸ συγχω-
ρήσῃ! εἶναι ἀμπελοουργοί... τὴν μπου-
κιά μου πέρνω! (Πρὸς τὸν κόμητα.) Ἦθελα
καὶ καλὰ νὰ τὸν βάλω εἰς τὴν οἰκίαν σας.

ΣΟΥΦΛΕ. Ἰσα ἴσα διὰ τοῦτο ἦλθα.

ΣΕΝΦΑΡ. (Γελῶν.) Πῶς! τὴν θέσιν αὐτὴν
ἐξήτεις;

ΣΟΥΦΛΕ. Μάλιστα, κύριέ μου. Σκεφθεῖς
ὅτι ἡ κατηραμένη ἐκείνη ἐπιστολὴ τὴν
ὁποῖαν δὲν ἠδυνήθην νὰ γράψω μὲ ὑστέ-
ρησε τῆς εὐνοίας σας, ἠθέλησα νὰ δοκι-
μάσω ἐὰν ἤμαι ὄλως διόλου ἀνάξιος.
Ἐρχομαι λοιπὸν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν
νόστιμον ὄρεξίν σας τοῦτο τὸ πρᾶγμα
τῆς ἐπιδειξιότητός μου ἀποτελεσμα, ἐκ
τοῦ ὁποίου ἐπομένως θὰ μὲ κρίνετε·
διότι καθὼς εἶπε σοφός τις, ὁ ἄνθρωπος
γνωρίζεται ἀπὸ τὰς πράξεις, καὶ ὁ μά-
γειρος ἀπὸ τὰ φαγητά!...

ΥΠΟΚΟΜΗΣ. Καὶ τὰ κάμνει κάλλιστα,
σὰς ἀποκρίνομαι ἐγώ.

ΣΟΥΦΛΕ. Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν, κατα-
δεχθῆτε, ἐξοχώτατε, νὰ συγχωρήσετε τὴν
τόλμην μου, διότι τώρα οἱ τεχνίται τὴν
ἔχουν ὅλοι... ὅ,τι δὲ κυρίως ἔχω ἤδη
ἀνάγκην, εἶναι ἡ συγκατάθεσίς σας.
Ἐπειδὴ εἰς τὸ μαγειρεῖόν μου ἐν φύσημα
ἄρκει νὰ μοῦ σβέσῃ τὴν φωτιὰν καὶ νὰ
χύσῃ τὴν κατσαρόλαν.

(Τέλος.)

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ

πρὸς ἀνάμνησιν ***

Ἄκουσες ἄγριον γογγιτὸ στὸ κύμα τ' ἀφρισμένο,
Στὴν ἄσπλαγχνήν τὴ θάλασσα εἶδες ἀνεμοζάλη;
Ἐτυχς τὰ μεσάνυχτα σὲ πλοῦ? ἀπελπισμένο
Νὰ ἦσαι, μέσ' τὸ πέλαγος μακρῷ ἀπ' τὸ περιγιάλι;

Ἐγνώρισες σκληρὰς βροντὰς τὸ θάρος σου νὰ
[κλέφτουν,
Νὰ σὲ θαμπόν' ἡ ἀστραπή; καὶ σὺ χωρὶς ἐλπίδα
Ν' ἀκοῦς πῶς φεύγουν τὰ πανιά, πῶς τὰ κατάρ-
[τηα πέφτουν,
Καὶ νᾶχης γιὰ παρηγοριά, νεκρὴ φανοῦ ἀχτίδα;

Ἄστροπελέκι σὰν ἐχθρὸ εἶδες σὲ τέτοιο βράδυ
Ἄπὸ τὰ μαῦρα σύγγερα νὰ φεύγῃ, νὰ πετιέται,
Καὶ φλογισμένο νὰ περνᾷ, νὰ γράφῃ στὸ σκοτάδι,
Κ' ἡ φλόγα του σὰν πυρκαγιὰ γύρω σου νὰ σκορ-
[πιέται;

Στὴν ὄρα τῆς ἀπελπισιάς, σ' ἐκείνη τὴν ἀντάρα,
Ποῦ ὁ Θεὸς ἠθέλησε γιὰ νὰ φανῇ προστάτης,
Ἦμouνα εἰς τῆς θάλασσας τὴν ἀδικὴν κατάρ-
—Ποῦ κάλλιο νὰ μὲ πέρανε τὰ ἄγρια κύμα-
[τά της!

Νεκροὺς ψαλμοὺς χαρίζανε οἱ ἄνεμοι στὸ κύμα,
Κ' ἡ θάλασσα σὰ θάνατος γὰ στήθιαμου κυποῦσε·
Εἶδα ἀφροὺς γιὰ φέρετρο, τὰ βάθη της γιὰ μνήμα,
Καὶ σὰ νεκρὸς ἐπάγωνα στὴ λύσσα ποῦ φουσοῦσε.

Νύχτα ὁ νοῦς μου ἔγινε στῆς νύχτας τὴ φοβέρα,
Σκοτάδι εἶχα λογισμό, σιμὰ τὸ φάντασμά σου...
Ἦταν σὰν ἄσρο τῆς αὐγῆς, ποῦ δείχνει τὴν ἡμέρα,
Κ' ἐνόμιζα τὸν οὐρανὸ πῶς θὰ βρισκα κοντά σου...

Ἐβρεχε σὰν κατακλυσμός· κ' ἐγὼ παρακλοῦσα
Τὸν Πλάστη μου γιὰ νὰ σωθῶ νάρθη νὰ σ' ἀν-
[ταμώσω·

Κι' ἂν ἦρθα, δὲ σ' ἀντάμωσα· στὸ χέρι ποῦ πο-
[θοῦσα

Ἄλλοίμονο! δὲν μπόρεσα τὸ χέρι μου ν' ἀπλώσω!

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΡΙΕΛΛΑΣ

Η

ΜΕΤΑΞΥ ΑΓΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΑΣ

ΓΕΦΥΡΑ

Μέγας καὶ πολὺς γίνεται λόγος περὶ
τῆς διεθνούς γεφύρας τὴν ὁποῖαν ὁ μη-
χανικὸς Boutet προτίθεται νὰ ρίψῃ ἐν
τῷ πορθμῷ τῆς Μάγχης μεταξὺ Ἀγγλίας
καὶ Γαλλίας.

Ἐκατέρωθεν τοῦ πορθμοῦ ἡ ἐπιχει-
ρησις ἐμφυχοῦται.

Εἰς δὲ τῶν θερμότερων πρωτοουργῶν,
ὁ ἐν Λουδίνῳ πρέσβυς τῆς Πορτογαλ-
λίας, ὁ γηραιὸς Στρατάρχης Δουξ τῆς
Σαλδάνας μετέβη ἐσχάτως εἰς Παρι-
σίους, ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ εἰρη-
μένου μηχανικοῦ περὶ τούτου. Ἐπισκέ-
φθη δὲ τὰ ἐργοστάσια, τὴν γέφυραν τοῦ
πορθμοῦ καὶ ἄπασαν τὴν ἀποσκευὴν
ταύτης, καὶ ἐθαύμασε τὴν στερεότητα
καὶ τὸ ἄβαρυ αὐτῆς. Εἶναι δὲ γνω-
στὸν ὅτι ὁ Στρατάρχης μετέβη εἰς Πα-

ρισίους ἵνα πείσῃ τὸν μηχανικὸν Βουτετὲ νὰ κάμῃ ἔναρξιν τοῦ κολοσσαίου ἔργου τούτου τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1872. Ἀμέσως δὲ ἔταιρία κεφαλαιούχων ἐσχηματίσθη διὰ τὴν κατάθεσιν τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων, ὅπως γενῇ χιλίων μέτρων μήκους γέφυρα λόγῳ δοκιμῆς, καὶ ἐὰν τὸ ἔργον ἐπιτύχῃ, θέλει ἐξακολουθήσει ἄνευ διακοπῆς ἑκατέρωθεν ταυτοχρόνως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ περαιωθῇ ἡ γέφυρα ἐντὸς τριῶν ἐτῶν τοῦλάχιστον.

Ἡ γέφυρα αὕτη θέλει συνδέσει τὴν Ἀγγλίαν μετὰ τῆς Γαλλίας ἀδιάρρηκτως καὶ πολιτικῶς καὶ βιομηχανικῶς. Οὐδεμία συνθήκη ἐμπορίας δύναται νὰ φέρῃ τὰ ἀποτελέσματα διαρκοῦς συμμαχίας μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων τούτων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανῶν λαῶν, ὅσον ἡ γέφυρα αὕτη. Ἡ καθημερινὴ δὲ ἀνταλλαγὴ προϊόντων γῆς καὶ τέχνης θέλει συγχωνεύσει τὰ συμφέροντα τῶν δύο τόπων τοιοῦτοτρόπως, ὥστε οὐδέποτε τοῦ λοιποῦ τὰ δύο ταῦτα ἔθνη θέλουσιν εὑρεθῆ εἰς ἀνάγκην πολέμου.

Ὅταν δὲ περαιωθῇ ἡ γέφυρα αὕτη, ἡ μεγάλη ὁδὸς ἡ διερχομένη διὰ τοῦ Mont-Cenis καὶ τοῦ Souez, θέλει ἀρχεσθαι κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν μέχρι τῶν Ἰνδιῶν.

Εὐτυχία, ἐὰν οἱ κόποι τοῦ τολμηροῦ τούτου μηχανικοῦ, ἐνασχολουμένου ἤδη δώδεκα ἔτη διὰ τὴν γέφυραν ταύτην, ἐπιτύχωσι.

Κων]πολις 24 Νεβρίου 1871

Μ. ΑΙΒΑΝΙΟΣ

ΘΕΟΒΑΛΔΟΣ

(Συνέχεια.)

«Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἦσαν ἀληθεῖς Ἴσπανοὶ, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Βερμέγια ὡς ἐὰν ἀπεκρίνετο εἰς τὴν σκέψιν τοῦ Θεοβάλδου· ἦσαν φανατικοὶ, σκληροὶ, ἱκανοὶ νὰ δολοφονήσωσι γυναῖκα ἀλλ' ὄχι νὰ τὴν ἀτιμάσωσιν. Ὁ ἀξιωματικὸς μὲ ὠδήγησεν ὀλίγον κατὰ μέρος· δύο στρατιῶται μὲ ἐκράτησαν ἐν

ἀποστάσει, καὶ συνεκρότησαν συμβούλιον ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ. Ἦσαν ἐκεῖ πέντε ἢ ἑξ ἀξιωματικοὶ, εἰς μοναχὸς, καὶ δύο ἢ τρεῖς ἄνδρες μὴ φέροντες στολὴν. Συνωμίλουν ζωηρῶς. Ἐκατοστὺς στρατιωτῶν ἴσταντο ἀπωτέρω ἐν βαθείᾳ σιωπῇ. Δὲν ἐφαιτάσθη ὅτι ἐκινδύνευεν ἡ ζωὴ μου, καὶ ἐν τούτοις ἐρρίγησα, προσευχηθεῖσα εἰς τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὸν δυστυχεῖ ἐκείνον Πέρικον τοῦ ὁποίου ἐπροξένησα τὸν θάνατον. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπεστρέφοντο μετὰ φρίκης ἀπὸ τοῦ πτώματος ἐκείνου πλησίον τοῦ ὁποίου ἐφοβούμην μήπως ἐγκαταλειφθῶ ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐκείνῃ. Ἡ παρουσία τῶν καρλιστῶν μὲ ἐνεθάρρυνε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀντὶ νὰ μὲ τρομάξῃ· πρὸ πάντων ἐφοβούμην μὴ μείνω μόνη.

Στρατιῶται ἤρχοντο καὶ ἀνεχώρου ἀμέσως. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἤκουα μακρὰν τουφεκισμοῦ· ἐπολέμου εἰς τὰ πέριξ. Ὅλα ταῦτα διήρκεσαν μίαν ὥραν. Τέλος, οἱ δύο στρατιῶται οἵτινες μὲ ἐφύλασσαν μὲ ἐπανάφερον εἰς τὸ χεῖλος τῆς ὁδοῦ· ὁ ὄμιλλος μὲ περιεκύκλωσεν· ὅλα τὰ πρόσωπα ἦσαν στυγνὰ, ἀπαθῆ· ὅλα τὰ βλέμματα ἀπεστρέφοντο ἀπ' ἐμοῦ.

«Δόνα Ἰνὲς Δὲ Λὰς Βερμέγιας, πλησιάσατε,» εἶπεν εἰς ἀξιωματικὸς φέρων γαλόνια συνταγματάρχου τῶν ἐπιτελῶν.

Ἀνεσκίρτητα ἀκούουσα τὸ ὄνομά μου.

«Δόνα Ἰνὲς Δὲ Λὰς Βερμέγιας, ἐξηκολούθησεν ὁ συνταγματάρχης, κατηγορεῖσθε καὶ ἀποδεικνύεσθε κατάσκοπος καὶ ἐπαναστάτης πρὸς τὴν κυβέρνησιν τῆς Αὐτοῦ Καθολικῆς Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως δὸν Κάρλου. Συστήσατε τὴν ψυχὴν σας εἰς τὸν Θεόν· τὸ ἐνταῦθα στρατιωτικὸν συμβούλιον καταδικάζει ὑμᾶς εἰς θάνατον.»

Βαθὺς τρόμος, ἀγωνία ἀνέκφραστος μὲ κατέλαβον. Νὰ ἀποθάνω! νὰ ἀποθάνω εἰκοσαετίς! Ἐγουνπέτησα, ἐπεκαλέσθη τὴν ἀθωότητά μου, ἐζήτησα τὴν ζωὴν κλαίουσα.

Ἡ πρᾶξις ἦτο ἀνανδρὸς καὶ ἀτιμωτικὴ δι' ἓνα ἄνδρα, ἀλλὰ μία δυστυχεῖς

γυνή δύναται χωρὶς νὰ αἰσχυρῆ νὰ ζη-
τήσῃ τὴν ζωὴν ἀπὸ τοὺς δημίους τῆς.
Ἦθελα νὰ ζήσω. Τὴν δυστυχίαν, τὴν
ἀπομόνωσιν, τοὺς σκληροτέρους ὄρους,
τὰ πάντα θὰ ἐδεχόμην.»

Ὁ Θεοβάλδος παρετήρησε τὴν κυρίαν
Βερμέγια μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνησύχου
περιεργείας. Ἐκείνη ἐξηκολούθησε·

«Ναί, τὰ πάντα, ἐκτὸς τῆς ἀτιμίας!...
Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι δὲν μὲ εὐ-
σπαγχίσθησαν, ἀλλ' ἐμακρύνθησαν.
Ὁ μοναχὸς ἦτο ἐκεῖ διὰ νὰ μὲ ἐξομολο-
γήσῃ. Προσεπάθησα νὰ τῷ ὁμιλήσω,
ἀλλ' ἡ φωνή μου ἐσβύνητο· ἔμμενα ἀκί-
νητος, γονυπετῆς ἐπὶ τῆς κόνεως, καὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα προσηλωμένους
ἐπὶ δωδεκάδος τουφεκίων συμπεπλεγ-
μένων ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς ὁδοῦ. Οὔτε τὸ
βλέμμα μου οὔτε ὁ νοὺς μου ἠδύνατο ν'
ἀποσπασθῶσιν ἐκ τῶν ὀπλων ἐκείνων.
Δὲν ἔκλαια πλέον, δὲν ἐζήτουν πλέον
χάριν, δὲν ἔβλεπον τίποτε ἐκτὸς τῶν
μαύρων καὶ στιλβόντων ἐκείνων τουφε-
κίων· ὑπεράνω δὲ τῆς κεφαλῆς μου ἦτο
ὁ τόσον ὠραῖος οὐρανός. Ὁ μοναχὸς μὲ
ὠμίλει, δὲν τὸν ἤκουσα εἰμὴ ὅταν μὲ
εἶπε·

«Κόρη μου, ἐγκαρτέρησον, τὰ πάντα
ἐτελείωσαν διὰ σέ... Ἴδου αὐτοί.»

Τότε ἐστράφη πρὸς αὐτόν. Ἦτο γέ-
ρων· εἶχε δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

«Πάτερ μου, τῷ εἶπον δρᾶττουσα τὸ
ράσον του, εἶμαι ἀθῶα! σῶσατέ με!
Δὲν σὰς ἀφίνω! Δὲν θὰ τολμήσωσι νὰ
μὲ φονεύσωσι πλησίον σας! Δυπηθῆτε
δυστυχῆ γυναῖκα!... Ἴδέτε, εἶμαι νέα,
πλήρης ζωῆς, καὶ θέλουν νὰ ἀποθάνω
τόσον ταχέως!... Ἐχω ἀκύμη τόσας
ἡμέρας ἐνώπιόν μου!... Θὰ δώσωσι
λόγον εἰς τὸν Θεὸν ἐκείνι οἵτινες μὲ
τὰς ἀφαιρέσωσιν!...»

Ὁ μοναχὸς ἠθέλησε νὰ μὲ ἀποθήσῃ·
ἀλλὰ προσκολληθῆν ἰσχυρῶς, ἐσύρθη
εἰς τὰ γόνατά του. Τότε ἤκουσα ὀπισθὲν
μου τοὺς ὀβελοὺς ἠχούοντας ἐντὸς τῶν
τουφεκίων. Ὁ ξηρὸς ἐκεῖνος κρότος ἀν-
τήχησεν εἰς τὴν βεβαρημένην κεφαλὴν
μου· αἱ χεῖρές μου ἀπέλυσαν τὸ ράσον
τοῦ μοναχοῦ· ἠσθάνθη ὅτι ἀνεχώρει.

Ἐπεκράτησεν ἄρκετὰ μακρὰ σιωπὴ,
ἐπηκολούθησαν τουφεκισμοί, καὶ ἐλει-
ποθύμησα.

Ὅταν ἐπανέλαβον τὰς αἰσθήσεις μου
ἤμην κατακεκλιμένη εἰς τὸ χεῖλος τῆς
ὁδοῦ ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων τῆς ἀμά-
ξης μου· ὁ μοναχὸς, καθήμενος πλησίον
μου, ἐκάπνιζε τὸ σιγάρον του. Εἶμεθα
μόνοι. Ἀνεπόλησα τὰ πάντα ἀνοίξασα
τοὺς ὀφθαλμούς, ἠσθάνθη ὅτι δὲν ἀπέ-
θανον, ἀλλ' ἐνόμισα ὅτι τοῦλάχιστον
ἐπληρώθην ἐπικινδύνως. Ὁ μοναχὸς
προσεπάθησε νὰ μὲ ἀνεγειρῇ καὶ μοι
ἔδωκε νὰ πῶ ὀλίγον οἴνου ὅστις μὲ
ἐζωογόνησεν ἀμέσως.

«Κόρη μου, μὲ εἶπε μετ' εὐχαριστή-
σεως, περισσότερον ἐφοβήθης ἢ ἐπα-
θες. Ἐμπρὸς, λάβε θάρρος καὶ εὐχα-
ρίστησον τὸν Θεόν.»

Ἦθέλησα νὰ τὸν εὐχαριστήσω, διότι
ἐνόησα ὅτι μοι εἶχε σώσει τὴν ζωὴν·
ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην εἰμὴ νὰ συμπλέξω
τὰς χεῖρας κλαίονσα.

«Καλὰ, καλὰ! μὲ εἶπε, μὴ τρομά-
ξης, δὲν ἐπληρώθης· αἱ σφαῖραι διήλ-
θον ὑψηλὰ, καὶ σὺ ἦσο γονυπετῆς...
Τώρα τί θὰ πράξης;

— Θὰ ὑπερβῶ τὰ σύνορα, τῷ ἀπε-
κρίθην· εἰπέτε μοι μόνον, ἀγαθέ μου πα-
τερ, πρὸς ποῖον μέρος πρέπει νὰ διευ-
θυνθῶ;»

Ὁ μοναχὸς ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

«Μεταβαίνεις εἰς τὴν Γαλλίαν! ἀνέ-
κραξε· κακὸς τόπος!... Ὅλαι αἱ δυστυ-
χίαι τῆς Ἰσπανίας προέρχονται ἐκεῖθεν.
Ἄληθής Ἰσπανὸς δὲν εἰμπορεῖ νὰ ζήσῃ
ἐκεῖ.

— Φεῦ! τῷ εἶπα ὅλη τρέμουσα καὶ φο-
βουμένη μὴ τὸν ἐρεθίσω, ἤξεύρω καλῶς
ὅτι εἶναι κακὸς τόπος ὅπου σχεδὸν δὲν
ζῶσι χριστιανικῶς· ἀλλ' εἰς τὴν Ἰσπα-
νίαν δὲν ὑπάρχει ἀσφάλεια δι' ἐμέ, πά-
τερ μου.»

Ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν μὲ ὕφος πεπει-
σμένον, καὶ ἠγέρθη λέγων μοι·

«Ἐμπρὸς, κόρη μου, ἐγὼ θὰ σοὶ χρη-
σιμεύσω ὡς ὁδηγός· θέλω νὰ τελειώσω
ἔτι ἤρχισα.»

Ἐφίλησα τὰς χεῖράς του.

«Κόρη μου, ἐπανελάβε δεικνύων πρὸς ἄρκτον, ἅμα φθάσης ἐκεῖ κάτω, ὅπισθεν τῶν ὀρέων ἐκείνων, μὴ λησμονήσης τὴν Ἴσπανίαν μας καὶ εὐχου εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀντωνίου Λέοντος.

Ἡ ἄμαξα ἦτο ἀκόμη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δρόμου, ἀλλ' αἱ ἡμίονοι εἶχον γίνεαι ἄφαντοι. Ἐζήτησα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ σῶμα τοῦ Περίκου· ὁ μοναχὸς μοὶ ἔδειξε λάκκον προσφάτως ἀνασκαφέντα. Δυστυχή Περικε! ἦτο νέος, καὶ αὐτὸς ἐπίσης θὰ ἠγάπα τὴν ζωὴν!

Ἔλαβον ἐκ τῆς ἀμάξης τὸν χρυσοὺν καὶ τὰ τιμαλφῆ μου· ἠθέλησα νὰ τὰ μοιρασθῶ μὲ τὸν μοναχόν· ἠρνήθη. Ἀνεχωρήσαμεν πεζοί. Τὴν ἐπαύριον ἤμην εἰς Γαλλίαν.»

Ἡ κυρία Βερμέγια ἐσιώπησεν. Ἡ Βαλερία καὶ ἡ ἀδελφὴ μου τῇ ἔθλιψαν τὰς χεῖρας· ἀμφότεραι ἔκλαιον. Ἡ γεροντικὴ καρδία μου εἶχε συγκινηθῆ εἰς τὴν διήγησιν ταύτην· ὁ κόμης Ἀνατόλιος ἐξέφερε μεγάλας ἀναφωνήσεις· μόνος ὁ Θεοβάδδος δὲν εἶπε τίποτε.

II

Μετ' ὀλίγον ἡ κυρία Βερμέγια ἐγένετο στενὴ φίλη μας. Ὀλίγισται γυναῖκες ἔχουσιν εἰς τοιοῦτον ὑψιστον βαθμὸν τὸ δῶρον τοῦ ἀρέσκειν. Ἐπάρχει ἐν αὐτῇ εἰδὸς τι ἰωχελοῦς χάριτος, ὀμιλία ἀφελῆς καὶ ἐνδιαφέρουσα αἰχμαλωτίζουσα ὅσον καὶ ἡ σπανία καλλονὴ της. Ἡ θέσις της ἦτο μοναδική, ἂν καὶ ὅλως φυσική· χήρα, χωρὶς οἰκογένειαν, καὶ μὲ μετρίαν περιουσίαν, εὐρίσκετο εἰς εἰκοσαετῇ ἡλικίαν ἐντελῶς ἐλευθέρα, χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἔχη τι νὰ ἰντεῖπῃ. Ἐνόμισα ὅτι ἠδύνατο νὰ νυμφευθῆ τὸν κόμητα Ἀνατόλιον· ἀλλ' ἐκ μιᾶς λέξεώς της ἐνόησα ὅτι δὲν τὸν εὕρισκεν ἄρκετὰ πλοσίον. Ἐφέρετο πρὸς αὐτὸν ψυχρῶς, πολὺ ψυχρότερον παρὰ πρὸς τὸν Θεοβάδδον μεθ' οὗ ἔλαβεν, εὐθύς ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν, ὕφος τι εἰλικρινείας καὶ ἀφελείας. Ἐφαίνετο ὅτι ὁ μνηστήρως τιτλος τοῦ τὸν καθίστα ἀκίνδυνον ἄνθρωπον καὶ ἄτρωτον εἰς τοὺς δελεα-

σμούς της. Ἐβλεπα ταῦτα πολὺ διαφόρως, καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας συνέλαβον ἀνησυχίας τὰς ὁποίας ἔκρυπτον, ἐμπιστευόμενος εἰς τὸν ὀρθὸν νοῦν τοῦ Θεοβάδδου καὶ εἰς τὸν χρόνον ὅστις προσήγγιζε τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του.

Μία τῶν πανουργιῶν τῆς κυρίας Βερμέγια ἦτο νὰ τὸν ὑποθέτῃ περιπαθῶς ἀγαπῶντα τὴν Βαλερίαν· εἶχε τόσην διορατικότητά ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔβλεπεν ἔρωτα ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχεν ἀπλή συμπάθεια, καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ τῇ συχωρήσω τὴν δολιότητα ταύτην τῆς ὁποίας δὲν ἐνόουν τὸν σκοπὸν.

Ἐσπέρας τι ἡμεθα πάλιν συνηγμένοι εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδελφῆς μου, ἡ δὲ συνομιλία εἶχε στραφῆ εἰς τὸ σπουδαῖον συνεζήτουν σοβαρὰς ὑποθέσεις· ἐπρόκειτο περὶ γάμου. Ὁ κόμης Ἀνατόλιος παρίστανεν ὡς παράδεισον τὴν ἔνωσιν ἐκείνην καθ' ἣν ὁ εἰς, πάντοτε ἐρῶν καὶ εὐπειθής, ἔζη εἰς τοὺς πόδας τῆς ἄλλης, πάντοτε ὠραίας καὶ εὐτυχούς. Ἄν καὶ ἡμην κεκηρυγμένος ὑπὲρ τῆς ἀγαμίας, ἔλεγον ὅτι ὁ γάμος εἶναι τὸ καλλίτερον τέλος ὕπερ ἄνθρωπος λογικὸς δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ἀφοῦ ἐδαπάνησε τὸ ἡμισυ τῆς νεότητός του.

Ἡ κυρία Βερμέγια ἤκουε σχεδὸν ἀφηρημένη καὶ ἔπαιζε μὲ τὸ ῥιπίδιόν της, σκῆπτρον ἐλαφρὸν, τοσοῦτον χάριεν εἰς τὰς χεῖρας Ἴσπανίδος. Ὅταν ἐτελείωσα, ἔκλινεν ὀλίγον ἔξω τοῦ καθίσματός της καὶ μὲ παρετήρησε κινουῦσα τὴν κεφαλὴν.

«Συνοικέσιον εὐπρεπές! εἶπε, τί τρέλα! Ἐννοῶ νὰ θυσιάσωσι τὴν ἐλευθερίαν εἰς πάθος ἀποκλειστικόν, βαθύ, βίαιον· ἐννοῶ νὰ κύψῃ τις μετὰ χαρᾶς ὑπὸ ζυγὸν ἀδιάλυτον, ὅταν ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν βλέπῃ εἰμὴ μόνωσιν καὶ ἀπελπίσιν· τοῦτο καλεῖται συνοικέσιον ἔρωτος. Ἐννοῶ νὰ δεθῇ τις ὅπως βελτιωθῇ τὴν κατάστασιν του, μεγαλυνηθῇ· τοῦτο καλεῖται συνοικέσιον φιλοδοξίας. Ἄλλὰ χωρὶς φιλοδοξίαν, χωρὶς ἔρωτα ἐν τῇ καρδίᾳ, νὰ δέσῃ τὸ μέλλον του, καὶ νὰ εἴπῃ ἀδιαφόρως ἐνώπιον τῆς ἀμετακλήτου καὶ τρομερᾶς ἐκείνης ὑποσχέ-

σεως: Δὲν ἀγαπῶ ποσῶς, δὲν μεγαλύνουμαι οὔτε πλουτῶ, ἀλλὰ κάμνω συνοικέσιον εὐπρεπές. Ἄ! αὐτὴν τὴν τρέλαν δὲν τὴν ἐννοῶ.

— Οὔτε ἐγὼ, εἶπεν ἀφελῶς ἡ Βαλερία.

Ἡ δυστυχῆς παιδίσκη ἠγάπα τόσον τρυφερῶς τὸν μνηστῆρά της.

— Οὔτε ἐγὼ! ἐπανέλαβεν ὁ κόμης Ἀνατόλιος ἐνθέρμως.

Ὁ Θεοβάλδος δὲν εἶπε τίποτε καὶ ὑψώσεν ἐπὶ τῆς κυρίας Βερμέγια βλέμμα μελαγχολικόν, βαθύ, βλέμμα ὅπερ δὲν παρετήρησεν ἡ Βαλερία.

— Ἄλλοτε, προσεπάθησε νὰ εἴπῃ ἡ κυρία Πὼνς, δὲν συνέδεον εἰμὴ συνοικέσια εὐπρεπῆ, καὶ ὑπῆρχον εὐτυχῆ ἀνδρόγυνα. Ὅταν ἐνυμφεῦθην τὸν μαρκέσιον Πὼνς, δις μόνον τὸν εἶχον ἰδεῖ.

Ἦτο δυνατὸν νὰ ἀγαπήσω ἄνθρωπον τὸν ὅποιον δὲν ἐγνώριζα; Ἄλλὰ τὸν ἠγάπων, καὶ αὐτὸς ἐπίσης μὲ ἠγάπησε περιπαθῶς μετὰ τὸν γάμον.

— Ἐγένετο τοῦτο διότι δὲν τῷ ἐδόθη καιρὸς νὰ σὰς ἀγαπήσῃ πρότερον, κυρία μαρκεσία, ἀπεκρίθη ἡ Ἰσπανίς.

Εἶχα προβληθῆ διὰ τὴν Βαλερίαν καὶ ὀργισθῆ κατὰ τῆς κυρίας Βερμέγια. Ἐν τούτοις δὲν ἠδυνάμην νὰ τὴν ἐπιπλήξω. Ἐφαίνετο ἐντελῶς πιστεύουσα ὅτι ὁ Θεοβάλδος ἐλάτρευε τὴν μνηστήν του.

Ὁ κόμης Ἀνατόλιος μᾶς ἀφῆκεν ἐνωρίς διὰ νὰ μεταβῆ εἰς χορὸν γάμων. Ὁ μικρὸς κύκλος ἠλαττώθη ἔτι μᾶλλον περὶ τὴν θερμάστραν· ὁ Θεοβάλδος ἔμεινε στηριζόμενος ἐπὶ τῆς τραπέζης· ἡ ἀφηρημένη χεὶρ του περιέφερε τυχαίως τὴν γραφίδα ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου τοῦ λευκόματος τῆς Βαλερίας. Ἐβρίψα ἐν βλέμμα καὶ ἀνεγνώρισα τὴν θελκτικωτάτην κατατομὴν τῆς κυρίας Βερμέγια. Αἰφνης ὁ Θεοβάλδος ἐφάνη ἀνανήψας ἐκ τῆς ἀλλοφροσύνης του, καὶ ἤρχισε νὰ σχεδιάξῃ ταχέως καὶ μετὰ προσοχῆς· παρετήρησα καὶ πάλιν ἡ ἐν κατατομῇ εἰκὼν ἦτο τεχνικώτατα σχεδιασμένη ἐντὸς κλάδων ἰτέας· δὲν ἐβλεπέ τις εἰμὴ δένδρον, καὶ μόνον κατὰ τύχην

ἢ μετὰ λεπτομερῆ ἐξέτασιν ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ τὴν τελείαν ἐκείνην ὁμοίότητα.

Τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, ἡ κυρία Βερμέγια ἠγέρθη. Συνήθως δημοσία ἄμαξα τὴν ἐπανέφερεν εἰς τὸν οἶκόν της, ἐν ὁδῷ Τουρνῶν. Ἐσήμανα διὰ νὰ εἰδοποιήσω τὸν ὑπηρέτην.

— Τὶ ὠραῖον φῶς σεληνιαίου! τί νῦξ ἤρεμος! εἶπε πλησιάζουσα εἰς τὸ παράθυρον τοῦ ὁποίου ἤνοιξε τὰ φύλλα· πόσον ὠραῖος θὰ ἦτο ὁ περίπατος διὰ τοῦ διαπεραστικοῦ τούτου ψύχους! Θέλω νὰ ὑπάγω περὶ ἕως ἐξέως τῆς οἰκίας μου.

— Πρέπει νὰ λάβετε τὸν βραχίονα τοῦ Κ. Θεοβάλδου, εἶπεν ἡ ἀγαθὴ Βαλερία· θὰ σὰς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν σας.

Καὶ ἐνῶ ἡ κυρία Βερμέγια εὐχαρίζει μετὰ μικροῦ κινήματος δισταγμοῦ, προσέθηκε χαμηλοφώνως·

— Κανεὶς δὲν θὰ μὲ κατηγορήσῃ, διότι εἶναι ἄνθρωπος σχεδὸν ἐνυμφεμένος...

Ὁ Θεοβάλδος ὀπισθοχώρησε. Τὸ πρῶτον τοῦτο κίνημα ἐφάνη τόσο ἀλλόκοτον εἰς τὴν ἀδελφὴν μου καὶ τὴν Βαλερίαν, ὥστε ἤρχισαν νὰ γελῶσιν. Ἀμφότεραι τὸ ἐξήγησαν ὡς λύπην ὅτι τὰς ἐγκατέλειπε τόσον ταχέως· ἡ κυρία Βερμέγια καὶ ἐγὼ νὸ ἐνοήσαμεν καλλίτερον.

— Ἐμπρὸς, κύριε Θεοβάλδε, εἶπεν ἡσύχως ἡ Ἰσπανίς ρίπτουσα ἐπὶ τοῦ μετώπου της τὸ ἐκ τριχάπτου κρήδεμνον ὑπὸ τὸ ὅποιον ἐφαίνετο τόσον θελκτικῆ.

Ὁ Θεοβάλδος ἔθετε τὰ χειρόκτιά του· Δὲν ὠμίλησε, διότι ὁ ἦχος τῆς φωνῆς του θὰ ἐπρόδιδε τὴν συγκίνησίν του. Ἡ κυρία Βερμέγια ἔθεσε τὴν μικρὰν χεὶρά της ἐπὶ τοῦ βραχίονος τὸν ὅποιον τῇ παρουσίᾳ· τότε ἐκεῖνος μὲν ὠχρίασε καὶ ἤρχισε νὰ τρέμῃ, ἐκείνη δὲ ἔμεινεν ἀσπασμένη.

Ἐπέστρεψα ὄλος ἔμφροντις πλησίον τοῦ πυρὸς, ἡ κυρία Πὼνς εἰσήλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ ἡ Βαλερία ἦλθε καὶ ἐκάθησε πρὸ τῶν ποδῶν μου ἐπὶ τινος σκαμνίου. Ἐφαίνετο παραδεδομένη εἰς βαθείας σκέψεις, καὶ ἤρχισα νὰ

τὴν παρατηρῶ μετ' ἀνησυχίας, ὅταν ἔλαβε τὴν χεῖρά μου καὶ μὲ εἶπε μετ' ἀγγελικῆς γαληνιότητος·

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια, θεεῖ μου, ὅτι εἶμαι εὐτυχῆς ;

Τὴν ἐπιόυσαν ἡ κυρία Πόνς ἔδιδε μικρὰν ἑορτὴν ἢ Βαλερία ἠθέλησε νὰ συναθροίσῃ ἅπαξ ἔτι παρὰ τῇ μάμμῃ της τὰς φίλας τῆς παιδικῆς ἡλικίας της· ἴσως ἠθέλεν, ἐν τῇ ἀθῶα ὑπερηφανεῖα τῆς εὐτυχίας της, νὰ δείξῃ εἰς αὐτὰς τὸν μυστήρᾴ της. Ἐμελλον νὰ χορεύσωσι, καὶ πρῶτον τότε εὐρίσκετο οὐσα ἢ εὐτυχῆς βασιλίτσα χοροῦ.

Κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν ἔφθασεν ἡ κυρία Βερμέγια. Εἶχεν ἀφήσει τὰ πένθιμα ἐνδύματά της καὶ τὰ ἀντικατέστησε δι' ἑσθῆτος ἐκ λευκῆς μεταξῆς· τὰ μακρὰ καὶ στιλπνὰ μαλλία της ἐκρατοῦντο δι' ἀνοδοσμῆς ἐξ ἴων τῆς Πάρμας· οὐδὲν τρίχαπτον, οὐδὲν κόσμημα ἀδαμάντινον ἢ χρυσοῦν· πόσον ἦτο ὠραία ! Ὅλοι οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν κατὰ πρῶτον πρὸς αὐτήν, ἔπειτα τὴν περιεκύκλωσε τὸ πλήθος τῶν χορευτῶν. Χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι ἐπρόσεξεν εἰς τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸ σέβας, ἐφάνερωσεν ὅτι δὲν ἠθέλε νὰ χορεύσῃ, καὶ μετέβη εἰς τὸ συνδιαλεκτήριον ὅπου ἐκάθησε μεταξὺ δύο γραιῶν φίλων μου παιζουσῶν ζατρίκιον.

Μετὰ μίαν στιγμὴν εἰσηλθεν ὁ Θεοβάλδος. Τὸ πρῶτόν του βλέμμα ἐζήτησε τὴν κυρίαν Βερμέγια. Ἡ Βαλερία ἐρυθρίασεν ὅλην φαίδρά εἰς τὴν ἐμφάνισίν του· δὲν τὸν εἶχεν ἰδεῖ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Ἐχόρευον εἰς τὴν αἴθουσαν· ὁ κύμης Ἀνατόλιος, τὸν ὁποῖον ἠρνήθη ἐπιμύδως ἡ κυρία Βερμέγια ἀπόφασιν ἔχουσα νὰ μὴ κινήθῃ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, παρηγορεῖτο πτερυγίζων πέριξ ὠραίων τιῶν γυναικῶν. Ὁ Θεοβάλδος μοὶ ἐφάνη τεθλιμμένος καὶ ἀτάραχος· ἐχόρευσε τὴν πρῶτην ἀντιχορίαν μετὰ τῆς Βαλερίας, καὶ ἐκάθησεν ἀκολουθῶν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς αἰθούσας.

Μετέβην εἰς τὸ συνδιαλεκτήριον, καὶ ἤρχισα νὰ παίζω ζατρίκιον μετὰ τῆς

κυρίας Μ***, γραιῶς κωφῆς καὶ ἀφηρημένης πλησίον τῆς ὁποίας τὰ πάντα ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ. Εἶχον τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τὴν κυρίαν Βερμέγια, ἀλλ' εἰς καθρέπτῃς ἀντηνάκλα ἀπέναντί μου τὴν στάσιν της καὶ τὴν φυσιογνωμίαν της. Ἐμενε βεβουθισμένη εἰς τὴν καθέδραν της, μειδιῶσα, ἀπαθῆς, μόλις ἀποκρινομένη πρὸς τοὺς πλησιάζοντας διὰ νὰ τὴν χαιρετίσωσι, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ παιγνιδίου μου. Τοῦτο διήρκεσεν οὕτω μέχρι τῆς μιᾶς μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

ἤρχισα νὰ πιστεύω ὅτι εἶχα ἀπατηθῆ, ὅταν ὁ Θεοβάλδος ἐπλησίασεν. Ἡ κυρία Βερμέγια ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐμειδίασε πρὸς αὐτὸν ἐλαφρῶς. Ἐκάθησε πλησίον της. Προσεποιοῦμην ὅτι προσεῖχον εἰς τὸ παιγνίδιον.

— Διήλθατε καλῶς τὴν ἡμέραν σας ; εἶπεν ἡ κυρία Βερμέγια μετ' ἐνδιαφέροντος.

Ὁ Θεοβάλδος ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Ὅχι, ὄχι, κυρία, ἀπεκρίθη χαμηλοφώνως, ἔχω τόσας ὀδυνηρὰς σκέψεις ὥστε τίποτε δὲν δύναται νὰ μὲ διασκεδάσῃ.

— Ἐλάτε δὰ ! δυσκολίας ! τρόμους !

— Φεῦ ! ναί· ἐπεθύμουν νὰ ἠγάπων περισσότερο ἐκείνην ἣτις εἶναι ἀξία τοσοῦτου ἔρωτος.

— Δὲν βλέπω τίποτε ἀδύνατον, εἶναι τόσον θελκτικὴ ! Ἐκπλήττομαι νὰ σὰς βλέπω τόσον ἀδιάφορον. Ἀλλὰ δὲν εἰμφορεῖτε λοιπὸν νὰ γνωρίσετε τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην, τὰς ἀνεκκαλήτους ταύτας συγκινήσεις ; ὦ ! κύριε Θεοβάλδε, νὰ ζῶσιν οὕτω δύο, ἔχοντες τὴν αὐτὴν σκέψιν, τὴν αὐτὴν θέλησιν, νὰ ἀγαπῶνται δι' ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς των, εἶναι εὐτυχία ἢς ἀπολαύουσι μόνον οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ . . .

Ὁμιλοῦσα οὕτω ἑσταμάτα ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μέλανας καὶ ὑπὸ μελαγχολίας κεκαλυμμένους ὀφθαλμοὺς της· ὁ Θεοβάλδος ἐφαίνετο γοητευμένος ὑπὸ τὸ βλέμμα ἐκείνου· τὸν εἶδον ῥιγήσαντα, τὰ χεῖλη του ὠχρίασαν, δὲν ἀνέπνεε πλέον.

Ἐπειτα ἀλλόκοτος ἐπαναστροφή τὸν ἐπανέφερον εἰς ἑαυτὸν.

— Ἠγαπήσατε τὸν Κ. Βερμέγια, κυρία ; ἠρώτησε ψυχρῶς.

Δὲν ἀπεκρίθη ἐκείνη, ἀλλ' ἀδιόρατον μειδιάμα περιφρονήσεως διήλθεν ἐπὶ τοῦ στόματός της καὶ εἶπε καθαρῶς·

— Οὔτε τὸν Κ. Βερμέγια οὔτε κανένα εἰς τὸν κόσμον.

Κατὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν.

— Δοιπὸν συνήψατε συνοικέσιον εὐπρεπές ; εἶπεν ὁ Θεοβάλδος μὲ εἰδός τι χαράς.

— Ναί, ἤμην δεκαεξάετις τότε ! σήμερον δὲν θὰ ἐπρόφερα μετὰ τῆς αὐτῆς ἀσυνέτου ἀδιαφορίας τὸν ὄρκον ὅστις θὰ ἔδενεν ὄλον τὸ μέλλον μου.

— Δὲν θέλετε νὰ νυμφευθῆτε καὶ πάλιν ;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη μετὰ τινα σιωπὴν καὶ μετὰ βαθείας μελαγχολίας, ὄχι, κύριε Θεοβάλδε.

Τὴν παρετήρησε, τεταραγμένος ὑπὸ τῆς ἐκφράσεως δι' ἧς περιέβαλε τὰς τὸσον ἀπλᾶς ἐκείνας λέξεις.

— Δὲν θέλω πλέον νὰ συνάψω συνοικέσιον εὐπρεπές, ἐπανέλαβεν ἐκείνη μειδιῶσα ἠδέως.

— Ἄλλὰ συνοικέσιον ἔρωτος ;

Ἐκίνησεν ἐκείνη τὴν κεφαλὴν θλιβερῶς.

— Ὁ ἔρωτος ! εἶπεν, ὁ ἔρωτος ! Ἄλλὰ τίς θὰ τὸν ἐννόησεν κατὰ τὴν καρδίαν μου ; Τοῦτο τὸ ὄνομα δίδουσιν εἰς τὰ τεχνάσματα κενωδοῦξου ἐρωτοτροπίας, εἰς τὰς προθυμοποιήσεις κομψοπρεπείας ἀουσίας καὶ ὑπερβολικῆς. Παρατηρήσατε περὶ ἡμᾶς. Μήπως ἐννοεῖ τὸν ἔρωτα ὁ κόμης Ἀνατόλιος ; ὦ ! ὄχι· ἔχει λίαν κοράλλινα χεῖλη, χορεύει λίαν χαριέντως, καὶ πολὺ μειδιᾷ πρὸς ὅλας τὰς γυναῖκας διὰ τὴν ἀγαπήσασθαι καμμίαν. Μήπως ἡ Βαλερία ; Εὐτυχῆς παιδίσκη, ἥτις οὐδέποτε ἔκλαυσε περιμένουσα ἡμᾶς, ἥτις οὐδέποτε ὠχρίασεν ἢ ἐσκίρτησεν εἰς τὸν κρότον τῶν βημάτων σας. Μήπως ὑμεῖς . . .

— Ἐγὼ ! διέκοψεν ὁ Θεοβάλδος μετὰ

πικρίας, ἐγὼ ! ὦ ! μὲ εἶδατε καλῶς, κυρία !

— Δὲν ἀγαπᾶτε τὴν Βαλερίαν, ἐξηκολούθησεν, οὐδέποτε θὰ τὴν ἀγαπήσετε· ἀλλὰ δὲν θὰ ἦναι διὰ τοῦτο δυστυχῆς, διότι δὲν ἐννοεῖ τί λείπει πρὸς εὐδαιμονίαν σας.

— Νομίζετε ὅτι τὸ ἐννοῶ ἐγὼ ; εἶπεν ὁ Θεοβάλδος μετὰ βαθείας μελαγχολίας.

— Ἐκείνη ἐσιώπησε πρὸς στιγμὴν, ἔπειτα ἀπεκρίθη μετὰ στεναγμοῦ·

— Ναί.

— Τότε, ἐπανέλαβε παραφερθεὶς ὁ Θεοβάλδος, πρέπει νὰ μὲ κλαίετε ! εἶμαι τόσον δυστυχῆς ἀπὸ . . .

Τὸν ἐσταμάτησε δι' ἐνὸς βλέμματος· ὁ Θεοβάλδος ἐσιώπησεν αἰφνιδίως, καὶ συμπλέκων τὰς χεῖρας ἐψιθύρισε μετὰ θλίψεως ἣν δὲν ἐζήτηε πλέον νὰ κρατήσῃ.

— Βλέπετε εἰν ὑπέφερα !

— Δυστυχῆ Θεοβάλδε ! εἶπε χαμηλοφώνως ἡ κυρία Βερμέγια, καὶ ἐφάνη ὅτι δάκρυ ἤρχετο εἰς τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων της καὶ ἐστίλβεν εἰς τὰς μελάνας της βλεφαριδας.

Ὁ Θεοβάλδος ὠχρίασεν ὑπὸ σπαρτακτικῆς συγκινήσεως· ἡ χεὶρ του ἤψατο ἀκροθιγῶς τὴν χειροκτιοφόρον χεῖρα τῆς κυρίας Βερμέγια.

— Ἄλλὰ δὲν εἶμαι νυμφευμένος ! εἶπε μετὰ φωνῆς βραχείας καὶ φρισσοσύσης, εἶμαι ἐλεύθερος ἀκόμη. Ἄ ! ἀπόψε ἐνόησα πόσον ἠδυνάμην νὰ ἦμαι εὐτυχῆς !

Ἡ κυρία Βερμέγια ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δὲν ἀπεκρίθη συνεννοῦντο καλῶς χωρὶς νὰ ὀμιλῶσιν. Ἐζήτησα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν Βαλερίαν ἢ εὐτυχῆς καὶ εὐπιστος νεανὶς ἐχόρευεν ἐν τῇ αἰθούσῃ καὶ ἐμειδία μακρόθεν πρὸς τὸν μυστηρὰ της.

Ἡ κυρία Βερμέγια ἀνεχώρησε μετὰ ἐν τέταρτον. Ὁ Θεοβάλδος ἐκάθησεν εἰς τὴν θέσιν της καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν βαθείᾳ ὄνειροπολήσεν· ἐπαῖξα πάντοτε ζατρίκιον μετὰ τῆς κυρίας Μ***.

Εἰς τὰς τρεῖς ὄλου ἀνεχώρησαν, ὁ Θεοβάλδος ἠγέρθη καὶ ἦλθε πρὸς ἐμέ.

— Κύριε, μὲ εἶπεν, ἤθελα νὰ σᾶς ἔβλεπα μόνου αὐριον τὴν πρῶταν.

— Φίλε μου, τῷ ἀπεκρίθην ἀταράχως ἂν καὶ εἶχον κατεσπαραγμένην τὴν ψυχὴν, αὐριον εἶναι ἀδύνατον· ἀναχωρῶ κατὰ τὰς ἑπτὰ διὰ Βωβαί, ὅπου θὰ μείνω τέσσαρας ἡμέρας. Τὴν προσεχῆ κυριακὴν, εἰάν θέλετε, θὰ ἔλθω νὰ σᾶς ζητήσω διὰ νὰ προγευματίσωμεν.

(Ἐπεταί τὸ τέλος.)

ΠΟΙΑ ΕΘΕΩΡΗΘΗΣΑΝ ΠΑΝΤΟΤΕ
ΩΣ ΓΕΛΟΙΑ

Μεγάλη ἐπιτυχία διὰ μικροὺς στίχους.

Ἡ δυσπιστία ἀμαθούς.

Αἱ ἀποκρίσεις κωφοῦ.

Αἱ ὑπερβολικαὶ ὑποσχέσεις.

Αἱ ἐρωτοτροπίαὶ λατροῦ.

Ὁ ὁμοίότης τοῦ τέκνου πρὸς τὸν πατέρα.

Μικρὰ κόρη ἐστεμμένη μὲ ρόδα.

Μικροὶ ἀδαμαντες.

Χονδρὰ χρυσὰ κοσμήματα.

Ἄνθη φυσικὰ εἰς μαλλία ψευδῆ.

Ἡ συνομιλία ὀπλοδιδασκάλου.

Γυνὴ παίζουσα βιολιον.

Εὐφυῆς λέξις ζητουμένη νὰ ἐπαναληφθῆ.

Ὁ μῆγγυρις ἄνευ ῥήτορος.

Ἐπουργεῖον ἄνευ πλειονοψηφίας.

Μοχλὸς μὴ κλείων στερεῶς.

Ἀξιοματικὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐν ἀμάξῃ ἀνοικτῆ.

Τέσσαρες γυναῖκες ἐντὸς θεωρείου.

Χονδρὸς ἄνθρωπος ἐν δίφρῳ.

Παχεῖα γυνὴ μὲ μόνον τὸ ὑποκάμισον.

Ἡ γεροντοκόρη.

Ἡ πολυτέλεια τῶν ὀφιπλούτων.

Γυνὴ ὥραλα μὲ ἀνδρικὸν ἱματισμόν.

Ἄνῆρ τοῦ συρμοῦ.

Ἄτυχῆς ἔρωσ ἐν ἡλικίᾳ πενήκοντα ἐτῶν.

Τὸ συμπόσιον τὸ ὅποιον δίδεται διὰ νὰ πανηγυρισθῆ ἢ ἀνάρρῳσις ἀνθρώπου τὸν ὅποιον θὰ κληρονομήσωμεν.

Ἡ σοβαρότης κουρέως.

Τὰ περὶ μέλλοντος σχέδια γέροντος.

Αἱ δεισιδαιμονίαι χαρτοπαίκτηου.

Ἡ φαιδρότης τοῦ κερδίζοντος.

Αἱ θωπεῖαι γέροντος συζύγου.

Σύζυγος ζηλότυπος.

Σύζυγος συγκαταβατικός.

*

Ἐρωτότροπος ἐμποροῦπάλληλος.

*

Χορευτὴς μέλλων νὰ πέσῃ.

*

Οικογενειακὴ εἰκονογραφία.

*

Ἄνὴρ ξυριζόμενος.

*

Νέος τρώγων πολὺ.

*

Δύο Ἀγγλίδες ἐντὸς ζαχαροπλασείου.

*

Συμβολαιογράφος ἄδων.

*

Ἐπιστήμων χορεύων.

*

Τὸ προστατευτικὸν ὕφος.

*

Καταφανὴς προτίμησις.

*

Ἡ διήγησις τῶν ἐκστρατειῶν ἐνὸς ἐθνοφύλακος.

*

Βεβαμμένοι τρίχες τῆς κεφαλῆς.

*

Πολὺ ὑψηλὸς σύζυγος.

*

Οἱ νέοι τῶν πόλεων εἰς χωρικὰς πανηγύρεις.

*

Δύο ἀντίζηλοι ἐν ἔρωτι σφαιρίζοντες.

*

Αἱ ἐρωτήσεις ἀνθρώπων φοβουμένων μήπως ἐρωτηθῶσι.

*

Οἱ κοιμώμενοι πανταχοῦ καὶ παραπονούμενοι ὅτι πάσχουσιν ἀπὸ ἀϋπνίας.

*

Αἱ πρώται φράσεις τῆς πρώτης ἐρωτικῆς συνεντεύξεως.

Ὁ θαυμασμὸς τοῦ φθανεροῦ.

*

Ἡ ἀνάγνωσις τραγῳδίας.

*

Ἰατρικὸν συμβούλιον.

*

Τὰ μειδιάματα ἀλλοφρονοῦντος.

*

Τὸ φίλημα διοπτροφόρου.

*

Οἱ κόλακες ἑκατομμυριοῦχου.

*

Τὰ μυθολογικὰ ὀνόματα τῶν χριστιανικῶν τέκνων.

*

Ἡ μελαγχολία τῶν πολυφάγων.

*

Τὰ πολὺ κομψὰ πένθιμα φορέματα.

*

Ἡ εἴσοδος ὑπουργοῦ εἰς χορόν.

*

Ἄσχημος γυνὴ λειποθυμοῦσα.

*

Ὁ πρῶτος ἀφιχθεὶς εἰς τινα συνέντευξιν.

*

Ὁ καυχηματίας ἐνώπιον κινδύνου.

*

Τὰ δῶρα φιλαργύρου.

*

Ὁ γάμος χήρας.

*

Καὶ πλείοτερον ὄλων τούτων ὁ συνάξας καὶ δοὺς αὐτὰ εἰς τύπωσιν.

Α. Γ. ΣΚΑΛΙΑΗΣ

ΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ Τῷ Θ' ΦΥΛΛΑΔΙΩ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

Χριστιανὸς — Χριστὸς — Ἰανὸς — Ἰστία — Ἰα — Ρίς — ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ.

Ἄρτεμισιον — Ἰου — Ἰος — Ἄρτεμις.

Τὴν λύσιν ἀμφοτέρων τῶν αἰνιγμάτων τούτων ἐπεμφε πρῶτος ὁ ἐν Ἀθήναις συνδρομητῆς Κ. Ἰωάννης Κ. Κουτοῦ. Κατόπιν δὲ ἐπεμφαν τὴν λύσιν τοῦ πρώτου οἱ ΚΚ. Φωκίων Δ. Φωτιάδης καὶ Δ. Ποταμιάνος, καὶ αἱ Κυρίαὶ Ἀγάπη Γ. Δαμπίσση καὶ Ἀγγελικὴ Μαντζαβίνου.

Ἐκ Σύρου ἐπεμφε πρῶτος τὴν λύσιν ἀμφοτέρων ὁ Κ. Δημήτριος Ἀθηναῖος καὶ δεύτερος τὴν λύσιν τοῦ Α' ὁ Κ. Κ. Α. Παλαιολόγος.

Αἶνιγμα Θ'.

Ἵπῆρξα μέγας βασιλεὺς· τὸ ἔθνος ἔπρος τιμὴν μου
Κενὸν τὸν θρόνον ἄφησεν ἔθηκα τὴν ψυχὴν μου
Ὡς τὸν ποιμένα τὸν καλὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας
Τῆς ποιμνῆς μου τῆς προσταφίλους, πρὶν ἔλθῃ ὁ Μεσσίας
Κεῖ ὄριση τοῦτο ὀφειλὴν, καθήκον βασιλέως
Γινώσκοντος τί ἡ τιμὴ καὶ ἐπίζητοῦντος κλέος.
Ἄν χάσω τὴν καρδίαν μου, βλαστὸν τότε σημαίνω
Ἵπ' ἄλλην σημασίαν δὲ ὡς λύκου στόμα χαίνω
Νὰ καταπίω ἔτοιμος παντὸς τὴν ψυχάν,
Πολλάκις δ' εἰς τὰ στέρνα μου κρύπτω αὐτοχειρίαν.
Ἄν χάσω καὶ τὴν κεφαλὴν, πατῶν τὴν γῆν ὑψαῖμαι
Μέχρις αὐτῶν τῶν νεφελῶν, τὰς ψαύω, δὲν πτοῦμαι.
Ἄν τὴν ψιλὴν μου κεφαλὴν, φίλε, τῶρα δασύνης,
Πρόσεξε μὴ μὲ ὑπερβῆς ἀκίνητος νὰ μείνης.

Ε. ΣΣ.

Αἶνιγμα Γ'.

Ἐπιφώνημα ὄρκου ἐκφέρεις
Ἄν τὰ ὄδο μου πρῶτα προσέρης,
Ἄν τὰ ἔσχατα ὅμως ἐκλέξης,
Τὸ μεσατὸν μακρὰν ἀποφρίπτων,
Ἄνθῃ τότε ἀνθ' ὄρκου καὶ ὀρέψεις,
Ἄνθῃ εὖοςμα, πρὸς τ' ἔδαφος κόπτων.
Θέλεις τῶρα τὸ ὅλον νὰ εὐρῆς;
Σὲ ἀρκεῖ ἐάν μόνον ἤξεύρης,
Ὅτι εἶμαι ἡ ἐλπίς τῶν πιστῶν,
Καὶ τὸ στήριγμα μικρῶν ὀφρατῶν.

Μ. Ν. ΣΑΡΗΠΟΛΟΥ

Ὁ πρῶτος εἶτε ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις εἶτε ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εἶτε ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ συνδρομητῶν λύσας ἀμφότερα λαμβάνει ἐν ἀντίτυπον τοῦ «Παράφρονος Ἐρημίτου.»

